EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 2. 6. 2021
COM(2021) 278 final

2021/0140 (CNS)

Návrh

NARIADENIE RADY

o vytvorení a prevádzke hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu na overenie uplatňovania schengenského *acquis* a zrušení nariadenia (EÚ) č. 1053/2013

{SEC(2021) 225 final} - {SWD(2021) 119 final} - {SWD(2021) 120 final}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Všeobecný kontext

Schengenský priestor[1] predstavuje jeden z najvýznamnejších úspechov Európskej únie. Umožnením voľného pohybu vyše 420 miliónov ľudí bez kontrol na vnútorných hraniciach, ako aj uľahčením cezhraničného doručovania výrobkov a služieb prispel k zlepšeniu slobody pohybu a pre naše spoločnosti priniesol významné spoločenské a hospodárske úžitky.

Schengenská spolupráca, ktorá začala medzi piatimi členskými štátmi v medziach medzivládneho rámca podpísaním „Schengenskej dohody“ zo 14. júna 1985, sa od svojho zavedenia znateľne rozšírila. Počas posledných 35 rokov EÚ zaznamenala nepretržitý vývoj smerom k vytvoreniu dobre fungujúceho priestoru bez kontrol na vnútorných hraniciach a posilneniu vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi. V súčasnosti čelí inej skutočnosti a iným výzvam ako pri jeho vytvorení. Nestabilita v susedstve Európy a mimo neho, utečenecká kríza z roku 2015 a jej dôsledky, pretrvávajúca teroristická hrozba a pandémia COVID-19 vyvinuli značný tlak na Schengen a dokonca viedli k opätovnému dlhotrvajúcemu zavedeniu kontrol vnútorných hraníc niektorými členskými štátmi.

Predsedníčka Komisie von der Leyenová vo svojej správe o stave Únie v roku 2020 oznámila schengenskú stratégiu[2] s cieľom riešiť výzvy, ktorým schengenský priestor čelí. Komisia v Novom pakte o migrácii a azyle[3] uviedla, že schengenská stratégia bude spájať právne a operatívne iniciatívy na zabezpečenie silnejšieho a odolnejšieho priestoru bez kontrol vnútorných hraníc, pričom sa posilnia jeho riadiace a monitorovacie štruktúry. Jednou z týchto iniciatív je revízia schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu (ďalej len: „schengenský hodnotiaci mechanizmus“ alebo „mechanizmus“).

Schengenský priestor podporuje významný súbor opatrení, ktorými sa kompenzuje absencia kontroly vnútorných hraníc, uľahčuje voľný pohyb a zabezpečuje vysoká miera bezpečnosti a spravodlivosti. Schengenské *acquis* pozostáva z ustanovení začlenených do rámca Únie v súlade s Protokolom č. 19 pripojeným k Zmluve o Európskej únii (ZEÚ) a k Zmluve o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), spoločne s aktmi, ktoré z nich vychádzajú, alebo s nimi inak súvisia. *Acquis* preto zahŕňa 1. opatrenia na vonkajších hraniciach (riadenie externých hraníc), 2. kompenzačné opatrenia (spoločná vízová politika, policajná spolupráca, politika návratu a Schengenský informačný systém) a 3. spoľahlivý hodnotiaci a monitorovací mechanizmus. Schengenské *acquis* zároveň obsahuje požiadavky týkajúce sa ochrany údajov a dodržiavania ďalších základných práv. Tri uvedené základné a doplňujúce sa piliere tvoria základ Schengenu a umožňujú existenciu priestoru bez kontrol na vnútorných hraniciach. Celková stabilita tejto zložitej štruktúry závisí od pevnosti každého z pilierov a od prepojenosti a súdržnosti celého systému.

Dobre fungujúci schengenský priestor závisí od správneho a účinného vykonávania spoločných pravidiel, t. j. schengenského *acquis*, a všeobecnejšie od vzájomnej dôvery medzi

---

[1] Schengenský priestor zahŕňa okrem členských štátov aj Island, Nórsko, Švajčiarsko a Lichtenštajnsko (takzvané krajiny pridružené k schengenskému priestoru). Írsko nie je súčasťou schengenského priestoru, ale od 1. januára 2021 čiastočne uplatňuje schengenské *acquis*. Bulharsko, Chorvátsko, Cyprus a Rumunsko sú viazané schengenským *acquis*, avšak kontrola vnútorných hraníc v súvislosti s týmito členskými štátmi ešte nebola zrušená.

[2] Správa predsedníčky von der Leyenovej o stave Únie prednesená na plenárnom zasadnutí Európskeho parlamentu, 16. septembra 2020.

[3] COM(2020) 609 final, 23.9.2020, s. 14 – 15.

členskými štátmi. Nedostatočná miera jeho vykonávania alebo nedostatky pri jeho vykonávaní v jednom členskom štáte môžu ovplyvniť všetky ostatné štáty a vystaviť tak schengenský priestor rizikám. Monitorovanie spôsobu, akým členské štáty vykonávajú schengenské *acquis, a* ďalší postup založený na spoločne schválených odporúčaniach na zlepšenia sú základným prvkom riadiacich štruktúr Schengenu. Zmluvné strany Schengenského dohovoru už v roku 1998 zriadili stály výbor poverený identifikovaním nedostatkov pri vykonávaní schengenského *acquis* a navrhovaním riešení.[4] Po tom, ako bolo schengenské *acquis* začlenené do právneho rámca EÚ, bolo rozhodnutie, ktorým sa zriaďuje stály výbor, nahradené nariadením Rady (EÚ) č. 1053/2013[5] (ďalej len: „nariadenie“), ktoré v súčasnosti poskytuje právny základ pre mechanizmus. Nariadenie sa do praxe zaviedlo v roku 2015.

Účelom schengenského hodnotiaceho mechanizmu je udržiavať vysokú úroveň vzájomnej dôvery medzi zúčastnenými členskými štátmi, a zaručením, že členské štáty účinne uplatňujú schengenské pravidlá, tak prispievať k dobre fungujúcemu schengenskému priestoru. Mechanizmus by mal tieto ciele dosahovať vďaka nestranným a objektívnym hodnoteniam, ktoré majú potenciál určiť nedostatky pri uplatňovaní právnych predpisov v praxi a zabezpečiť rýchle riešenie týchto nedostatkov.

Napriek tomu, že sa mechanizmus môže právne vzťahovať na celé schengenské *acquis*, v praxi rozhoduje o konkrétnych oblastiach politiky pre hodnotenie v rámci každého viacročného hodnotiaceho cyklu Komisia spolu s členskými štátmi. Na základe tejto praxe sa prvý a druhý viacročný hodnotiaci cyklus vzťahovali na osobitné hodnotenia s cieľom posúdiť vykonávanie opatrení v oblastiach riadenia vonkajších hraníc, návratu, spoločnej vízovej politiky, policajnej spolupráce, Schengenského informačného systému (SIS), ochrany osobných údajov a absencie kontrol na vnútorných hraniciach. Do mechanizmu by mohli byť zahrnuté aj ďalšie oblasti politiky, na ktoré sa v budúcnosti bude vzťahovať schengenské *acquis*, ak sa o tom rozhodne vo viacročnom programe hodnotenia vypracovaného Komisiou. Mechanizmus sa v tejto súvislosti a na základe tejto praxe vzťahuje aj na justičnú spoluprácu v trestných veciach, právne predpisy o strelných zbraniach a drogovú politiku, ale len s cieľom posúdiť, či je členský štát pripravený uplatňovať celý schengenský právny rámec alebo jeho časti.

Podľa nariadenia je Komisia zodpovedná za celkovú koordináciu a organizáciu hodnotenia a monitorovania, pričom o výsledkoch hodnotení informuje Európsky parlament a národné parlamenty. V súlade s článkom 70 ZFEÚ mechanizmus predstavuje spoločnú zodpovednosť: Komisia vykonáva hodnotenia spoločne s expertmi z členských štátov, a to s podporou orgánov, úradov a agentúr Únie. Tento partnerský prístup je kľúčový na zabezpečenie zodpovednosti, stotožnenia sa s výsledkami a vzájomnej dôvery. Experti z členských štátov kontrolujú činnosti partnerov, pričom odporúčajú riešenia a presadzujú prijatie opatrení, ak členský štát odporúčané riešenia nevykoná. Do rozhodovacieho procesu je okrem toho zapojená Rada, pokiaľ ide o prijímanie odporúčaní na základe návrhu Komisie.

---

[4] Rozhodnutie výkonného výboru zo 16. septembra 1998 o zriadení Stáleho výboru pre hodnotenie a vykonávanie Schengenu [SCH/Com-ex (98) 26 def] (Ú. v ES L 239, 22.9.2000, s. 138).

[5] Nariadenie Rady (EÚ) č. 1053/2013 zo 7. októbra 2013, ktorým sa vytvára hodnotiaci a monitorovací mechanizmus na overenie uplatňovania schengenského *acquis* a ktorým sa zrušuje rozhodnutie výkonného výboru zo 16. septembra 1998, ktorým bol zriadený Stály výbor pre hodnotenie a vykonávanie Schengenu (Ú. v. EÚ L 295, 6.11.2013, s. 27).

- **Dôvody a ciele návrhu**

Vzhľadom na výzvy, ktorým schengenský priestor čelí v posledných rokoch, a úlohu mechanizmu pri správe Schengenu je dôležité, aby mechanizmus naďalej plnil svoj účel a dosiahol svoj plný potenciál, aby sa dokázal prispôsobiť najnovšiemu legislatívnemu vývoju, riešiť nové výzvy a začleňovať nové členské štáty, ktoré úplne alebo čiastočne uplatňujú schengenské *acquis*.

V článku 22 nariadenia sa požaduje, aby Komisia vykonala preskúmanie vykonávania nariadenia do šiestich mesiacov od prijatia všetkých hodnotiacich správ v rámci prvého viacročného programu hodnotenia (2015 – 2019). Komisia predložila svoje preskúmanie v správe[6] a sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie zo dňa 25. novembra 2020,[7] ktoré sa týka všetkých prvkov nariadenia vrátane fungovania postupov na prijímanie právnych predpisov v rámci mechanizmu.

V preskúmaní sa dospelo k záveru, že mechanizmus priniesol hmatateľné výsledky. Členské štáty celkovo vykonávajú schengenské *acquis* primerane a závažné nedostatky boli náležite odstránené. Potvrdzuje sa v ňom, že mechanizmus ako taký poskytuje pevný rámec na hodnotenie a monitorovanie vykonávania schengenského *acquis*.

V preskúmaní sú však zistené podstatné nedostatky v ťažkopádnom procese mechanizmu, pričom proces hodnotenia, ďalší postup a vykonávanie akčných plánov zaberajú neprimerane dlhý čas. Odporúčania Rady sa rovnako nepreukázali ako dostatočne účinný nástroj na zabezpečenie toho, aby členské štáty bezodkladne prijímali urýchlené opatrenia, keďže technickou povahou procesu sa nevyvinul dostatočný politický tlak na prijímanie opatrení. Hoci hodnotenia zistili závažné nedostatky pri desiatich hodnotiacich návštevách[8], diskusia na úrovni ministrov sa uskutočnila len raz, a to v prípade závažných nedostatkov Grécka v oblasti riadenia vonkajších hraníc.

Vzhľadom na to, že viaceré členské štáty pokračovali počas posledných piatich rokov vo vykonávaní kontrol na vnútorných hraniciach, sa zdá, že mechanizmus takisto nevytvára dostatočnú dôveru medzi členskými štátmi, a to aj napriek kladným hodnoteniam v oblastiach riadenia vonkajších hraníc, policajnej spolupráce a Schengenského informačného systému, ako aj napriek celkovým posúdeniam, že členské štáty uplatňujú schengenské *acquis* primerane. Z preskúmania okrem toho vyplýva, že súčasná nepružnosť mechanizmu mu neumožňuje prispôsobiť sa novým okolnostiam a novému operatívnemu a legislatívnemu vývoju.

V preskúmaní sa dospelo k záveru, že viacero nedostatkov zabraňuje čo najúčinnejšiemu fungovaniu mechanizmu, čo ohrozuje jeho plný potenciál. Ide o tieto nedostatky:

1. neprimerane dlhé trvanie hodnotiaceho procesu (10 – 12 mesiacov) a obdobie, ktoré má členský štát na vykonanie odporúčaní (2 roky),
2. nedostatočná kapacita členských štátov poskytnúť primeraný počet expertov na hodnotenia, pričom päť členských štátov poskytuje tretinu všetkých expertov a existuje dlhodobý nedostatok expertov v konkrétnych oblastiach politiky,

---

6 Správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu o fungovaní schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu podľa článku 22 nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2013. COM(2020) 779 final.

7 SWD(2020) 327 final.

8 Ako sa uvádza v päťročnom preskúmaní, v rámci mechanizmu sa počas desiatich hodnotiacich kontrol zistili závažné nedostatky v troch oblastiach: riadenie vonkajších hraníc (Grécko, Island, Španielsko a Švédsko), spoločná vízová politika (Fínsko a Holandsko), Schengenský informačný systém (Belgicko, Francúzsko, Španielsko a Spojené kráľovstvo).

3. suboptimálne využitie a účinnosť neohlásených návštev, ako aj iných hodnotiacich a monitorovacích nástrojov, najmä tematických hodnotení,
4. pomalý ďalší postup, vykonávanie akčných plánov a absencia komplexného a súdržného prístupu k monitorovaniu a vykonávaniu a
5. posúdenie dodržiavania základných práv pri vykonávaní schengenského *acquis* nie je, s výnimkou hodnotenia práva na ochranu osobných údajov, do mechanizmu dostatočne začlenené.

Z preskúmania vyplýva, že niektoré z týchto nedostatkov by sa mohli riešiť na operatívnej úrovni, iné by si však vyžadovali legislatívne zmeny.

Európsky parlament aj Rada zdôraznili potrebu reformy mechanizmu. Európsky parlament vo svojom uznesení z roku 2017[9] a Rada už prostredníctvom konzultácie, ktorá bola spustená počas fínskeho predsedníctva v roku 2019[10], vyzvali Komisiu, aby konala. Rada nedávnejšie prijala Závery o mechanizme,[11] v ktorých Komisiu vyzýva, aby predložila iniciatívy na zlepšenie celkovej účinnosti mechanizmu a aby zabezpečila jeho pružnosť, schopnosť prispôsobiť sa meniacim sa okolnostiam a vývoju schengenského *acquis* s cieľom riešiť nové výzvy a prispôsobiť sa novým skutočnostiam.

Na základe záverov päťročného preskúmania Komisia dospela k záveru, že uvedené nedostatky možno zhrnúť ako **tri vzájomne prepojené výzvy**:

– obmedzené strategické zameranie a významná fragmentácia, zabraňujúce prehľadu o fungovaní schengenského priestoru ako celku, ktoré by inak mohli uľahčiť politickú diskusiu,

– nedostatočná kapacita na identifikáciu, rýchle prispôsobenie sa a reakciu na nové okolnosti, vývoj v oblasti právnych predpisov a trendy, najmä porušovanie základných práv na vonkajších hraniciach a

– pomalé prijímanie a vykonávanie náprav, pričom partnerský systém nevytvára očakávaný vplyv.

Komisia na základe podnetov získaných od relevantných zainteresovaných strán v sprievodnom posúdení vplyvu identifikovala viacero možností politiky zhrnutých v oddiele 3, ktorých cieľom je zvýšiť účinnosť mechanizmu, a tak zabezpečiť transparentnejšie, účinnejšie a konzistentnejšie vykonávanie schengenského *acquis*.

Cieľom tohto návrhu na riešenie uvedených problémov je: 1. zvýšiť strategické zameranie mechanizmu a zabezpečiť primeranejšie používanie rôznych hodnotiacich nástrojov, 2. skrátiť a zjednodušiť postupy s cieľom vytvoriť účinnejší a efektívnejší proces, ako aj zvýšiť vzájomný partnerský tlak, 3. optimalizovať účasť expertov z členských štátov a spoluprácu s orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a 4. posilniť hodnotenie dodržiavania základných práv v rámci schengenského *acquis*. Uvedené ciele sa dosiahnu najmä týmto prístupom:

1. Zvýšiť strategické zameranie mechanizmu a zabezpečiť primeranejšie a strategickejšie využívanie rôznych hodnotiacich a monitorovacích nástrojov

– **Zvýšenie flexibility v prispôsobení rozsahu osobitných hodnotení a priorít hodnotenia novým skutočnostiam v rámci schengenského *acquis*** tým, že bude odstránený súčasný zoznam konkrétnych oblastí politiky, ktoré sa majú hodnotiť a zavedený postup rozhodovania o prioritných oblastiach na začiatku každého

[9] Správa o výročnej správe o fungovaní schengenského priestoru [2017/2256(INI)].
[10] Dokument Rady č. 13244/2019.
[11] Dokument Rady č. 7939/21.

hodnotiaceho cyklu. Podľa existujúceho nariadenia bol každý členský štát hodnotený v šiestich oblastiach politiky v rámci šiestich nezávislých hodnotení, ktorých výsledkom je šesť hodnotiacich správ a šesť súborov odporúčaní. Tieto oblasti politiky však už nie sú plne prispôsobené novým skutočnostiam. Napríklad, v roku 2023 sa sprevádzkuje nový súbor informačných systémov, ktorý bude dopĺňať Schengenský informačný systém. Súbežne s vývojom *acquis* v oblasti bezpečnosti sa budú musieť v hodnoteniach zohľadniť dodatočné prvky, najmä policajná spolupráca. Vzhľadom na legislatívny vývoj sa rôzne oblasti politiky stávajú čoraz viac vzájomne prepojenými a závislými (napríklad Schengenský informačný systém a oblasť návratu alebo Schengenský informačný systém a oblasť policajnej spolupráce). Formulovanie hodnotení do hodnotení konkrétnych oblastí politiky preto nemusí predstavovať najprimeranejší spôsob posudzovania týchto vzájomne prepojených činností. Odstránením zoznamu oblastí politiky sa vďaka návrhu zvýši flexibilita pre variabilné zameranie hodnotenia a hodnotenie rôznych aspektov alebo prípadných nových prvkov, čím sa umožní rýchle prispôsobenie sa mechanizmu dynamickej povahe schengenského *acquis*. Zároveň sa tým zaistí právna istota, pokiaľ ide o postup schvaľovania priorít hodnotenia na začiatku každého hodnotiaceho cyklu.

– **Vytvorenie flexibilného programovania** Návrhom sa okrem toho vytvorí flexibilný legislatívny rámec pre programovanie. Prispôsobuje pravidlá viacročného a ročného programovania s cieľom umožniť rýchlejšiu reakciu na vznikajúce problémy a výzvy, a to znížením podrobností, ktoré sú v súčasnosti obsiahnuté vo viacročných a ročných programoch hodnotenia, ako aj znížením potreby zmien.

– **Postupný prechod smerom k hodnoteniam, ktoré sú úplne založené na riziku** Návrhom sa vytvára záväzok zohľadniť výsledky predchádzajúcich hodnotení, ako aj iné únijné a vnútroštátne hodnotiace a monitorovacie mechanizmy [napr. posúdenie zraniteľnosti agentúry Frontex alebo Európskej multidisciplinárnej platformy proti hrozbám trestnej činnosti (EMPACT)]. Okrem toho (ako je vysvetlené ďalej) sa ním vytvárajú dodatočné povinnosti požiadať vtedy, ak je to relevantné, orgány, agentúry a úrady Únie o posúdenie rizík a situačnú informovanosť. Nový flexibilný rámec a dodatočné povinnosti by napríklad postupne umožnili vykonávať komplexné hodnotenie členského štátu založené na rizikách, ktoré by sa vzťahovalo iba na prvky identifikované prostredníctvom analýzy rizík a situačnej informovanosti, pričom pre každý členský štát by sa vykonalo jediné hodnotenie pokrývajúce všetky príslušné oblasti politiky zhrnuté do jedinej hodnotiacej správy. Umožnili by zároveň súbežné hodnotenie viacerých členských štátov, ktoré čelia rovnakým výzvam.

– **Zabezpečenie, aby pri hodnotení vykonávania schengenského *acquis* v členskom štáte neexistovali medzery.** S vývojom a schengenského právneho rámca a jeho narastajúcou komplexnosťou sa členské štáty obracajú na iných aktérov, aby im pomohli pri plnení úloh, za ktoré zodpovedajú. Príkladom sú súkromné spoločnosti v oblasti vízovej politiky (napr. externí poskytovatelia služieb) alebo vonkajších hraníc (napr. letecké spoločnosti alebo letiská riadené súkromnými spoločnosťami). Týka sa to aj orgánov, agentúr a úradov Únie, ktorých mandáty sa v posledných rokoch posilnili s cieľom poskytnúť podporu členským štátom, napríklad pri vykonávaní hraničných kontrol alebo dohľadu, alebo osobitných bezpečnostných kontrol. Keďže cieľom mechanizmu je poskytovať prehľad o situácií v členskom štáte, v návrhu sa objasňuje, že mechanizmus môže podporiť overovanie činností orgánov, úradov a agentúr Únie, pokiaľ vykonávajú funkcie v mene členských štátov s cieľom pomáhať pri uplatňovaní ustanovení schengenského *acquis* v praxi. Cieľom

preto nie je hodnotenie týchto orgánov *per se*. Overovanie týchto činností bude zapracované do hodnotenia členských štátov podobne ako v súčasnej situácii, keď napríklad počas hodnotení v oblasti spoločnej vízovej politiky tímy kontrolujú činnosti tých súkromných spoločností (externých poskytovateľov služieb), ktoré sú zapojené do prijímania žiadostí o udelenie víz; alebo na vonkajších hraniciach, keď tímy kontrolujú infraštruktúru letiska, ktoré riadi súkromná spoločnosť. Tento aspekt hodnotení sa vykonáva v plnom súlade s povinnosťami pridelenými Komisii a príslušným správnym orgánom dotknutých agentúr, úradov a orgánov a bez toho, aby to malo na tieto povinnosti vplyv. Ak sa pri hodnoteniach odhalia nedostatky týkajúce sa činností vykonávaných alebo podporovaných orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, Komisia o tom informuje príslušné správne orgány.

– Predĺženie **hodnotiaceho cyklu z piatich na sedem rokov**, čím sa umožní, aby boli členské štáty hodnotené počas sedemročného cyklu aspoň dvakrát. Umožnilo by sa tým vyváženejšie, flexibilnejšie a strategickejšie použitie všetkých dostupných hodnotiacich a monitorovacích nástrojov, pričom by sa zabezpečilo bližšie a cielenejšie monitorovanie členských štátov.

– **Posilňovanie foriem a metód hodnotiacich a monitorovacích činností.** Hlavnou metódou hodnotení ostanú aj naďalej programované pravidelné návštevy, bude však možné zvýšiť podiel neohlásených návštev. Umožnia sa hodnotiace a monitorovacie činnosti na diaľku (napr. prostredníctvom videokonferencie). Významnejšiu úlohu získajú „tematické hodnotenia“ s povinnosťou vykonať najmenej jedno tematické hodnotenie za rok. Doteraz sa vykonávali len dve tematické hodnotenia (jedno v súvislosti s vnútroštátnymi stratégiami integrovaného riadenia hraníc a jedno týkajúce sa miestnej schengenskej spolupráce v oblasti spoločnej vízovej politiky). Ustanovenia o monitorovacích činnostiach (opätovné návštevy a nový nástroj s názvom „overovacie návštevy“) sú flexibilnejšie a jasnejšie.

– **Neohlásené hodnotenia by si spravidla nevyžadovali žiadne predchádzajúce oznámenie.** Zabezpečilo by sa tak lepšie využitie neohlásených hodnotení, najmä pokiaľ ide o hodnotenia, ktoré sa majú uskutočniť na účely preskúmania dodržiavania povinností v rámci schengenského *acquis*, a to predovšetkým v reakcii na náznaky problémov, ktoré majú zásadný vplyv na fungovanie schengenského priestoru, alebo vážne obvinenia z porušenia základných práv. Obmedzené predchádzajúce oznámenie ostane uplatniteľné v prípade neohlásených návštev, ktorých účelom je vykonanie „náhodných kontrol zdravotného stavu“ vykonávania schengenského *acquis* členskými štátmi. Neohlásené návštevy nebudú podliehať programovaniu a môžu sa zorganizovať v krátkej lehote v závislosti od okolností.

– **Ročné správy o výsledkoch vykonaných hodnotení a súčasnom stave týkajúcom sa nápravných opatrení, ktoré členské štáty vykonali podľa tohto nariadenia, by mali byť súčasťou ročnej „správy o stave Schengenu“.** Rozhodujúce je, aby politické rokovania komplexne pokrývali všetky prvky zložitej štruktúry na podporu riadneho fungovania Schengenu. Komisia na tento účel opätovne spustí prijatie „správy o stave Schengenu“, ktorá má slúžiť ako základ rokovaní na nedávno vytvorenom schengenskom fóre. Dôležitú úlohu budú v tejto správe zohrávať schengenské hodnotenia, situácia týkajúca sa absencie kontrol na vnútorných hraniciach a stav vykonávania odporúčaní.

2. Skrátiť a zjednodušiť postupy s cieľom vytvoriť účinnejší a efektívnejší proces, ako aj zvýšiť vzájomný partnerský tlak

– **Výrazné zrýchlenie hodnotiaceho procesu, a to s jasnými procesnými lehotami.** Komisia spravidla prijme hodnotiace správy a odporúčania v rámci jedného právneho predpisu **do štyroch mesiacov** od hodnotiacej činnosti (a v prípade, ak sa v hodnotení zistí závažný nedostatok, aj skôr). Zabezpečilo by sa tým nielen objasnenie, pokiaľ ide o príčinnú súvislosť medzi zisteniami v správe a odporúčaniami, ale aj urýchlenie procesu. Predišlo by sa tým akýmkoľvek omeškaniam pri prijímaní odporúčaní, ktoré sa v súčasnosti vykonávajú v rámci dvojstupňového rozhodovacieho procesu (t. j. hodnotiace správy prijímané Komisiou a odporúčania prijímané Radou). Plná účasť Rady na hodnotiacom procese a odporúčaniach sa zabezpečí vďaka postupu preskúmania (kladné stanovisko Schengenského výboru, na ktorom sa zúčastňujú všetky členské štáty a hlasujú o jednotnom právnom predpise, ktorý obsahuje zistenia z hodnotenia aj odporúčania).

– **Zvyšovanie vzájomného partnerského tlaku zameraním sa na rozhodovacie právomoci Rady týkajúce sa politicky relevantných prípadov a zvyšovaním jej úlohy pri ďalšom postupe a monitorovaní vykonávania odporúčaní.** Hoci cieľom súčasného dvojstupňového procesu bolo podporovať politické diskusie na úrovni Rady a vyvíjať vzájomný partnerský tlak v prípade závažných nedostatkov, alebo ak členský štát nevykonáva odporúčania, z doterajších skúseností jasne vyplýva, že použitie tohto prístupu vo všetkých prípadoch a pre všetky správy nedosiahlo stanovený cieľ, podstatným spôsobom však predĺžilo a skomplikovalo proces, čím ohrozilo jeho účinnosť.

Členské štáty sú už vo veľkej miere zapojené do hodnotiaceho procesu (vykonávanie hodnotení spoločne s Komisiou, spolunavrhovanie hodnotiacich správ a návrhov odporúčaní) a procesu prijímania hodnotiacej správy prostredníctvom postupu preskúmania výboru. Okrem toho väčšina problémov identifikovaná počas hodnotení je skôr technickej než politickej povahy. Akejkoľvek skutočnej diskusii bránila veľká pracovná záťaž v Rade (preskúmanie 40 správ ročne a následné vykonávacie rozhodnutia Rady so stovkami odporúčaní) a veľmi podrobná a lokalizovaná povaha odporúčaní. Z päťročného preskúmania vyplýva skutočnosť, že Rada prijíma odporúčania v každom prípade, nevytvára očakávaný vzájomný partnerský tlak a že mechanizmus neposkytuje základ pre politickú diskusiu o stave Schengenu. Hoci sa v rámci mechanizmu zistili závažné nedostatky, diskusie o záveroch sa na úrovni ministrov vykonali len raz. Rada má okrem toho veľmi obmedzenú úlohu pri ďalšom postupe a monitorovaní vykonávania akčných plánov členských štátov.

Cieľom navrhovanej revízie je odstrániť tieto nedostatky zabezpečením toho, aby Rada prijala odporúčania v prípadoch, ktoré majú najväčšiu pridanú hodnotu a vplyv na riadenie politickej diskusie o záležitostiach všeobecného záujmu pre fungovanie schengenského priestoru. Ide o tieto prípady: tematické hodnotenia, „prvotné hodnotenia“ (pri rozhodovaní o tom, či je členský štát pripravený uplatňovať schengenské *acquis* v plnom rozsahu alebo v konkrétnej oblasti), ako aj v prípade závažných nedostatkov s cieľom zvýšiť vzájomný partnerský tlak a politickú diskusiu na úrovni Rady. Zároveň sa navrhuje zjednodušenie postupov pre prípady technickejšej povahy.

Návrh takisto významne zvyšuje úlohu Rady pri ďalšom postupe a monitorovaní pokroku v týchto prípadoch, a takisto sa ním stanovuje mechanizmus eskalácie v prípade nedostatočného pokroku. V prípade vážneho nedostatku Rada predovšetkým stanoví časové limity na vykonávanie odporúčaní, ako aj frekvenciu správ o pokroku zo strany dotknutého členského štátu, ktorý bude musieť tieto správy o pokroku predkladať Komisii aj Rade. Od Rady sa bude požadovať, aby vyjadrila svoje stanovisko k správe Komisie po opätovnej návšteve, ako aj k ukončeniu akčných plánov. Podobné ustanovenia sa vzťahujú na ukončenie akčných plánov týkajúcich sa „prvotných hodnotení".

Rade sa okrem toho vo všetkých prípadoch vo fáze monitorovania zabezpečí zvýšená úloha: v návrhu sa stanovuje, že Komisia bude najmenej dvakrát ročne informovať Európsky parlament a Radu o stave vykonávania akčných plánov. Komisia okrem toho každoročne prijme komplexnú správu o vykonaných hodnoteniach, ktorá by mala byť prerokovaná Radou s cieľom prijať závery v tejto oblasti. Napokon bude Komisia informovať Radu, ak členský štát nedosahuje primeraný pokrok vo vykonávaní akčného plánu.

– Posilnenie a urýchlenie ustanovení týkajúcich sa prípadov, keď sa v rámci hodnotení zistí **závažný nedostatok:** zavádza sa **zrýchlený postup** pre závažné nedostatky s cieľom zabezpečiť okamžité riešenie zistených nedostatkov. Návrhom sa do normatívneho textu začleňuje vymedzenie pojmu závažné nedostatky, ktoré je v súčasnosti v schengenských hodnotiacich usmerneniach, s cieľom zvýšiť právnu istotu a zabezpečiť spoločné chápanie tohto pojmu. **Hodnotený členský štát bude musieť ihneď začať s vykonávaním opatrení** na odstránenie nedostatku ešte pred prijatím správy a bude musieť bezodkladne informovať Komisiu a členské štáty o prijatých opatreniach. Rada by mala v prípade závažného nedostatku prijať odporúčania **do dva a pol mesiaca od ukončenia hodnotiacej činnosti**; opätovná návšteva s cieľom overiť vykonávanie nápravných opatrení sa uskutoční najneskôr jeden rok po hodnotení (môže to byť skôr v závislosti od lehôt na vykonávanie nápravných opatrení, ktoré stanovila Rada); Komisia bude Radu a Európsky parlament okamžite informovať o existencii závažného nedostatku kvôli dôkladnejšej politickej kontrole, ako je uvedené v predchádzajúcom bode.

– **Zrušenie a zjednodušenie ustanovení, ktoré vytvárajú zbytočné procesné prekážky**. Návrh si už nebude vyžadovať, aby sa s hodnotiacimi správami zaobchádzalo ako s dokumentmi „EU Restricted". Touto zmenou „sa zvýši transparentnosť, zjednoduší a urýchli sa postup tým, že sa umožní rýchlejšie vybavovanie správ a uľahčí ich zasielanie národným parlamentom a Európskemu parlamentu[12]. Hodnotiace správy by sa napriek tomu považovali za „citlivé"[13] a členským štátom by sa ponechala možnosť požiadať o ich utajenie. Návrhom by sa zjednodušilo **posúdenie primeranosti** akčných plánov členských štátov: Komisia už nebude prijímať oznámenie o posúdeniach, bude však naďalej informovať dotknutý členský štát (a Radu) o svojich pripomienkach, napríklad prostredníctvom úradného listu. A napokon by sa zníženou **frekvenciou správ o ďalšom postupe** (článok 16 ods. 3 a 4) znížilo celkové administratívne zaťaženie členských štátov tým, že sa bude požadovať správa o pokroku každých šesť mesiacov namiesto súčasných troch mesiacov.

[12] Európsky parlament a mimovládne organizácie požadovali ľahší prístup k hodnotiacim správam.

[13] Najmä v súvislosti s uplatňovaním nariadenia (ES) č. 1049/2001 o prístupe k dokumentom.

3. Posilniť hodnotenie dodržiavania základných práv v rámci schengenského acquis

– Ďalšie **posilňovanie hodnotenia základných práv pri uplatňovaní schengenského *acquis*** (okrem ochrany osobných údajov, ktorá sa hodnotí ako konkrétna oblasť politiky) v celom mechanizme vrátane intenzívnejšieho predkladania analýz rizík Agentúrou Európskej únie pre základné práva; posilnenie odkazu na základné práva v ustanovení o odbornej príprave a zahrnutie osobitného ustanovenia do nariadenia, ktoré sa týka použitia **dôkazov poskytnutých tretími stranami** vrátane vnútroštátnych monitorovacích mechanizmov, ako aj možnosti vykonávať neohlásené hodnotenia bez predchádzajúceho oznámenia, ak existujú náznaky závažného porušenia základných práv.

4. Optimalizovať účasť expertov z členských štátov a spoluprácu s orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, ako aj synergiu s inými hodnotiacimi a monitorovacími mechanizmami, na účely cielenejších, strategickejších a prispôsobenejších hodnotení

– **Vytvorenie rezervy expertov.** Komisia v súčasnosti vydáva výzvy na nomináciu expertov pred každým hodnotením (tri mesiace pred konkrétnym hodnotením). Ide o časovo veľmi náročný proces a členské štáty nie sú vždy schopné určiť dostatočný počet kvalifikovaných expertov, pretože súčasný postup im ponúka veľmi málo času na plánovanie. Komisia musí v takýchto prípadoch niekoľkokrát rozšíriť výzvy na expertov na účely hodnotení. Okrem toho existuje chronický nedostatok expertov v konkrétnych oblastiach politiky.

  Tento systém bude nahradený každoročnou výzvou na určenie expertov do rezervy. Členské štáty budú musieť ročne určiť aspoň experta pre každú oblasť politiky stanovenú vo viacročnom programe hodnotenia (napr. víza, riadenie vonkajších hraníc, návrat, ochrana osobných údajov) a zabezpečiť ich dostupnosť pre hodnotenia. Komisia potvrdí výber expertov do rezervy a aktualizuje zoznam členov rezervy. Táto rezerva potom poskytne hlavný zdroj schengenských hodnotiteľov pre konkrétne hodnotenia (t. j. vytvorenie tímov pre osobitné hodnotenia) a takisto výrazne uľahčí organizáciu neohlásených návštev. Pri vytváraní tímov sa náležite zohľadní kapacita orgánov štátnej správy, ako aj potreba zabezpečiť geografickú vyváženosť. Skutočnosť, že expert bol určený do rezervy, ešte neznamená, že každý expert v rezerve bude stále potrebný. Táto rezerva zabezpečí, aby boli tímy zostavené menej ťažkopádnym spôsobom, a takisto zabezpečí väčšiu predvídateľnosť a flexibilitu pre Komisiu aj pre expertov z členských štátov, pretože plánovanie hodnotení sa bude distribuovať všetkým členským štátom v dostatočnom predstihu. Komisia sa pred každým hodnotením môže obrátiť priamo na jednotlivých členov rezervy, aby vytvorili tímy, čím sa postup podstatne urýchli a zjednoduší. Pri vytváraní konkrétnych tímov by mala Komisia takisto v čo najväčšej miere zabezpečiť geografickú vyváženosť. Pokiaľ je pre osobitné hodnotenie potrebný konkrétny profil a experta z rezervy nemožno mobilizovať, Komisia môže stále využiť osobitné výzvy na expertov. Vytvorenie rezervy expertov by z dlhodobého hľadiska umožnilo vytvorenie interdisciplinárneho tímu na hodnotenie všetkých relevantných oblastí schengenského *acquis*.

– **Posilnenie spolupráce s agentúrami Frontex, eu-LISA, Europolom, Agentúrou Európskej únie pre základné práva a Európskym dozorným úradníkom pre ochranu údajov.** V návrhu sa stanovuje, že spolupráca by mala byť vzájomná, aby aj tieto agentúry a orgány mohli využívať informácie zhromaždené v rámci

hodnotiaceho procesu. Komisia bude zároveň môcť získať od orgánov a agentúr širšiu škálu produktov informácií a analýz rizík.

Návrhom sa takisto **zvyšuje synergia s hodnotiacimi a monitorovacími mechanizmami**, ktoré uplatňujú agentúry a orgány Únie. V posledných rokoch boli na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni vytvorené ďalšie mechanizmy kontroly a monitorovania kvality, ktoré môžu tento mechanizmus dopĺňať. Návrh zabezpečuje väčší súlad a synergiu s činnosťami agentúry Frontex, najmä s procesom posúdenia zraniteľnosti. Posúdenie zraniteľnosti vykonané agentúrou Frontex je doplnkovým nástrojom k schengenskému hodnotiacemu a monitorovaciemu mechanizmu na zaručenie kontroly kvality na úrovni EÚ a na zabezpečenie neustálej pripravenosti na európskej aj vnútroštátnej úrovni na riešenie všetkých výziev na vonkajších hraniciach. Posúdenie zraniteľnosti ponúka obraz o operačných kapacitách členského štátu v oblasti vonkajších hraníc s cieľom zistiť potenciálne slabé stránky systému. Ide o prístup orientovaný na budúcnosť, ktorý je zameraný na predchádzanie krízam. Komisia už pred hodnotením v súlade s článkom 33 nariadenia (EÚ) 2019/1896[14] zdieľa výsledky procesu posúdenia zraniteľnosti s tímom expertov z členských štátov a zriadila formálne kanály na výmenu informácií s agentúrou Frontex. V záujme ďalšieho zvýšenia synergie sa v návrhu stanovujú osobitné ustanovenia na maximalizáciu informácií zhromaždených v procese posúdenia zraniteľnosti s cieľom vytvoriť lepší situačný obraz o fungovaní schengenského priestoru. Cieľom je takisto vyhnúť sa, pokiaľ je to možné, zdvojeniu úsilia a protichodným odporúčaniam.

Relevantné príklady v iných oblastiach politiky, kde bude možná väčšia synergia podľa nových ustanovení plánovaných v návrhu, predstavujú Európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestnej činnost (ďalej len „EMPACT“) alebo dohľad, ktorý vykonáva Komisia s podporou agentúry eu-LISA, pokiaľ ide o prípravu členských štátov na vykonávanie príslušných informačných systémov. Vnútroštátne mechanizmy kontroly kvality [podporované nariadením (EÚ) 2019/1896] by mohli v budúcnosti nadobudnúť podobný význam a v návrhu sa stanovuje základ na zabezpečenie synergie a výmeny informácií. Pri hodnoteniach by sa navyše zohľadnili výsledky nezávislého monitorovacieho mechanizmu vyvinutého v rámci návrhu, ktorým sa zavádza preverovanie štátnych príslušníkov tretích krajín na vonkajších hraniciach.

V návrhu sa stanovuje ambiciózna lehota na úplné uplatňovanie nariadenia [od (1. septembra 2022)].

Základom pre tento návrh na komplexné preskúmanie nariadenia je analýza Komisie, ktorá je uvedená v posúdení vplyvu[15] pripojenom k tomuto návrhu, a je zhrnutá v oddiele 3.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky**

Tento návrh je sprievodným dokumentom k oznámeniu s názvom Stratégia na dosiahnutie plne funkčného a odolného schengenského priestoru[16], ktorým sa predkladá komplexný prístup k posilneniu a zvýšeniu odolnosti priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti voči všetkým budúcim výzvam a hrozbám.

[14] Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1.
[15] SWD (2021) 119 final.
[16] COM(2021) 277 final.

Mechanizmus by mal poskytnúť spoľahlivý právny rámec na pokrytie všetkých vyvíjajúcich sa právnych predpisov, ktoré sú základom fungovania schengenského priestoru. V tejto súvislosti je jedným zo špecifických cieľov návrhu zvýšenie strategického zamerania v hodnotiacom a monitorovacom procese. **Vyžaduje si to zabezpečenie súladu s existujúcimi a budúcimi ustanoveniami, ktoré sú súčasťou schengenského *acquis***. Mechanizmus by sa mal na tento účel prispôsobiť vyvíjajúcemu sa rozsahu pôsobnosti príslušných právnych predpisov EÚ. Únia za posledných pár rokov realizovala niekoľko iniciatív na posilnenie a zvýšenie odolnosti schengenského priestoru. Tieto zmeny zahŕňajú niekoľko nových prvkov, najmä v súvislosti s riadením vonkajších hraníc. Okrem Schengenského informačného systému a vízového informačného systému budú do konca roku 2023 podporovať riadenie vonkajších hraníc nové informačné systémy, ako sú systém vstup/výstup[17] a Európsky systém pre cestovné informácie a povolenia[18]. Okrem toho sa medzi príslušnými databázami zabezpečí interoperabilita[19]. Dôležité iniciatívy na zvýšenie bezpečnosti a obnovenie integrity schengenského priestoru bude okrem toho predstavovať prijatie návrhu Kódexu policajnej spolupráce EÚ v rámci Stratégie EÚ pre bezpečnostnú úniu[20] neskôr v roku 2021, ako aj prijatie návrhu zmeny Kódexu schengenských hraníc[21] s cieľom zohľadniť skúsenosti získané z pandémie COVID-19, ako aj z rokovaní o návrhu na zmenu Kódexu schengenských hraníc z roku 2017.

Úloha agentúr EÚ zapojených do vykonávania schengenského *acquis* nadobudla ďalší význam. V roku 2019 bolo vytvorenie európskej pohraničnej a pobrežnej stráže, vrátane zriadenia stáleho zboru s počtom 10 000 členov do roku 2027, kľúčovým krokom ku skutočnej európskej kontrole vonkajších hraníc a postupnému vytvoreniu spoločného systému EÚ pre návrat. Mandát Europolu je v procese modernizácie na základe návrhu Komisie z 9. decembra 2020[22].

Ako je uvedené vyššie, niektoré právne akty v rôznych oblastiach politiky zahrnutých v mechanizme obsahujú vlastné **nástroje na hodnotenie a monitorovanie na európskej alebo vnútroštátnej úrovni**. Preto je nevyhnutné **vytvárať a zabezpečovať synergiu, aby sa zabránilo duplicitám** a aby sa čo najlepšie využili nástroje sektorového monitorovania. Dôležitým prvkom tohto návrhu je udržiavanie a dolaďovanie tejto súhry. V tejto súvislosti obsahuje návrh ustanovenia na ďalšie zvýšenie súdržnosti, najmä s činnosťami agentúry Frontex a procesom posudzovania zraniteľnosti. Mechanizmus a jeho odporúčania by mali dopĺňať tie, ktoré sú predmetom procesu posúdenia zraniteľnosti. Relevantnými príkladmi v iných oblastiach politiky, kde bude možná väčšia synergia, sú EMPACT (prioritné akcie v oblasti policajnej spolupráce) alebo pracovník pre základné práva v agentúre Frontex (monitorovanie dodržiavania základných práv na vonkajších hraniciach agentúrou Frontex). Vnútroštátne mechanizmy kontroly kvality [podporované nariadením (EÚ) 2019/1896], ktoré sú „vnútroštátnymi“ schengenskými hodnotiacimi a monitorovacími mechanizmami, by mohli v budúcnosti nadobudnúť podobný význam. Pri hodnoteniach by sa navyše zohľadnili výsledky vnútroštátneho nezávislého monitorovacieho mechanizmu vyvinutého v rámci návrhu, ktorým sa zavádza preverovanie štátnych príslušníkov tretích krajín na vonkajších hraniciach[23].

---

17 Nariadenie (EÚ) 2017/2226 (Ú. v. EÚ L 327, 9.12.2017, s. 20).
18 Nariadenie (EÚ) 2018/1240 (Ú. v. EÚ L 236, 19.9.2018, s. 1).
19 Nariadenie (EÚ) 2019/817 (Ú. v. EÚ L 135, 22.5.2019, s. 27).
20 COM(2020) 605 final, 24.7.2020.
21 Nariadenie (EÚ) 2016/399 (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).
22 COM(2020) 796 final.
23 COM(2020) 612 final. Pozri článok 7.

Návrh bol vypracovaný tak, aby bol v súlade s existujúcimi ustanoveniami v oblasti politiky (t. j. oblasti politiky, na ktoré sa vzťahuje schengenské *acquis*), a náležite sa zohľadnili aj prebiehajúce a plánované iniciatívy, ktoré ešte nenadobudli účinnosť. Zo širšieho hľadiska môže iniciatíva prostredníctvom lepšieho prepojenia rôznych oblastí politiky posilniť účinnosť holistického prístupu, ktorý sa navrhuje v stratégiách Komisie, a posilniť komplementárnosť všetkých nástrojov vyvinutých v rámci nového legislatívneho úsilia.

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Návrh je v súlade s cieľmi a iniciatívami plánovanými v Stratégii EÚ pre bezpečnostnú úniu, ktoré idú nad rámec schengenského *acquis*, ako je návrh na posilnenie automatizovanej výmeny dôležitých kategórií údajov podľa prümských rozhodnutí Rady[24] a s budúcimi iniciatívami v rámci stratégie EÚ na podporu boja proti organizovanej trestnej činnosti na roky 2021 – 2025[25]. Je to takisto v súlade s iniciatívami zahrnutými do Nového paktu o migrácii a azyle[26].

Pri pohľade za priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti prispieva schengenský priestor k fungovaniu jednotného trhu a jeho vytvorenie prinieslo európskej spoločnosti sociálne a hospodárske úžitky[27] v mnohých oblastiach od obchodu po zamestnanosť, vzdelávanie, kultúru, cestovný ruch, dopravu a ďalej. Opatrenia zamerané na zvýšenie účinnosti mechanizmu, a tým na lepšie fungovanie schengenského priestoru, sú prirodzene takisto v súlade s cieľmi týchto oblastí politiky. Narušenie spôsobené pandémiou COVID-19 ukázalo lepšie ako akákoľvek kríza predtým, aké dôležité je zachovať integritu Schengenu. Dobre fungujúci Schengen je nevyhnutný pre hospodársku obnovu po skončení pandémie COVID-19. Prispeje k tomu spoľahlivý a účinný mechanizmus, a tým aj k pozitívnym hospodárskym a sociálnym vplyvom, ktoré Schengen prináša občanom a podnikaniu v celej Európe.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Právnym základom tohto návrhu je článok 70 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. V článku 70 sa osobitne stanovuje právomoc Rady prijímať na návrh Komisie opatrenia ustanovujúce podrobnosti, podľa ktorých členské štáty v spolupráci s Komisiou objektívne a nestranne hodnotia vykonávanie politík Únie orgánmi členských štátov v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Návrhom sa zrušuje a nahrádza nariadenie (EÚ) č. 1053/2013, ktoré sa takisto zakladá na tomto ustanovení zmluvy.

V súlade s vyhlásením[28] Európskeho parlamentu, Rady a Komisie, ktoré je priložené k nariadeniu, sa má návrh predložiť na konzultáciu Európskemu parlamentu, aby sa pred prijatím konečného znenia zohľadnilo jeho stanovisko. Musí sa však prijať v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom.

---

[24] Rozhodnutie Rady 2008/615/SSV o zintenzívnení cezhraničnej spolupráce, najmä v boji proti terorizmu a cezhraničnej trestnej činnosti, a rozhodnutie Rady 2008/616/SSV o vykonávaní rozhodnutia 2008/615/SSV.

[25] SWD(2021) 74 final, 14.4.2021.

[26] COM(2020) 605 final.

[27] Podľa odhadov z roku 2016 by úplné opätovné zavedenie kontroly vnútorných hraníc viedlo k vzniku okamžitých priamych nákladov vo výške 5 – 18 miliárd EUR ročne, COM(2016) 120 final, s. 3

[28] Ú. v. EÚ L 295, 6.11.2013, s. 37.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

V článku 70 ZFEÚ sa stanovuje právny základ pre opatrenia, podľa ktorých členské štáty v spolupráci s Komisiou vykonávajú objektívne a nestranne hodnotia vykonávanie politík Únie orgánmi členských štátov v oblasti slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Hoci tento návrh prináša veľa zmien, zásadne nemení ciele a rozsah pôsobnosti mechanizmu. Návrh je v medziach stanovených v článku 70 ZFEÚ.

Cieľom návrhu je ďalej rozvíjať, zlepšovať a zefektívňovať už existujúci mechanizmus. Pri revízii nariadenia vykonanej v roku 2020 sa potvrdila potreba spoľahlivého mechanizmu na úrovni EÚ. Stále platí, že pridaná hodnota EÚ spojená s mechanizmom vyplýva predovšetkým zo zdieľania zodpovedností medzi Komisiou a členskými štátmi. Vytvára sa tým silný základ na vytvorenie vzájomnej dôvery. Hodnoteniami vykonávanými na úrovni EÚ sa môže zabezpečiť včasné zistenie nedostatkov vyplývajúcich z asymetrií, rozdielov a nesprávneho vykonávania schengenského *acquis*, ktoré by inak mohli ohroziť integritu schengenského priestoru. Vzájomný partnerský tlak vyvíjaný na úrovni EÚ ďalej vytvára potrebný stimul na zabezpečenie toho, aby členské štáty rýchlo napravili nedostatky, najmä v prípade závažných nedostatkov.

V rámci iniciatívy sa okrem toho náležite zohľadňuje zásada subsidiarity, a to stanovením základu pre lepšiu koordináciu s hodnoteniami vykonávanými v rámci vnútroštátnych mechanizmov kontroly a monitorovania kvality. Jedným z cieľov je presunúť zameranie mechanizmu na nedostatky, ktoré môžu mať nepriaznivé účinky na dobré fungovanie schengenského priestoru ako celku. Otázky obmedzeného rozsahu by sa mali riešiť skôr na vnútroštátnej úrovni. Tento prístup je tiež v súlade s nariadením (EÚ) 2019/1896, ktorým sa podporuje rozvoj vnútroštátnych mechanizmov kontroly kvality v rámci európskych zložiek integrovaného riadenia hraníc.

Na záver sa s cieľom účinne riešiť nedostatky zistené pri preskúmaní a ďalej analyzované v posúdení vplyvu vyžadujú legislatívne zmeny.

- **Proporcionalita**

V článku 5 ods. 4 Zmluvy o Európskej únii sa stanovuje, že obsah a forma činnosti Únie neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov zmlúv. Forma vybratá pre túto činnosť musí umožniť, aby návrh dosiahol svoj cieľ a vykonal sa čo najúčinnejšie.

Mechanizmus bol zriadený v roku 2013 nariadením, pretože tento konkrétny mechanizmus, ktorý sa vykonáva na úrovni EÚ a ktorý koordinuje Komisia, si vyžaduje jasné pravidlá týkajúce sa zodpovedností a postupov. Navrhovaná iniciatíva predstavuje revíziu nariadenia, a preto musí mať aj formu nariadenia.

Pokiaľ ide o obsah, proporcionalita hlavných nových aspektov sa preskúmala v sprievodnom posúdení vplyvu (oddiel 7.3).

Cieľom návrhu je okrem iného zefektívniť hodnotiaci proces zjednodušením súčasného dvojstupňového rozhodovacieho procesu, aby Komisia spravidla prijímala nielen hodnotiace správy, ale aj odporúčania prostredníctvom jedného vykonávacieho aktu (Komisia v súčasnosti prijíma správu a návrh odporúčaní Rady). Skúsenosti z minulých rokov ukazujú, že prijatím odporúčaní Radou sa postup značne predlžuje (priemer 2 – 3 mesiace), zatiaľ čo nadmerné pracovné zaťaženie obmedzuje právomoc Rady vyvíjať vzájomný partnerský tlak a viesť všeobecné diskusie o stave Schengenu. Cieľom revidovaného prístupu je primeraným spôsobom napraviť tieto nedostatky tým, že sa zabezpečí, aby boli odporúčania Rady prijímané v prípadoch, ktoré majú najväčšiu pridanú hodnotu a vplyv na usmernenie politickej diskusie o záležitostiach, ktoré sú pre fungovanie schengenského priestoru vo všeobecnom záujme, konkrétne prvé hodnotenia a závažné nedostatky, ako aj tematické hodnotenia,

a zjednoduší sa postup v prípadoch technickejšej povahy. Návrh takisto významne zvyšuje úlohu Rady pri ďalšom postupe a monitorovaní pokroku v týchto prípadoch, a takisto sa ním stanovuje mechanizmus eskalácie v prípade nedostatočného pokroku.

Na záver možno povedať, že žiadna zo zmien navrhovaných v tejto iniciatíve nejde nad rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľov uvedených v oddiele 1, a preto sa návrhom dodržiava zásada proporcionality. Niekoľko prvkov návrhu v skutočnosti zníži administratívne zaťaženie členských štátov a Komisie.

- **Výber nástroja**

Vzhľadom na to, že navrhovaná iniciatíva je zameraná na revíziu a aktualizáciu existujúceho hodnotiaceho mechanizmu vytvoreného nariadením [nariadenie (EÚ) č. 1053/2013], bude mať takisto formu nariadenia.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Komisia v súlade s článkom 22 nariadenia (EÚ) č. 1053/2013 preskúmala vykonávanie nariadenia a 25. novembra 2020 predložila správu a sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie.[29] Ako sa vysvetľuje v oddiele 1, išlo o východiskový bod návrhu.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Konzultácia so zainteresovanými stranami je podrobne opísaná v posúdení vplyvu[30] priloženom k tomuto návrhu. Zainteresované strany vo všeobecnosti podporujú posilnenie mechanizmu na zvýšenie jeho účinnosti a zabezpečenie, aby mal potenciál prispôsobiť sa najnovšiemu legislatívnemu vývoju a riešiť nové výzvy.

- **Posúdenie vplyvu[31]**

Komisia na základe dostupných údajov a výsledkov širokej konzultácie so zainteresovanými stranami vypracovala štyri možnosti politiky, pričom každá z nich obsahuje súbor opatrení na dosiahnutie cieľov. Možnosť 1 obsahuje iba operatívne opatrenia na zosúladenie vykonávania so súčasnými potrebami. Možnosť 2 predstavuje cielené legislatívne zmeny nariadenia s cieľom objasniť rozsah pôsobnosti konkrétnych ustanovení na zvýšenie právnej istoty týkajúcej sa povinností rôznych zúčastnených subjektov, ako aj zefektívniť a zjednodušiť existujúce postupy. Možnosť 3 je ambicióznejším prístupom, ktorý by priniesol zjednodušenia prvých dvoch možností a dôležité zmeny fungovania mechanizmu. Možnosť 4 je kombinovaným prístupom, ktorý prináša prvky rôznych možností v závislosti od oblasti intervencie. Tieto možnosti na seba nadväzujú, keďže sú vo väčšine prípadov v závislosti od ambicióznosti skôr kumulatívne než alternatívne. V uprednostňovanom balíku politických opatrení (možnosť 4) sa kombinuje súbor opatrení z možností 1, 2 a 3.

Špecifický cieľ 1: *Zabrániť medzerám v zisteniach z hodnotenia a zvýšiť strategické zameranie*

---

29 Pozri poznámky pod čiarou č. 6 a 7.

30 Pozri najmä prílohu 2 k posúdeniu vplyvu.

31 Zhrnutie o posúdení vplyvu a kladné stanovisko výboru pre kontrolu regulácie sú dostupné na: https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/?lang=sk.

Uprednostňovanou možnosťou je zachovať súčasný rozsah pôsobnosti vzťahujúci sa na všetky aspekty schengenského *acquis*, pričom priority (oblasti politiky) sa flexibilnejším programovaním prispôsobia novým skutočnostiam a hodnotiaci cyklus sa predĺži z piatich na sedem rokov. Rozšírenie rozsahu pôsobnosti mechanizmu tak, aby zahŕňal otázky presahujúce schengenské *acquis* (napr. oblasť azylovej politiky), bolo zamietnuté predovšetkým z právnych, ale rovnako aj z politických dôvodov, pričom táto možnosť nezískala podporu veľkého počtu členských štátov Súčasná formulácia hodnotení podľa oblastí politiky sa takisto zachová, ale upraví sa tak, aby bola flexibilnejšia. Prechod na jedno komplexné hodnotenie na každý členský štát sa nepovažuje za okamžite uskutočniteľné v praxi (predstavuje však strednodobý cieľ). Ambiciózne legislatívne zmeny sa však navrhli v súvislosti s formami a metódami hodnotiacich a monitorovacích aktivít s cieľom rozšíriť dostupný súbor nástrojov a objasniť kritériá a podmienky ich použitia: systematické tematické hodnotenia, dva druhy neohlásených návštev s 24-hodinovým oznámením alebo bez neho v závislosti od účelu a dva druhy opätovných návštev („opätovné návštevy týkajúce sa závažných nedostatkov“ a „overovacie návštevy“).

Špecifický cieľ 2: *Racionalizovať úlohy a rozdelenie zodpovedností a zjednodušiť procesy a postupy*

Uprednostňovaný balík politických opatrení obsahuje zmeny na zrýchlenie procesov a zjednodušenie postupov, ako aj ambiciózne právne zmeny na úpravu rozhodovacieho procesu. Zrušením utajenia hodnotiacich správ, stanovením zákonných lehôt na prijatie hodnotiacich správ a odporúčaní, zjednodušeným posúdením akčných plánov Komisiou a zníženou frekvenciou povinnosti členských štátov podávať správy sa spravidla urýchlia a zjednodušia postupy, pričom tieto zmeny majú širokú podporu zainteresovaných strán. Pokiaľ ide o navrhovanú zmenu v rozhodovacom procese, podľa ktorej Komisia prijíma hodnotiace správy aj odporúčania (pričom sa zachováva úloha Rady v politicky najrelevantnejších prípadoch), členské štáty budú aj naďalej úplne zapojené do prijímania hodnotiacich správ a odporúčaní prostredníctvom postupu preskúmania.

Špecifický cieľ 3: *Posilniť vykonávanie záruk dodržiavania základných práv podľa schengenského acquis*

Uprednostňovanou možnosťou je vykonať zmeny s cieľom zvýšiť právnu istotu týkajúcu sa prvkov relevantných v súvislosti s prvkami relevantnými pre základné práva a zdôrazniť ich význam. Navrhuje sa zahrnúť odkaz na pravidelné predkladanie analýz rizík Agentúrou Európskej únie pre základné práva, posilniť odkaz na základné práva v ustanoveniach o odbornej príprave, zvýšiť účasť Agentúry Európskej únie pre základné práva na hodnotiacich kontrolách a zahrnúť osobitný článok týkajúci sa použitia dôkazov, ktoré poskytli tretie strany.

Návrh okrem uvedených prvkov obsahuje viaceré technické zmeny na zvýšenie účinnosti mechanizmu. Každá z nich prináša jednotlivo iba obmedzený pozitívny vplyv (a to je dôvod, prečo neboli predmetom posúdenia vplyvu), celkový vplyv týchto opatrení je však pozitívny.

Špecifický cieľ 4: *Optimalizovať účasť expertov z členských štátov a zapojenie orgánov, úradov a agentúr Únie*

Uprednostňovaný balík politických opatrení obsahuje právne zmeny na úpravu procesu menovania expertov, a to vytvorením stálej rezervy expertov riadenej Komisiou, zatiaľ čo sa poskytne flexibilita pri určovaní veľkosti tímov. Navrhovanými zmenami sa okrem toho maximalizuje prínos a zlepšuje spolupráca s orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a inými mechanizmami kontroly kvality, a to lepšou analýzou rizík, zlepšenou koordináciou

a posilnenou účasťou s novými právnymi povinnosťami. Tieto opatrenia získali medzi zainteresovanými stranami širokú podporu.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Niekoľkými prvkami návrhu sa zníži administratívne zaťaženie členských štátov, Komisie a Rady, najmä počas fázy rozhodovania (keďže Rada by nemusela vydávať odporúčania pre každý prípad) a vo fáze monitorovania, a to menej častými požiadavkami na podávanie správ o vykonávaní akčných plánov a zjednodušeným posúdením týchto akčných plánov Komisiou. Zjednodušené a zrýchlené postupy sa navrhujú aj pre hodnotiacu fázu, pokiaľ ide o hodnotiace metódy a nástroje, zriaďovanie tímov a prijímanie hodnotiacich správ. Kvantifikované odhady boli v čo najväčšej miere poskytnuté v posúdení vplyvu.

- **Základné práva**

Týmto návrhom sa dodržiavajú základné práva stanovené Charte základných práv Európskej únie a zavádzajú sa ním osobitné legislatívne zmeny, aby sa zabezpečilo, že mechanizmus sa jasne vzťahuje na povinnosti späté so základnými právami.

4. VPLYV NA ROZPOČET

K tomuto návrhu je pripojený finančný výkaz. Ročné náklady Komisie na prevádzku mechanizmu dosahujú úroveň približne 2 milióny EUR. Úroveň týchto výdavkov sa zachová; návrh si nevyžaduje zvýšenie ľudských a finančných zdrojov, ktoré už boli pridelené Komisiou. Hlavným dôvodom je súbor zmien, ktorých výsledkom je zníženie administratívneho zaťaženia Komisie, a ustanovení, ktorými sa umožňujú cielenejšie (a dokonca aj kratšie) hodnotenia menšími tímami. Komisia sa počas práce na posúdení vplyvu riadila zásadou, že účinnosť a efektivita mechanizmu by sa mali zvýšiť bez potreby dodatočných ľudských a finančných zdrojov.

Náklady, ktoré vznikli expertom z členských štátov, sa budú aj naďalej uhrádzať a ani v tejto súvislosti sa neočakáva žiadny nárast. Vďaka navrhovaným zmenám sa vykoná viac, a to účinnejším spôsobom a s rovnakými zdrojmi.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Monitorovanie**

Komisia podľa nového nariadenia preskúma vykonávanie nariadenia a Rade a Európskemu parlamentu predloží správu do šiestich mesiacov od prijatia všetkých hodnotiacich správ týkajúcich sa hodnotení počas prvého sedemročného viacročného hodnotiaceho cyklu.

Ako súčasť posúdenia vplyvu a v súlade s pravidlami lepšej tvorby práva sa vypracoval neúplný zoznam kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov, ktoré sa použijú na preskúmanie. Komisia je okrem toho v procese vývoja nového IT nástroja na modernizáciu monitorovania vykonávania akčných plánov členskými štátmi. Očakáva sa, že tento nástroj bude uvedený do prevádzky už v priebehu roka 2021.

- **Následky rôznych protokolov, ktoré tvoria prílohy k zmluvám, a dohôd o pridružení uzatvorených s tretími krajinami**

Keďže právny základ tohto návrhu sa uvádza v tretej časti hlavy V ZFEÚ, uplatňuje sa systém „variabilnej geometrie“, ako sa stanovuje v protokoloch o postavení Dánska a Írska a v schengenskom protokole. Návrh predstavuje vývoj schengenského *acquis*. Preto je potrebné posúdiť následky pre rôzne protokoly a schengenské dohody o pridružení

v súvislosti s Dánskom a Írskom, Islandom a Nórskom, Švajčiarskom a Lichtenštajnskom. Podobne sa musí zohľadniť aj vplyv na rôzne akty o pristúpení. Situácia každého z uvedených dotknutých štátov je podrobne opísaná v záverečných odôvodneniach tohto návrhu.

- **Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu**

Porovnanie ustanovení súčasného nariadenia podľa jednotlivých článkov:

Článok 1 – Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

Článok ostáva v podstate bez zmeny, ale objasňuje účel mechanizmu („zaisťuje, aby členské štáty účinne uplatňovali schengenské *acquis*, čím prispejú k dobrému fungovaniu priestoru bez kontroly vnútorných hraníc“). Odsek 3 sa presunul do článku 15 („Experti z členských štátov“).

Článok 2 – Vymedzenie pojmov

Pridaných bolo viacero nových vymedzení pojmov s cieľom poskytnúť právnu zrozumiteľnosť a zvýšiť čitateľnosť nariadenia. Vymedzenie pojmu „závažný nedostatok“ sa pridalo na zvýšenie právnej istoty a zabezpečenie spoločného výkladu koncepcie. Toto vymedzenie vychádza z vymedzenia, ktoré je v súčasnosti uvedené v „Príručke schengenského hodnotenia“ Komisie. V článku sa stanovujú aj vymedzenia pojmov „prvotné hodnotenie“, „pravidelné hodnotenie“, „neohlásené hodnotenie“, „tematické hodnotenie“, „návšteva“, „opätovná návšteva“, „overovacia návšteva“, „hodnotiaca činnosť“ a „tím“.

Článok 3 – Zodpovednosť a povinnosť spolupráce

Nevykonali sa žiadne podstatné zmeny. Nové odseky 4 a 5 boli sem presunuté z článku 13, keďže v zásade obsahujú zodpovednosti členských štátov a Komisie.

Článok 4 – Formy hodnotení

V záujme jasnosti sa článkom dopĺňa vymedzenie pojmov uvedením foriem hodnotení a stanovením podmienok neohlásených hodnotení a tematických hodnotení.

Článok 5 – Formy monitorovacích činností

V článku sa v záujme jasnosti uvádzajú formy monitorovacích činností.

Článok 6 – Metódy hodnotenia a monitorovania

Podobne sa v záujme jasnosti v článku uvádza zoznam metód, ktoré sa majú použiť na hodnotiace a monitorovacie činnosti, t. j. návštevy (ohlásené alebo neohlásené), dotazníky alebo iné metódy na diaľku, napr. videokonferencie. Stanovuje sa v ňom, že sa môžu použiť jednotlivo alebo spoločne s inými metódami.

Článok 7 – Spolupráca s orgánmi, úradmi a agentúrami Únie

Novým článkom sa posilňuje význam vytvorenia úzkej spolupráce na účely tohto nariadenia s príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, ktoré sú zapojené do vykonávania schengenského *acquis* (najmä agentúry Frontex, eu-LISA a Europol). Výslovne sa v ňom odkazuje aj na potrebu posilniť spoluprácu s Agentúrou Európskej únie pre základné práva. Na základe článku bude Komisia aj naďalej od týchto orgánov, úradov a agentúr požadovať príslušné informácie, štatistické údaje a analýzy rizík. Výmena informácií bude vzájomná: v nasledujúcom článku (článok 10) sa stanovuje, že Komisia môže s nimi zdieľať podrobné údaje o hodnotiacich správach, akčných plánoch a aktualizáciách týkajúcich sa vykonávania akčných plánov s cieľom zvýšiť synergie a zabrániť zdvojovaniu úsilia.

Článok 8 – Spolupráca s agentúrou Frontex

Článok je prispôsobenou verziou článku 7 súčasného nariadenia, pričom zohľadňuje vývoj nariadenia o európskej pohraničnej a pobrežnej stráži.

Článok 9 – Spolupráca s Europolom

Na základe návrhu Komisie[32] na zmenu nariadenia o Europole sa v článku uvádza odkaz na článok 4 ods. 1 písm. s) nariadenia (EÚ) 2016/794[33], podľa ktorého je Europol povinný podporovať vykonávanie tohto nariadenia odbornými znalosťami, analýzami, správami a inými relevantnými informáciami. Návrh v tomto znení zatiaľ nebol prijatý.

Článok 10 – Synergie s inými hodnotiacimi a monitorovacími činnosťami

S cieľom zvýšiť strategické zameranie a cielenejšie navrhovanie hodnotení sa v článku vyžaduje zvýšenie synergií s príslušnými mechanizmami a platformami, ktoré prevádzkujú agentúry EÚ a orgány štátnej správy, napr. európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestnej činnosti („EMPACT“) alebo dohľad vykonávaný eu-LISA, pokiaľ ide o prípravu členských štátov na zavádzanie príslušných informačných systémov, ako aj o zistenia vnútroštátnych mechanizmov kontroly kvality alebo nezávislých monitorovacích mechanizmov. V článku sa zároveň stanovuje, že orgány alebo agentúry by mali byť nielen poskytovateľmi informácií, ale aj ich príjemcami, a preto by Komisia mala mať možnosť s nimi zdieľať podrobné údaje o hodnotiacich správach, akčných plánoch a aktualizáciách týkajúcich sa vykonávania akčných plánov.

Článok 11 – Informácie od tretích strán

Článok poskytuje právny základ na použitie informácií poskytnutých tretími stranami (napr. ombudsmani, orgány monitorujúce dodržiavanie základných práv, mimovládne a medzinárodné organizácie) s cieľom zvýšiť účinnosť programovania a vykonávania hodnotiacich činností. Takéto informácie by mohli byť mimoriadne užitočné na hodnotenie dodržiavania základných práv pri vykonávaní schengenského *acquis*.

Článok 12 – Viacročný program hodnotenia

Trvanie viacročného programu sa predlžuje z piatich na sedem rokov s cieľom zabezpečiť čo najúčinnejšie vykonanie všetkých požadovaných hodnotení, reakciu na vznikajúce výzvy, flexibilnejšie a vyváženejšie využívanie všetkých dostupných nástrojov a umožnenie užšieho a cielenejšieho monitorovania. Článok sa týka obsahu viacročného programu hodnotenia, ktorým sa určia konkrétne prioritné oblasti, na ktoré sa pravidelné hodnotenia majú zamerať. Zároveň sa v ňom stanovuje predbežný zoznam členských štátov, ktoré majú byť predmetom pravidelných hodnotení počas daného roka. Okrem toho sa zavádza zjednodušený postup na úpravu programu, podľa ktorého si nevyhnutné úpravy v dôsledku udalostí a okolností zapríčinených vyššou mocou nemusia vyžadovať úpravu programu, t. j. príslušný vykonávací akt. Skúsenosti z minulých rokov jasne poukázali na potrebu takejto flexibility. Ročný program hodnotenia na rok 2020 sa musel upraviť v dôsledku pandémie COVID-19. Okrem toho sú hodnotenia v oblasti spoločnej vízovej politiky náchylné k nepredvídaným udalostiam vzhľadom na to, že sa uskutočňujú v tretích krajinách. Výsledkom takýchto udalostí bola aj zmena programu, čo je časovo náročná úloha.

Článok 13 – Ročný program hodnotenia

V porovnaní so súčasným článkom (článok 6) sa nevykonali žiadne rozsiahle zmeny. Ročný program hodnotenia bude obsahovať návrhy na pravidelné preskúmania členských štátov, ako sa uvádza vo viacročnom programe hodnotenia, prvotné hodnotenie členského štátu (ak je to

[32] COM(2020) 796 final, 9.12.2020.

[33] Ú. v. EÚ L 135, 24.5.2016, s. 53.

potrebné) a aspoň jedno tematické hodnotenie. Zahŕňať bude predbežný harmonogram týchto hodnotení, ale nie nutne miesta, na ktorých sa má návšteva/hodnotenie vykonať. Neohlásené hodnotenia sa už nebudú programovať, ale zorganizujú sa podľa potreby v krátkej lehote. Nemá to vplyv na členské štáty, uľahčí sa tým však vnútorné plánovanie a postupy v Komisii a zvýši sa flexibilita a kapacita reagovať na nové okolnosti. Podobne ako v rámci viacročného programu sa zjednodušený postup zavádza na nevyhnutnú úpravu programu v dôsledku udalostí a okolností zapríčinených vyššou mocou.

Článok 14 – Štandardný dotazník

V porovnaní so súčasným článkom (článok 9) sa nevykonali žiadne podstatné zmeny. V dôsledku prijatia nového nariadenia (článok 31) nebude potrebné prijať nový štandardný dotazník. Súčasný dotazník sa bude používať aj naďalej. Lehota na zaslanie dotazníka a prijímanie odpovedí od členských štátov sa upravila s cieľom zabezpečiť, aby sa väčšina práce na strane členských štátov nemusela (nutne) vykonávať počas obdobia letných prázdnin. Okrem toho sa v článku uvádza, že členské štáty by na požiadanie Komisie mali svoje odpovede na štandardný dotazník aktualizovať a odpovedať, ak sa o to požiada, na doplňujúce otázky pred osobitnými hodnoteniami, ako aj poskytnúť zistenia vnútroštátnych mechanizmov kontroly kvality a vnútorných auditov. Uvedeným ustanovením sa zabezpečuje, aby mali tímy k dispozícii všetky relevantné a aktuálne informácie na účinné vykonávanie osobitných hodnotení.

Článok 15 – Experti z členských štátov

V porovnaní so súčasným článkom (článok 12) sa nevykonali žiadne podstatné zmeny. Odsek 2 bol presunutý sem zo súčasného článku 1.

Článok 16 – Odborná príprava expertov

Za účelné sa zvážilo posilnenie poskytovania odbornej prípravy, a to zavedením príslušného osobitného článku, so zdôraznením významu zohľadnenia všetkých relevantných základných práv v odbornej príprave a systematické zapájanie Agentúry pre základné práva v tejto súvislosti. Uvádza sa v ňom osobitný odkaz na potrebu udržiavania aktualizovaného učebného plánu počiatočnej odbornej prípravy a organizovania aktualizačnej odbornej prípravy. Každý hodnotiaci tím môže okrem toho obsahovať „pozorovateľa“ z členského štátu alebo Komisie. Títo pomocní experti môžu získať skúsenosti s hodnoteniami pred tým, ako sa na nich zúčastnia ako plnohodnotní členovia tímu. Ako pozorovatelia môžu byť poverení poskytovaním technickej pomoci (ako sa uvádza v článku 18), nebudú však zapojení do hlavnej práce tímov (posudzovanie zistení a koncipovanie). Náklady však bude v súlade článkom 3 znášať Komisia.

Článok 17 – Rezerva expertov z členských štátov

Cieľom nového článku, ako sa podrobne vysvetľuje v oddiele 1, je zabezpečiť, aby sa na hodnotiacich a monitorovacích činnostiach zúčastňoval dostatočný počet skúsených expertov a aby sa tímy zriaďovali rýchlejším a menej ťažkopádnym spôsobom. Rezerva prinesie väčšiu predvídateľnosť a zároveň aj väčšiu flexibilitu. Ustanovenia článku poskytujú podrobné pravidlá a lehoty týkajúce sa zriadenia rezervy a povinností Komisie a členských štátov. Očakáva sa, že členovia rezervy aj vnútroštátne orgány budú na konkrétne pozvania reagovať kladne; odmietnutie by malo vychádzať iba zo závažných osobných alebo profesionálnych dôvodov.

Článok 18 – Zostavovanie tímov

V článku sa zlučujú a menia zodpovedajúce súčasné články 10 a 11. Stanovuje sa v ňom, že členovia tímu sa spravidla vyberajú z novozriadených rezerv expertov (pozri článok 17) so

zreteľom na kapacitu menších orgánov štátnej správy. Zachováva sa však vydanie výzvy členským štátom, ktorá predstavuje súčasný spôsob získavania expertov, ako doplňujúca možnosť v prípadoch, že Komisia nedokáže poskytnúť dostatočný počet expertov z rezervy. Flexibilita sa poskytne, pokiaľ ide o počet expertov v tímoch. Komisia určí veľkosť tímov v závislosti od potrieb a výziev týkajúcich sa každej hodnotiacej a monitorovacej činnosti. Komisia pri zostavovaní tímov zabezpečí geografickú vyváženosť a striedanie, pričom sa zohľadní kapacita orgánov štátnej správy a potreba rozmanitosti profilov. V článku sa zároveň stanovujú pravidlá menovania a výberu vedúcich expertov a opisujú sa v ňom ich hlavné povinnosti.

Článok 19 – Vykonávanie návštev

Hlavnou zmenou v porovnaní so zodpovedajúcim súčasným článkom (článok 13) je to, že neohlásené návštevy mieste sa spravidla uskutočnia bez predchádzajúceho oznámenia dotknutým členským štátom. Ide najmä o prípady, keď je účelom návštevy hodnotenie činností na vnútorných hraniciach (ako je to v súčasnosti); ak Komisia zistí vznikajúce alebo systémové problémy, ktoré majú potenciálny závažný negatívny vplyv na fungovanie schengenského priestoru; alebo ak členský štát údajne závažným spôsobom zanedbáva svoje povinnosti vyplývajúce zo schengenského *acquis*, a to aj v prípade údajného porušovania základných práv týkajúcich sa vykonávania schengenského *acquis*. Oznámenie 24 hodín vopred predstavuje výnimku v prípadoch, ak je hlavným účelom neohlásenej návštevy bežné overovanie vykonávania schengenského *acquis*. V článku sa zároveň objasňuje, že podrobný program návštev môže obsahovať návštevy vnútroštátnych orgánov a úradov, mimovládnych a medzinárodných organizácií a stretnutia s nimi, ako aj iných subjektov, agentúr a orgánov, ktoré sú zapojené do vykonávania schengenského *acquis*, zúčastňujú sa na ňom alebo sa ich týka, pričom sa spolupracuje s hodnoteným členským štátom.

Článok 20 – Metódy vykonávané na diaľku

V článku sa uvádza, že Komisia môže v spolupráci s členskými štátmi vypracovať usmernenia pre vykonávanie hodnotiacich a monitorovacích činností prostredníctvom dotazníka alebo iných metód vykonávaných na diaľku (napr. videokonferencie). Napriek existencii usmernení pre vykonávanie návštev neboli takéto usmernenia vypracované pre vykonávanie hodnotení prostredníctvom dotazníka alebo metód vykonávaných na diaľku. Podobné ustanovenie už existuje (a zachováva sa v článku 19), pokiaľ ide o vykonávanie neohlásených návštev.

Článok 21 – Hodnotiace správy

Dôležité zmeny sa zavádzajú na zrýchlenie postupu a zvýšenie jeho účinnosti, najmä stanovením nových a kratších lehôt a požiadavkou na to, aby boli správy prijaté najneskôr štyri mesiace od hodnotenia.

Hodnotiace správy budú cielenejšie, pričom budú obsahovať podstatné zistenia; hlavne tie, ktoré sa týkajú najlepších postupov alebo nesplnenia povinností. Zachováva sa však kategória s názvom „v súlade, ale je potrebné zlepšenie“, a to v neposlednom rade preto, že sa preukázala ako užitočný nástroj posunu vykonávania schengenského *acquis* na vysokú úroveň, zatiaľ čo sa ňou zaistila ďalšia harmonizácia. Správy budú spravidla obsahovať odporúčania a naďalej sa prijímajú ako vykonávacie akty v rámci postupu preskúmania. Ďalšie vysvetlenie sa v tejto súvislosti poskytuje v oddiele 2 („Proporcionalita“) a výnimky zo všeobecného pravidla sú stanovené v článkoch 23, 24 a 25 (pozri nižšie).

Článok 22 – Ďalší postup a monitorovanie

Zaviedlo sa viacero podstatných zmien, v prvom rade s cieľom zabezpečiť, aby sa nedostatky odstraňovali rýchlejšie, a zároveň znížiť administratívne zaťaženie, ktoré v súčasnosti vyplýva

z frekvencie ohlasovacej povinnosti. Na všetky hodnotiace správy budú nadväzovať akčné plány. Útvary Komisie poskytnú pripomienky k akčným plánom prostredníctvom napríklad úradných listov v porovnaní s formálnym oznámením Komisie podľa súčasného nariadenia. Ak útvary Komisie nebudú považovať akčný plán za adekvátny, členský štát do jedného mesiaca od prijatia pripomienok predloží revidovaný akčný plán. Frekvencia ohlasovania ďalšieho postupu sa spravidla zníži zo šiestich na tri mesiace. Ako nový prvok by sa mali správy o ďalšom postupe predkladať nielen Komisii, ale aj Rade. Komisia môže ako súčasť jej monitorovacích činností zorganizovať opätovné návštevy a overovacie návštevy. Tieto návštevy budú z hľadiska požiadaviek na organizáciu a podávanie správ miernejšie v porovnaní s hodnotiacimi návštevami. Posilní sa úloha Európskeho parlamentu a Rady vo fáze monitorovania: Komisia ich aspoň dvakrát ročne informuje o stave vykonávania akčných plánov, výsledkoch opätovných návštev a overovacích návštev, ako aj vtedy, ak zaznamená značný nedostatok v pokroku pri vykonávaní akčného plánu.

Článok 23 – Osobitné ustanovenia pre prípad, že sa v hodnotiacej správe poukazuje na závažný nedostatok

V tomto článku sa stanovujú osobitné ustanovenia, ak sa v rámci hodnotenia zistí závažný nedostatok. Stanovujú sa užšie zapojenie Rady, rýchlejšie postupy a kratšie lehoty. Hodnotiacu správu prijíma Komisia a odporúčania bude prijímať Rada oddelene od hodnotiacej správy. Komisii (na prijatie správy) a Rade (na prijatie odporúčaní) budú uložené prísne lehoty. Vo fáze monitorovania budú platiť prísnejšie procesné pravidlá: členský štát začne s vykonávaním nápravných opatrení ihneď po tom, ako bol informovaný o závažnom nedostatku a bezodkladne informuje Komisiu a členské štáty. Od členského štátu sa bude požadovať, aby predložil svoj akčný plán do jedného mesiaca a Komisia zorganizuje opätovnú kontrolu, ktorá sa uskutoční najneskôr do jedného roka od dátumu hodnotiacej činnosti. Komisia po opätovnej návšteve predloží správu z opätovnej návštevy Rade, ktorá k nej vyjadrí svoje stanovisko. Komisia bude informovať Európsky parlament a Radu o svojom zámere uzavrieť akčný plán a Rada sa vyzve, aby zaujala stanovisko k navrhovanému uzavretiu. Na závažné nedostatky na vonkajších hraniciach sa môžu vzťahovať články 21 a 29 Kódexu schengenských hraníc.

Článok 24 – Osobitné ustanovenia pre prvotné hodnotenia

Pre prvotné hodnotenia sú takisto potrebné osobitné pravidlá. Podobne ako v prípadoch, keď sa v hodnotení zistí závažný nedostatok, je stanovené užšie zapojenie Rady, rýchle postupy a krátke lehoty (nie však také krátke ako v článku 23), ako aj prísnejšie pravidlá vo fáze monitorovania.

Článok 25 – Osobitné ustanovenie pre tematické hodnotenia

Podobne ako pri prvotných hodnoteniach sa pri tematických hodnoteniach stanovuje užšie zapojenie Rady. Pre fázu monitorovania sa osobitné ustanovenia nepovažovali za potrebné.

Článok 26 – Citlivé informácie

Hodnotiace správy a správy z opätovnej návštevy už v zásade nebudú klasifikované ako dokumenty „EU Restricted“. Ich stav sa určuje v súlade s platnými bezpečnostnými pravidlami. Klasifikácia je naďalej možná na základe riadne odôvodnenej žiadosti hodnoteného členského štátu.

Článok 27 – Podmienky účasti Írska

Tento článok nadväzuje na príslušný súčasný článok (článok 18) bez uvedenia Spojeného kráľovstva.

Článok 28 – Predkladanie správ Európskemu parlamentu a Rade

Tento článok nadväzuje na príslušný súčasný článok (článok 20). Ročná komplexná správa dopĺňa posilnenú povinnosť predkladať správy podľa článku 22. Rada správu prediskutuje a prijme závery.

Článok 29 – Postup výboru

Tento článok vo veľkej miere nadväzuje na príslušný súčasný článok (článok 21).

Článok 30 – Preskúmanie

Tento článok nadväzuje na príslušný súčasný článok (článok 22).

Článok 31 – Zrušenie

Týmto článkom sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 1053/2013 s účinnosťou od nadobudnutia účinnosti nového nariadenia.

Článok 32 – Prechodné ustanovenia

V tomto článku sa stanovuje prechodné ustanovenie na prijatie nového viacročného programu, ktorý by sa zriadil do 1. novembra 2022 a ktorý by sa začal uplatňovať dňa 1. januára 2023. Tieto dátumy je možné upraviť v závislosti od tempa rokovaní o návrhu.

Vzhľadom na to, že prebiehajúci viacročný program by sa mal ukončiť v polovici obdobia (v januári 2023), v tomto ustanovení sa uvádza, že v novom viacročnom programe by sa mali zohľadniť hodnotenia, ktoré sa už vykonali v rámci druhého viacročného programu prijatého podľa súčasného nariadenia. V praxi to znamená, že nový sedemročný viacročný program by sa začal hodnotením členských štátov, ktoré neboli hodnotené v rámci súčasného cyklu, kým tie, ktoré sa už vyhodnotili medzi rokom 2020 a nadobudnutím účinnosti nových pravidiel, sa pridajú na konci nového hodnotiaceho cyklu.

V článku sa takisto objasňuje, že štandardný dotazník prijatý podľa súčasného nariadenia sa bude používať dovtedy, kým sa nevypracuje štandardný dotazník stanovený v článku 14 tohto nariadenia.

Článok 33 – Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

S cieľom čo najskôr využiť kompletné zvýšenie efektívnosti nového nariadenia sa v článku stanovuje ambiciózna lehota na uplatňovanie nového nariadenia [od (1. septembra 2022)], ktorú je možné upraviť v priebehu rokovaní o návrhu.

2021/0140 (CNS)

Návrh

NARIADENIE RADY

o vytvorení a prevádzke hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu na overenie uplatňovania schengenského *acquis* a zrušení nariadenia (EÚ) č. 1053/2013

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 70,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu[34],

so zreteľom na stanovisko európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov,

konajúc v súlade s mimoriadnym legislatívnym postupom,

keďže:

(1) Schengenský priestor bez kontroly hraníc na vnútorných hraniach sa opiera o účinné a efektívne uplatňovanie schengenského *acquis* členskými štátmi. Uvedené *acquis* tvoria opatrenia v oblasti vonkajších hraníc, kompenzačné opatrenia z dôvodu absencie kontrol na vnútorných hraniciach a pevný monitorovací rámec, ktoré spoločne uľahčujú voľný pohyb a zaisťujú vysokú mieru bezpečnosti, spravodlivosti a ochrany základných práv vrátane ochrany osobných údajov.

(2) Partnerské hodnotenie a monitorovanie uplatňovania uvedeného *acquis* je od roku 1998 centrálnym prvkom schengenského priestoru a predstavuje nástroj, ktorý má zachovávať vysokú mieru zodpovednosti za výsledky a zároveň posilňovať vzájomnú dôveru medzi členskými štátmi.

(3) Nariadením Rady (EÚ) č. 1053/2013[35] bol vytvorený osobitný schengenský hodnotiaci a monitorovací mechanizmus, ktorý bol uvedený do prevádzky v roku 2015.

(4) V záujme zvýšenia jeho účinnosti a efektívnosti by sa mal schengenský hodnotiaci a monitorovací mechanizmus posilniť. Cieľom revidovaného hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu by malo byť zachovať vysokú mieru dôvery medzi členskými štátmi, a to zaručením toho, že členské štáty účinne uplatňujú schengenské *acquis* a dodržiavajú pritom dohodnuté spoločné štandardy, základné zásady a normy, čím prispievajú k dobrému fungovaniu schengenského priestoru.

---

[34] Ú. v. EÚ C , , s. .

[35] Nariadenie Rady (EÚ) č. 1053/2013 zo 7. októbra 2013, ktorým sa vytvára hodnotiaci a monitorovací mechanizmus na overenie uplatňovania schengenského acquis a ktorým sa zrušuje rozhodnutie výkonného výboru zo 16. septembra 1998, ktorým bol zriadený Stály výbor pre hodnotenie a vykonávanie Schengenu (Ú. v. EÚ L 295, 6.11.2013, p. 27).p

(5) Hodnotiaci a monitorovací mechanizmus by mal tieto ciele dosiahnuť prostredníctvom objektívnych a nestranných hodnotení, ktoré dokážu rýchlo zistiť nedostatky pri uplatňovaní schengenského *acquis*, ktoré by mohli narušiť správne fungovanie schengenského priestoru, následne zabezpečiť bezodkladné riešenie týchto nedostatkov a vytvoriť základ pre dialóg o fungovaní schengenského priestoru ako celku. To si vyžaduje úzku spoluprácu medzi členskými štátmi a Komisiou, vyvážené rozdelenie spoločnej zodpovednosti a zachovanie aspektu partnerského preskúmania v rámci systému. Vyžaduje sa aj užšie zapojenie Európskeho parlamentu. Vzhľadom na rozsah zmien by sa malo nariadenie (EÚ) č. 1053/2013 zrušiť a nahradiť novým nariadením.

(6) Hodnotiaci a monitorovací mechanizmus môže pokrývať všetky oblasti schengenského *acquis* – súčasné a budúce – okrem tých, pri ktorých už existuje osobitný hodnotiaci mechanizmus podľa práva Únie. Do hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu by mali byť zahrnuté všetky príslušné právne predpisy a operatívne činnosti, ktoré prispievajú k fungovaniu schengenského priestoru.

(7) Pri každom hodnotení by sa malo v súlade so závermi Európskej rady z 1. a 2. marca 2012 prihliadať na správne fungovanie orgánov, ktoré uplatňujú schengenské *acquis*. Súčasťou hodnotenia by mali byť aj postupy súkromných subjektov, ako sú letecké spoločnosti alebo externí poskytovatelia služieb, pokiaľ sú v rámci spolupráce s členskými štátmi zapojení do vykonávania schengenského *acquis* alebo sú ním ovplyvnení. Vzhľadom na to, že pri vykonávaní schengenského *acquis* zohrávajú čoraz väčšiu úlohu orgány, úrady a agentúry Únie, hodnotiaci a monitorovací mechanizmus by mal podobne podporovať aj overovanie činností týchto orgánov, úradov a agentúr Únie v takom rozsahu, v akom vykonávajú svoje funkcie v mene členských štátov s cieľom pomôcť pri operatívnom uplatňovaní ustanovení schengenského *acquis*. V tejto súvislosti by malo byť overovanie týchto činností súčasťou hodnotenia členských štátov a malo by sa vykonávať bez toho, aby ním boli dotknuté povinnosti zverené Komisii a príslušným riadiacim orgánom dotknutých agentúr, úradov a orgánov na základe ich zriaďujúcich nariadení a ich vlastné hodnotiace a monitorovacie postupy, ktoré sú v nich stanovené, a v plnom súlade s uvedenými povinnosťami a postupmi. Ak by boli pri hodnotení zistené nedostatky v súvislosti s funkciami, ktoré plnia alebo ktoré podporujú orgány, úrady a agentúry Únie, Komisia by mala o tom informovať príslušné riadiace orgány.

(8) Hodnotiace a monitorovacie činnosti by mali byť cielené a mali by zohľadňovať výsledky predchádzajúcich hodnotení a výsledky vnútroštátnych mechanizmov kontroly kvality. Mali by sa opierať o posilnenú spoluprácu s orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, o ich systematickú účasť na schengenských hodnoteniach, ako aj o kvalitnejšiu analýzu rizika a zdieľanie informácií. Táto spolupráca a účasť sa týkajú najmä Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (ďalej len „Frontex“), Agentúry Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov (ďalej len “eu-LISA“), Agentúry Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (ďalej len „Europol“), Agentúra Európskej únie pre základné práva a európskeho dozorného úradníka pre ochranu údajov. Zároveň by sa mal posilniť recipročný charakter tejto spolupráce a agentúry by nemali do tohto procesu len prispievať, ale z účasti na hodnotiacom a monitorovacom mechanizme by mali mať aj úžitok.

(9) Posúdenie zraniteľnosti vykonávané agentúrou Frontex je doplnkovým mechanizmom k hodnotiacemu a monitorovaciemu mechanizmu vytvorenému týmto nariadením,

ktorého úlohou je zaručiť kontrolu kvality na úrovni Únie a zabezpečiť stálu pripravenosť reagovať na všetky výzvy na vonkajších hraniciach tak na úrovni Únie ako aj na vnútroštátnej úrovni. Oba mechanizmy tvoria zložky európskeho integrovaného riadenia hraníc. V snahe vytvoriť lepší situačný prehľadu o fungovaní schengenského priestoru a zabrániť v čo najväčšej miere duplicite činnosti či protichodným odporúčaniam by sa mala zabezpečiť maximálna synergia medzi posúdením zraniteľnosti a hodnotiacim a monitorovacím mechanizmom. Na tento účel by malo medzi agentúrou Frontex a Komisiou dochádzať k pravidelnej výmene informácii o výsledkoch oboch mechanizmov. V záujme lepšieho strategického zamerania a cielenejšej koncepcie hodnotenia je zároveň nevyhnutné ďalej posilniť synergiu s príslušnými mechanizmami a platformami, ktoré prevádzkujú agentúry Únie a orgány štátnej správy, ako je Európska multidisciplinárna platforma proti hrozbám trestnej činnosti (EMPACT) alebo dohľad, ktorý v súčinnosti s agentúrou eu-LISA vykonáva Komisia v súvislosti s prípravou členských štátov na zavedenie príslušných IT systémov, ako aj zistenia v rámci vnútroštátnych mechanizmov kontroly kvality.

(10) Popri správnom vykonávaní a uplatňovaní požiadaviek schengenského *acquis* v oblasti ochrany údajov, ktoré sa hodnotí samostatne, by sa počas hodnotenia mala osobitná pozornosť venovať overovaniu dodržiavania základných práv pri vykonávaní schengenského *acquis*. V snahe posilniť kapacitu hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu tak, aby dokázal zistiť porušovanie základných práv v príslušných oblastiach politiky, by sa mali zaviesť ďalšie opatrenia. Schengenskí hodnotitelia by mali byť v tomto ohľade riadne vyškolení a lepšie by sa mali využívať príslušné informácie poskytované Agentúrou Európskej únie pre základné práva, pričom jej experti by mali byť viac zapojení do koncipovania a vykonávania hodnotení. Okrem toho by sa pri programovaní, koncipovaní a vykonávaní hodnotení malo prihliadať na dôkazy, ktoré boli zverejnené alebo predložené v rámci nezávislých monitorovacích mechanizmov alebo z vlastnej iniciatívy príslušnými tretími stranami, ako sú ombudsmani, orgány na monitorovanie dodržiavanie základných práv či mimovládne a medzinárodné organizácie.

(11) Hodnotiaci a monitorovací mechanizmus by mal stanoviť transparentné, účinné a jasné pravidlá týkajúce sa formy a metód, ktoré sa majú pri hodnotiacich a monitorovacích činnostiach uplatňovať, ďalej by mal stanoviť využívanie vysoko kvalifikovaných expertov a ďalší postup v nadväznosti na zistenia v rámci hodnotení.

(12) Formy hodnotení a ich metódy by mali byť flexibilnejšie, aby bolo možné zvýšiť efektívnosť hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu, ako aj jeho kapacitu v snahe prispôsobiť sa novým okolnostiam a legislatívnemu vývoju a zefektívniť využívanie zdrojov členských štátov, Komisie a orgánov, úradov a agentúr Únie. Základným nástrojom hodnotenia by mali byť pravidelné hodnotenia na základe návštev. Podiel neohlásených návštev a tematických hodnotení by sa mal postupne zvyšovať, aby sa zabezpečilo vyváženejšie využívanie dostupných nástrojov. Jasne by sa mali vymedziť formy hodnotení. V závislosti od oblasti politiky a povahy hodnotiacej a monitorovacej činnosti by mal hodnotiaci a monitorovací mechanizmus umožňovať súbežné hodnotenie viacerých členských štátov a úplné alebo čiastočné vykonávanie hodnotenia na diaľku, ako aj kombináciu hodnotenia jednotlivých oblastí politiky. Hodnotiaci a monitorovací mechanizmus by mal viesť k vypracovaniu komplexných hodnotiacich správ o členských štátoch, v ktorých sa posúdia celkové výsledky členského štátu pri uplatňovaní schengenského *acquis*.

(13) Tematické hodnotenia by sa mali využívať častejšie na účely porovnávacej analýzy postupov jednotlivých členských štátov. Mali by slúžiť na posúdenie vykonávania hlavných legislatívnych zmien po tom, ako sa začnú uplatňovať, a nových iniciatív, či na posúdenie problémov v jednotlivých oblastiach politiky alebo postupov členských štátov, ktoré čelia podobným problémom.

(14) Neohlásené návštevy, ktoré sú jedným z najúčinnejších nástrojov na overovanie postupov členských štátov, by sa mali v závislosti od svojho účelu vykonávať bez toho, aby boli dotknutému členského štátu vopred oznámené, resp. tak, aby boli oznámené len v krátkom predstihu. Neohlásené návštevy, ktoré neboli vopred oznámené, by sa mali vykonávať na „vyšetrovacie“ účely s cieľom overiť dodržiavanie povinností vyplývajúcich zo schengenského *acquis*, a to aj v nadväznosti na náznaky poukazujúce na vznik systémových problémov, ktoré by potenciálne mohli mať významný vplyv na fungovanie schengenského priestoru, alebo v nadväznosti na porušovanie základných práv, najmä na údajné závažné porušovanie základných práv na vonkajších hraniciach. V takýchto prípadoch by oznámenie tejto návštevy vopred zmarilo účel samotnej návštevy. Neohlásené návštevy oznámené 24 hodín vopred by sa mali vykonávať vtedy, ak je hlavným účelom návštevy náhodne overiť vykonávanie schengenského *acquis* v členských štátoch.

(15) Programovanie činností vykonávaných podľa tohto nariadenia na základe viacročných a ročných programov hodnotenia už preukázalo svoju pridanú hodnotu pri zabezpečovaní predvídateľnosti a istoty. Komisia by preto mala v spolupráci s členskými štátmi prijať viacročné a ročné programy hodnotenia. Tieto programy by mali poskytnúť aj potrebnú flexibilitu, aby bolo možné prispôsobiť sa dynamickej povahe schengenského *acquis* a jeho vývoju v čase. V prípade zásahu vyššej moci by sa po dohode s dotknutými členskými štátmi mali vykonať úpravy týchto programov bez toho, aby bolo potrebné tieto programy formálne zmeniť. Vo viacročnom programe hodnotenia prijatom na obdobie siedmich rokov by sa mali vymedziť konkrétne prioritné oblasti, ktoré by mali byť zahrnuté do pravidelných hodnotení. Takýto prístup by mal umožniť väčšiu flexibilitu, lepšie stanovovanie priorít a vyváženejšie a strategickejšie využívanie všetkých dostupných nástrojov. Predĺženie viacročného programu hodnotenia z piatich na sedem rokov by zároveň viedlo k intenzívnejšiemu, dôslednejšiemu a cielenejšiemu monitorovaniu členských štátov bez toho, aby došlo k zníženiu úrovne dohľadu.

(16) Hodnotiace a monitorovacie činnosti by mali vykonávať tímy pozostávajúce zo zástupcov Komisie a expertov vymenovaných členskými štátmi. Títo zástupcovia a experti by mali mať primeranú kvalifikáciu vrátane dôkladných teoretických znalostí a praktických skúseností. V snahe rýchlejšie a jednoduchšie zabezpečiť účasť dostatočného počtu skúsených expertov by mala Komisia v úzkej spolupráci s členskými štátmi vytvoriť a udržiavať rezervu expertov. Táto rezerva by mala byť hlavným zdrojom expertov pre potreby hodnotiacich a monitorovacích činností.

(17) Väčšia flexibilita by sa mala uplatňovať pri určovaní veľkosti hodnotiacich a monitorovacích tímov, aby bolo možné zvýšiť efektivitu a znížiť administratívnu záťaž. Veľkosť tímov by mala preto Komisia stanoviť a prispôsobiť v závislosti od potrieb a výziev súvisiacich s každou hodnotiacou a monitorovacou činnosťou. Pri zostavovaní tímov by mala Komisia v maximálnej možnej miere zabezpečiť geografickú vyváženosť a rotáciu, pričom by sa malo prihliadať na kapacitu orgánov štátnej správy a potrebu pokryť celú škálu profilov. Vzhľadom na zásadu spoločnej zodpovednosti, predvídateľnosť a záväzok prijatý pri nominovaní expertov do rezervy by experti pozvaní na konkrétne hodnotenie a príslušné vnútroštátne orgány, pod ktoré

spadajú, mali na pozvania reagovať kladne. Odmietnutie týchto pozvaní by malo byť riadne odôvodnené len z vážnych profesijných alebo osobných dôvodov.

(18) Prevádzkové náklady súvisiace s hodnotiacimi a monitorovacími činnosťami (cestovanie, ubytovanie a strava) by mali byť hradené z rozpočtu Únie. Ďalšie denné príspevky pre národných expertov, ktorí sa zúčastňujú na hodnotiacich a monitorovacích misách, ako aj náklady na zamestnancov, ktorí týchto expertov počas ich neprítomnosti nahrádzajú, by mali byť hradené z národných programov členských štátov financovaných z príslušných fondov Únie v súlade s cieľmi a príslušnými pravidlami uvedených fondov.

(19) Hodnotiace správy by mali byť stručné a výstižné. Mali by sa zameriavať na nedostatky, ktoré majú významný vplyv, a klásť dôraz na oblasti, v ktorých by mohlo dôjsť k výraznému zlepšeniu. Menej významné zistenia by v správach nemali byť obsiahnuté. Tieto zistenia by mal však tím na konci hodnotiacej činnosti oznámiť hodnotenému členskému štátu, ako aj orgánom zodpovedným za príslušný vnútroštátny mechanizmus kontroly kvality. Tím by mal aktívne vyhľadávať najlepšie postupy, ktoré by mali byť do správ zahrnuté. Na účely správ by sa mali ako najlepší postup zdôrazniť najmä nové a inovatívne opatrenia, ktoré významne zlepšujú vykonávanie spoločných pravidiel a ktoré by mohli v praxi uplatňovať aj iné členské štáty.

(20) Hodnotiace správy by mali spravidla obsahovať odporúčania, ako napraviť zistené nedostatky (vrátane porušovania základných práv), a Komisia by ich mala prijať v jednom akte prostredníctvom vykonávacích aktov v rámci postupu preskúmania v súlade s článkom 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011[36]. Zlúčenie správy a odporúčaní do jedného dokumentu a ich prijatie v rámci jedného postupu posilňuje vnútornú súvislosť medzi zisteniami z hodnotenia a odporúčaniami. Okrem toho by malo urýchlené uverejnenie odporúčaní členským štátom umožniť, aby riešili nedostatky rýchlejšie a efektívnejší. Využitím postupu preskúmania by sa malo navyše zabezpečiť zapojenie členského štátu do rozhodovacieho procesu vedúceho k prijatiu odporúčaní.

(21) Avšak vzhľadom na kľúčovú úlohu, ktorú zohráva Rada pri vyvíjaní vzájomného tlaku medzi partnermi, ako aj na potrebu politického dialógu, by mala Rada prijať odporúčania v prípadoch, ktoré sú dôležité z hľadiska politického významu a všeobecného záujmu na fungovaní schengenského priestoru. Za takéto prípady by sa mali považovať situácie, ak sa pri hodnotení dospeje k záveru, že existuje závažný nedostatok, keď sa vykonávajú tematické hodnotenia, alebo vtedy, keď je účelom hodnotenia overiť, či členský štát, ktorý je viazaný schengenským *acquis* a v prípade ktorého neboli zrušené kontroly vnútorných hraníc, spĺňa podmienky na uplatňovanie schengenského *acquis* v plnom rozsahu, alebo vtedy, keď je v prípade členského štátu, ktorý nie je viazaný schengenským *acquis* a ktorý sa rozhodol uplatňovať časti schengenského *acquis*, potrebné overiť, či tento členský štát spĺňa podmienky na čiastočné uplatňovanie schengenské *acquis*.

(22) Navyše ak je pri hodnotení zistený závažný nedostatok, mali by sa uplatňovať osobitné ustanovenia na zabezpečenie okamžitého prijatia nápravných opatrení. Vzhľadom na riziko, ktoré takýto nedostatok predstavuje, by mal hodnotený členský štát hneď, ako je o závažnom nedostatku informovaný, začať s okamžitým vykonávaním opatrení na nápravu uvedeného nedostatku, pričom by mal v prípade potreby mobilizovať všetky dostupné operatívne a finančné prostriedky. Na nápravné opatrenie by sa mali

[36] Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13.

vzťahovať striktnejšie lehoty a dôslednejší politický dohľad a monitorovanie počas celého procesu. V tomto ohľade by mala Komisia v prípade, že bola pri hodnotení zistená existencia závažného nedostatku, okamžite informovať Radu a Európsky parlament a do jedného roka od dátumu hodnotenia zorganizovať opätovnú návštevu zameranú na závažný nedostatok s cieľom overiť, či členský štát uvedený nedostatok napravil. V nadväznosti na opätovnú návštevu by mala Komisia predložiť Rade správu z opätovnej návštevy.

(23) Zistenie závažného nedostatku si vyžaduje dôsledné individuálne posúdenie na základe jasných kritérií týkajúcich sa povahy, rozsahu a potenciálneho vplyvu problémov, ktoré môžu byť pre každú oblasť politiky rozdielne. Zistenie môže byť klasifikované ako závažný nedostatok na základe rozličných prvkov, ktoré sú z hľadiska účinného vykonávania schengenského *acquis* kľúčové, a rozličnej kombinácie faktorov. Ak sa však usúdi, že zistený nedostatok ohrozuje alebo má z krátkodobého hľadiska potenciál ohroziť celkové fungovanie priestoru bez kontroly vnútorných hraníc, alebo že má významný negatívny vplyv na práva jednotlivcov, takýto nedostatok sa má považovať sa závažný nedostatok. Ak sa v hodnotiacej správe poukazuje na závažný nedostatok pri vykonávaní kontrol vonkajších hraníc, možno uplatniť články 21 a 29 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399[37].

(24) Súčasťou hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu by mala byť robustná zložka pozostávajúca z ďalšieho postupu a monitorovania, ktorú by mala zabezpečovať Komisia v úzkej spolupráci s Radou a Európskym parlamentom bez toho, aby dochádzalo k neprimeranej záťaži pre zúčastnených aktérov. Na hodnotenia by mali nadväzovať akčné plány. Pri vypracúvaní akčných plánov by mali hodnotené členské štáty v plnej miere zohľadniť možnosti financovania poskytované Úniou a zabezpečiť čo najlepšie využívanie týchto zdrojov. V záujme urýchlenia tohto procesu by mala Komisia predložiť svoje pripomienky k primeranosti akčných plánov napríklad vo forme listu. Ak útvary Komisie nepovažujú akčný plán za primeraný, od dotknutého členského štátu by sa malo požadovať, aby do jedného mesiaca od doručenia pripomienok predložil prepracovaný akčný plán, aby sa tak zabezpečilo včasné plnenie úloh. Členské štáty by mali Komisii a Rade predkladať správy o plnení úloh pri vykonávaní akčných plánov v šesťmesačných intervaloch.

(25) V rámci svojich monitorovacích činností by mala mať Komisia možnosť organizovať opätovné návštevy a overovacie návštevy. Opätovné návštevy by sa mali organizovať na účely monitorovania pokroku pri vykonávaní akčného plánu v nadväznosti na hodnotenie, pri ktorom bol zistený závažný nedostatok alebo v nadväznosti na hodnotenie, ktoré predchádzalo pristúpeniu členského štátu k schengenskému priestoru v plnom rozsahu (ďalej len „prvotné hodnotenie“) a pri ktorom sa dospelo k záveru, že hodnotený členský štát nesplnil podmienky potrebné na uplatňovanie schengenského *acquis* v príslušnej hodnotenej oblasti politiky. Správa z opätovnej návštevy by sa mala obmedzovať len na opis pokroku pri vykonávaní odporúčaní. Inak možno v prípade potreby vykonávať overovacie návštevy, ktorých cieľom je monitorovať vykonávanie akčného plánu v nadväznosti na hodnotenie, pri ktorom nebol zistený závažný nedostatok. Overovacie návštevy by sa mali organizovať vždy pred uzavretím akčného plánu v nadväznosti na prvotné hodnotenie. Z hľadiska požiadaviek na organizáciu a predkladanie správ by mali byť overovacie návštevy

[37] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 z 9. marca 2016, ktorým sa ustanovuje kódex Únie o pravidlách upravujúcich pohyb osôb cez hranice (Kódex schengenských hraníc) (Ú. v. EÚ L 77, 23.3.2016, s. 1).

menej náročné ako hodnotiace návštevy. Predovšetkým by mali pozostávať z menších tímov a nemali by viesť k novým zisteniam alebo si vyžadovať prijatie osobitnej správy. Rada by mala byť aktívnejšie zapojená do fázy monitorovania, pričom by mala vyjadriť svoju pozíciu k navrhovanému uzavretiu akčných plánov.

(26) Je nevyhnutné a žiadúce, aby Európsky parlament a Rada pravidelne viedli diskusie na politickej úrovni a zvyšovali tak povedomie o dôležitosti vykonávania schengenského *acquis*, aby brali na zodpovednosť členské štáty, ktoré neustále porušujú spoločné pravidlá, a vyvíjali na ne väčší tlak v snahe napraviť zistené nedostatky. V záujme uľahčenia týchto diskusií by mala Komisia poskytovať primerané vstupy, a to aj prijímaním komplexnej výročnej správy o hodnoteniach vykonaných za predchádzajúci rok a stave vykonávania odporúčaní, ktorá by bola súčasťou správy o stave Schengenu. Európsky parlament sa vyzýva, aby prijímal uznesenia a Rada by mala prijímať závery s cieľom vyvíjať väčší tlak na členské štáty, ktoré nedosahujú dostatočný pokrok. Schengenské fórum ako jedinečný priestor na diskusiu o Schengene na vysokej úrovni so zástupcami Európskeho parlamentu, členských štátov a Komisie by mal poskytovať platformu pre neformálne diskusie zamerané na lepšie vykonávanie schengenského *acquis.*

(27) Hodnotiaci a monitorovací mechanizmus vytvorený týmto nariadením by mal plniť doplnkovú funkciu monitorovania účinnosti praktického vykonávania politík Únie prostredníctvom partnerského preskúmania. Všeobecná právomoc Komisie dohliadať pod kontrolou Súdneho dvora Európskej únie na uplatňovanie práva Únie prostredníctvom postupov v prípade nesplnenia povinnosti, by tým nemala byť dotknutá.

(28) Stupeň utajenia hodnotiacich správ a správ z opätovnej návštevy by sa mal určiť podľa príslušných bezpečnostných predpisov stanovených v rozhodnutí Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444[38]. Hodnotený členský štát by si mal však ponechať možnosť požiadať o utajenie celej správy alebo jej časti podľa príslušných bezpečnostných predpisov.

(29) Vzhľadom na osobitnú úlohu, ktorá bola Európskemu parlamentu a národným parlamentom zverená podľa poslednej vety článku 70 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ) a ktorá sa, pokiaľ ide o národné parlamenty, zdôrazňuje v článku 12 písm. c) Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „ZEÚ“), by Rada a Komisia mali v plnej miere informovať Európsky parlament a národné parlamenty o obsahu a výsledkoch hodnotení. Okrem toho by Rada v prípade, že Komisia predloží návrh na zmenu tohto nariadenia, uskutočnila v súlade s článkom 19 ods. 7 písm. h) svojho rokovacieho poriadku[39] konzultácie s Európskym parlamentom, aby tak v maximálnej možnej miere zohľadnila jeho stanovisko pred prijatím konečného textu.

(30) Na spracúvanie osobných údajov členskými štátmi pri vykonávaní ich povinností podľa tohto nariadenia sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679[40]. Na spracúvanie osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi

---

38 Rozhodnutie Komisie (EÚ, Euratom) 2015/444 z 13. marca 2015 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 72, 17.3.2015, s. 53).

39 Rozhodnutie Rady 2009/937/EÚ z 1. decembra 2009, ktorým sa prijíma rokovací poriadok Rady (Ú. v. EÚ L 325, 11.12.2009, s. 35).

40 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

a agentúrami Únie pri vykonávaní ich povinností podľa tohto nariadenia sa vzťahuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725[41].

(31) S cieľom zabezpečiť jednotné podmienky vykonávania tohto nariadenia by sa mali na Komisiu preniesť vykonávacie právomoci prijímať viacročné a ročné programy hodnotenia, stanoviť a aktualizovať štandardný dotazník a prijímať hodnotiace správy a správy z opätovnej návštevy. Uvedené právomoci by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011[42].

(32) Komisia by mala prijať okamžite uplatniteľné vykonávacie akty, ak sa to vyžaduje z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov týkajúcich sa závažného nedostatku.

(33) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu (č. 22) o postavení Dánska, ktorý je pripojený k ZEÚ a ZFEÚ, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto nariadenia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu. Vzhľadom na to, že toto nariadenie je založené na schengenskom *acquis,* sa Dánsko v súlade s článkom 4 uvedeného protokolu rozhodne do šiestich mesiacov po rozhodnutí Rady o tomto nariadenia, či ho bude transponovať do svojho vnútroštátneho práva.

(34) Írsko sa zúčastňuje na tomto nariadení v súlade s článkom 5 ods. 1 Protokolu (č. 19) o schengenskom *acquis* začlenenom do rámca Európskej únie, ktorý je pripojený k ZEÚ a ZFEÚ, a v súlade s článkom 6 ods. 2 rozhodnutia Rady 2002/192/ES[43].

(35) Pokiaľ ide o Island a Nórsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o pridružení Islandskej republiky a Nórskeho kráľovstva pri vykonávaní, uplatňovaní a vývoji schengenského *acquis,* ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia Rady 1999/437/ES[44].

(36) Pokiaľ ide o Švajčiarsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis,* ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia Rady 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2008/146/ES[45].

---

41 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1725 z 23. októbra 2018 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov inštitúciami, orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 45/2001 a rozhodnutie č. 1247/2002/ES (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 39).

42 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 182/2011 zo 16. februára 2011, ktorým sa ustanovujú pravidlá a všeobecné zásady mechanizmu, na základe ktorého členské štáty kontrolujú vykonávanie vykonávacích právomocí Komisie (Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 13).

43 Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002 o požiadavke Írska zúčastňovať sa na niektorých ustanoveniach schengenského acquis (Ú. v. ES L 64, 7.3.2002, s. 20).

44 Rozhodnutie Rady 1999/437/ES zo 17. mája 1999 o určitých vykonávacích predpisoch k dohode uzavretej medzi Radou Európskej únie a Islandskou republikou a Nórskym kráľovstvom o pridružení týchto dvoch štátov pri vykonávaní, uplatňovaní a vývoji schengenského *acquis* (Ú. v. ES L 176, 10.7.1999, s. 31).

45 Rozhodnutie Rady 2008/146/ES z 28. januára 2008 o uzavretí v mene Európskeho spoločenstva Dohody medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis* (Ú. v. EÚ L 53, 27.2.2008, s. 1).

(37) Pokiaľ ide o Lichtenštajnsko, toto nariadenie predstavuje vývoj ustanovení schengenského *acquis* v zmysle Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k vykonávaniu, uplatňovaniu a vývoju schengenského *acquis*, ktoré patria do oblasti uvedenej v článku 1 bode A rozhodnutia Rady 1999/437/ES v spojení s článkom 3 rozhodnutia Rady 2011/350/EÚ[46].

(38) Pokiaľ ide o Cyprus, Bulharsko, Rumunsko a Chorvátsko, toto nariadenie predstavuje akt, ktorý je založený na schengenskom *acquis* alebo s ním inak súvisí v zmysle článku 3 ods. 1 aktu o pristúpení z roku 2003, článku 4 ods. 1 aktu o pristúpení z roku 2005 a článku 4 ods. 1 aktu o pristúpení z roku 2011.

(39) Vzhľadom na to, že overovanie týkajúce sa Bulharska, Cypru, Rumunska a Chorvátska v súlade s platnými postupmi schengenského hodnotenia sa už ukončilo podľa ich príslušných aktov o pristúpení, overovanie podľa článku 1 ods. 2 písm. b) tohto nariadenia by sa vo vzťahu k uvedeným členským štátom nemalo opäť začínať,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

KAPITOLA I

VŠEOBECNÉ USTRANOVENIA

Článok 1

Predmet úpravy a rozsah pôsobnosti

1. Týmto nariadením sa vytvára hodnotiaci a monitorovací mechanizmus, ktorého účelom je zaistiť, aby členské štáty účinne uplatňovali schengenské *acquis*, čím prispejú k dobrému fungovaniu priestoru bez kontroly vnútorných hraníc.

2. Vytvorený mechanizmus zabezpečuje objektívne a nestranné hodnotiace a monitorovacie činnosti zamerané na:

   a) overenie uplatňovania schengenského *acquis* v členských štátoch, na ktoré sa toto *acquis* uplatňuje v plnom rozsahu, ako aj v členských štátoch, na ktoré sa schengenské *acquis* v súlade s príslušnými protokolmi pripojenými k ZEÚ a ZFEÚ uplatňuje čiastočne;

   b) overenie, či boli splnené podmienky potrebné na uplatňovanie všetkých príslušných častí schengenského *acquis* v tých členských štátoch, v súvislosti s ktorými nebolo prijaté rozhodnutie Rady uvádzajúce, že ustanovenia schengenského *acquis* sa majú uplatňovať v plnom rozsahu alebo čiastočne.

3. Hodnotenia môžu pokrývať všetky aspekty schengenského *acquis* a zohľadňujú fungovanie orgánov, ktoré uplatňujú schengenské *acquis*.

---

[46] Rozhodnutie Rady 2011/350/EÚ zo 7. marca 2011 o uzavretí, v mene Európskej únie, Protokolu medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom, Švajčiarskou konfederáciou a Lichtenštajnským kniežatstvom o pristúpení Lichtenštajnského kniežatstva k Dohode medzi Európskou úniou, Európskym spoločenstvom a Švajčiarskou konfederáciou o pridružení Švajčiarskej konfederácie k implementácii, uplatňovaniu a rozvoju schengenského *acquis*, ktoré sa vzťahuje na zrušenie kontrol na vnútorných hraniciach a pohyb osôb (Ú. v. EÚ L 160, 18.6.2011, s. 19).

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tohto nariadenia:

a) „schengenské *acquis*“ sú ustanovenia začlenené do rámca Únie v súlade s Protokolom (č. 19) pripojeným k ZEÚ a ZFEÚ, spolu s aktmi, ktoré sú na nich založené alebo s nimi inak súvisia;

b) „prvotné hodnotenie“ je hodnotenie, ktorého cieľom je overiť, či členský štát, ktorý je viazaný schengenským *acquis* a v prípade ktorého neboli zrušené kontroly vnútorných hraníc, spĺňa podmienky na uplatňovanie schengenského *acquis* v plnom rozsahu, alebo, v prípade členského štátu, ktorý nie je viazaný schengenským *acquis* a ktorý sa rozhodol uplatňovať časti schengenského *acquis*, overiť, či tento členský štát spĺňa podmienky na čiastočné uplatňovanie schengenského *acquis*;

c) „pravidelné hodnotenie“ je hodnotenie zahrnuté do viacročného programu hodnotenia a ročných programov hodnotenia, ktoré je zamerané na overenie uplatňovania schengenského *acquis* členským štátom a ktorého cieľom je posúdiť celkové výsledky členského štátu pri uplatňovaní schengenského *acquis;*

d) „neohlásené hodnotenie“ je hodnotenie, ktoré nie je zahrnuté do viacročného a ročného programu hodnotenia, a ktoré je zamerané na overenie uplatňovania schengenského *acquis* jedným alebo viacerými členskými štátmi v jednej alebo viacerých oblastiach politiky;

e) „tematické hodnotenie“ je hodnotenie, ktoré je zamerané na poskytnutie porovnávacej analýzy právnych predpisov alebo postupov členských štátov, alebo na uplatňovanie konkrétnych častí schengenského *acquis* vo viacerých členských štátoch;

f) „návšteva“ je návšteva členského štátu alebo jeho konzulárneho úradu na účely vykonania hodnotiacej alebo monitorovacej činnosti;

g) „opätovná návšteva“ je návšteva vykonávaná na účely monitorovania pokroku pri vykonávaní akčného plánu v nadväznosti na hodnotenie, pri ktorom bol zistený závažný nedostatok alebo v nadväznosti na prvotné hodnotenie, pri ktorom sa dospelo k záveru, že hodnotený členský štát nesplnil podmienky potrebné na uplatňovanie schengenského *acquis*;

h) „overovacia návšteva“ je iná ako opätovná návšteva, ktorá sa vykonáva na účely monitorovania pokroku pri vykonávaní akčného plánu;

i) „závažný nedostatok“ je jeden alebo viacero nedostatkov, ktoré sa týkajú účinného uplatňovania kľúčových prvkov schengenského *acquis* a ktoré individuálne alebo vo vzájomnej kombinácii majú, alebo v ktorých prípade hrozí, že v priebehu času budú mať významný negatívny vplyv na práva jednotlivcov alebo na fungovanie schengenského priestoru;

j) „hodnotiaca činnosť“ je konkrétna návšteva, hodnotenie na základe dotazníka alebo iné na diaľku vykonávané hodnotenie;

k) „tím“ je skupina pozostávajúca z expertov vymenovaných členskými štátmi a zo zástupcov Komisie, ktorí vykonávajú hodnotiace a monitorovacie činnosti.

Článok 3

Zodpovednosť a povinnosť spolupráce

1. Členské štáty a Komisia spoločne zodpovedajú za vykonávanie hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu v súčinnosti s príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie v súlade s ich príslušnými mandátmi.

2. Komisia je zodpovedná za stanovenie ročných a viacročných programov hodnotenia, dotazníkov a harmonogramov návštev, vykonávanie návštev a vypracúvanie hodnotiacich správ a odporúčaní. Zároveň zabezpečuje ďalší postup a monitorovacie činnosti.

3. Členské štáty a Komisia plne spolupracujú vo všetkých fázach hodnotení s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie tohto nariadenia.

4. Členské štáty prijmú všetky opatrenia, či už všeobecné alebo konkrétne, aby Komisii a tímu poskytli podporu a pomoc pri vykonávaní hodnotiacich a monitorovacích činností.

   Zabezpečia, aby Komisia a tímy vykonávajúce hodnotiace a monitorovacie činnosti mohli účinne vykonávať svoje úlohy, pričom zaručia najmä to, aby sa Komisia a tímy mohli priamo obrátiť na príslušné osoby a poskytnú úplný a neobmedzený prístup do všetkých oblastí, priestorov a k všetkým dokumentom, do ktorých, resp. ku ktorým bol prístup vyžiadaný, vrátane vnútroštátnych a interných usmernení, a to aj tých, ktoré sú utajené.

5. Komisia je zodpovedná za prijatie opatrení potrebných na cestu zástupcov Komisie a expertov z členských štátov, ktorí sú súčasťou tímov, do a z navštevovaného členského štátu.

   Komisia hradí náklady na cestu a ubytovanie pre expertov a pozorovateľa uvedeného v článku 16 ods. 2 zúčastňujúcich sa na návšteve.

   Navštevovaný členský štát je zodpovedný za zabezpečenie potrebnej dopravy do danej lokality.

Článok 4

Formy hodnotení

1. Hodnotenia môžu mať ktorúkoľvek z týchto foriem:

   a) prvotné hodnotenia;

   b) pravidelné hodnotenia;

   c) neohlásené hodnotenia;

   d) tematické hodnotenia.

2. Neohlásené hodnotenia môže Komisia organizovať najmä:

   a) na účely hodnotenia postupov na vnútorných hraniciach;

   b) ak má vedomosť o vzniku systémových problémov, ktoré by potenciálne mohli mať významný negatívny vplyv na fungovanie schengenského priestoru;

   c) ak sa opodstatnene domnieva, že členský štát závažným spôsobom zanedbáva svoje povinnosti vyplývajúce zo schengenského *acquis*, a to aj v prípade údajného závažného porušovania základných práv na vonkajších hraniciach.

3. Tematické hodnotenia môže Komisia organizovať najmä na účely posúdenia vykonávania významných legislatívnych zmien po tom, ako sa začnú uplatňovať,

a nových iniciatív, resp. na posúdenie problémov v jednotlivých oblastiach politiky alebo postupov členských štátov, ktoré čelia podobným problémom.

Článok 5

Formy monitorovacích činností

Monitorovacie činnosti môžu zahŕňať ktorúkoľvek z týchto činností:

a) preskúmanie akčných plánov a správ o plnení úloh predkladaných hodnotenými členskými štátmi;

b) opätovné návštevy;

c) overovacie návštevy.

Článok 6

Metódy hodnotenia a monitorovania

Hodnotiace a monitorovacie činnosti uvedené v článkoch 4 a 5 možno vykonávať prostredníctvom ohlásených alebo neohlásených návštev, na základe dotazníkov alebo iných metód vykonávaných na diaľku.

Každú hodnotiacu a monitorovaciu metódu možno používať podľa potreby samostatne alebo v kombinácii s inou metódou.

Článok 7

Spolupráca s orgánmi, úradmi a agentúrami Únie

1. Komisia spolupracuje s príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, ktoré sú zapojené do vykonávania schengenského *acquis*, ako aj s Agentúrou Európskej únie pre základné práva.

   Komisia môže s orgánmi, úradmi a agentúrami Únie uzatvárať dohody na uľahčenie tejto spolupráce.

2. Komisia môže orgány, úrady a agentúry Únie uvedené v odseku 1 požiadať, aby v rámci svojich príslušných právomocí poskytli informácie, štatistické údaje alebo analýzy rizík s cieľom zlepšiť situačnú informovanosť v zmysle nariadenia (EÚ) 2019/1896, pokiaľ ide o vykonávanie schengenského *acquis* členskými štátmi.

Článok 8

Spolupráca s agentúrou Frontex

1. Agentúra Frontex každoročne do 31. augusta predloží Komisii a členským štátom analýzu rizík v súvislosti s ročným programom hodnotenia uvedeným v článku 13 tohto nariadenia.

2. Analýza rizík uvedená v odseku 1 pokrýva všetky príslušné aspekty súvisiace s integrovaným riadením hraníc a obsahuje aj odporúčania týkajúce sa neohlásených návštev v nasledujúcom roku, a to bez ohľadu na poradie členských štátov, ktoré sa majú každý rok hodnotiť, ako je stanovené vo viacročnom programe hodnotenia v súlade s článkom 12.

   Tieto odporúčania sa môžu týkať akéhokoľvek regiónu alebo konkrétnej oblasti, pričom musia obsahovať zoznam aspoň desiatich konkrétnych úsekov vonkajších hraníc a aspoň desiatich konkrétnych hraničných priechodov, konkrétne miesta

relevantné z hľadiska hodnotenia súladu so smernicou 2008/115[47], a iné relevantné informácie.

Článok 9

Spolupráca s Europolom

Podľa článku 4 ods. 1 písm. s) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794[48] poskytuje Europol na podporu vykonávania tohto nariadenia odborné znalosti, analýzy, správy a ďalšie relevantné informácie.

Článok 10

Synergie s inými hodnotiacimi a monitorovacími činnosťami

1. Pri príprave hodnotiacich a monitorovacích činností využíva Komisia výsledky príslušných mechanizmov a nástrojov vrátane hodnotiacich a monitorovacích činností orgánov, úradov a agentúr Únie, ktoré sú zapojené do vykonávania schengenského *acquis*, a Agentúry Európskej únie pre základné práva, ako aj nezávislých vnútroštátnych monitorovacích mechanizmov a orgánov a iných vnútroštátnych mechanizmov kontroly kvality, aby zlepšila informovanosť o fungovaní schengenského priestoru a zabránila duplicite činností či protichodným odporúčaniam.
2. Odporúčania podľa tohto nariadenia dopĺňajú odporúčania vydané v rámci posudzovania zraniteľnosti podľa článku 32 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2019/1896.
3. Komisia môže s príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami členských štátov a Únie uvedenými v odseku 1 bezpečným spôsobom a včas zdieľať podrobnosti z hodnotiacich správ, akčných plánov a aktualizované informácie o vykonávaní akčných plánov.

   Zdieľanie informácií prebieha v rámci príslušných mandátov orgánov, úradov a agentúr Únie.

Článok 11

Informácie od tretích strán

Pri programovaní a vykonávaní hodnotiacich a monitorovacích činností prihliada Komisia na informácie poskytnuté tretími stranami vrátane nezávislých orgánov a mimovládnych a medzinárodných organizácií

KAPITOLA II

PROGRAMOVANIE

Článok 12

Viacročný program hodnotenia

[47] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 24.12.2008, s. 98).

[48] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794 z 11. mája 2016 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), ktorým sa nahrádzajú a zrušujú rozhodnutia Rady 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV (Ú. v. EÚ L 135, 24.5.2016, s. 53).

1. Komisia, v náležitých prípadoch po konzultácii s príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, stanoví viacročný program hodnotenia pokrývajúci obdobie siedmich rokov, pričom tak urobí najneskôr šesť mesiacov pred začiatkom nasledujúceho sedemročného obdobia.

   V každom viacročnom hodnotiacom cykle musí byť každý členský štát podrobený jednému pravidelnému hodnoteniu a minimálne jednému neohlásenému alebo tematickému hodnoteniu.

2. Viacročný program hodnotenia prijme Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 3. Komisia postúpi viacročný program hodnotenia Európskemu parlamentu a Rade.

3. Viacročný program hodnotenia vymedzuje konkrétne prioritné oblasti, ktoré majú byť zahrnuté do pravidelných hodnotení, a obsahuje predbežný harmonogram uvedených hodnotení.

   Stanovuje sa v ňom predbežný zoznam členských štátov, ktoré budú predmetom pravidelných hodnotení, pričom tým nie je dotknutá možnosť vykonať v danom roku úpravy podľa odseku 4. Pri určovaní predbežného poradia, podľa ktorého majú byť členské štáty predmetom pravidelného hodnotenia, sa prihliada na čas, ktorý uplynul od predchádzajúceho pravidelného hodnotenia. Zároveň sa prihliada na výsledok predchádzajúcich hodnotení, tempo vykonávania akčných plánov a na iné relevantné informácie, ktorá má Komisia v súvislosti s postupmi členských štátov k dispozícii.

4. V prípade zásahu vyššej moci, ktorá bráni v tom, aby boli hodnotenia vykonané podľa predbežného harmonogramu stanoveného podľa odseku 3, môže Komisia po dohode s dotknutými členskými štátmi vykonať v harmonograme príslušných hodnotení úpravy.

   Komisia o takýchto udalostiach a ich predpokladanom vplyve na plánovanie hodnotení v rámci viacročného programu hodnotenia bezodkladne informuje Európsky parlament a Radu.

Článok 13

Ročný program hodnotenia

1. Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu stanoví ročný program hodnotenia založený najmä na analýze rizík a iných informáciách, ktoré Komisia získala podľa článkov 7, 8, 9, 10 a 11, pričom tak urobí do 15. novembra roku, ktorý predchádza roku, na ktorý sa program vzťahuje. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 3.

2. Ročný program hodnotenia obsahuje predbežný harmonogram nasledujúcich hodnotení:

   a) pravidelné hodnotenia členských štátov, ako sú určené vo viacročnom programe hodnotení;

   b) prvotné hodnotenie členského štátu v nadväznosti na jeho vyhlásenie, že je pripravený na proces hodnotenia;

   c) minimálne jedno tematické hodnotenie.

3. Komisia postúpi ročný program hodnotenia Európskemu parlamentu a Rade.

V prípade zásahu vyššej moci, ktorá bráni v tom, aby boli hodnotenia vykonané podľa predbežného harmonogramu stanoveného podľa odseku 2, môže Komisia po dohode s dotknutými členskými štátmi vykonať v harmonograme príslušných hodnotení úpravy.

Komisia o takýchto udalostiach a ich predpokladanom vplyve na plánovanie hodnotení podľa ročného programu hodnotenia bezodkladne informuje Európsky parlament a Radu.

Článok 14

Štandardný dotazník

1. Komisia prostredníctvom vykonávacieho aktu stanoví a aktualizuje štandardný dotazník.

   Tvorbu dotazníka môže Komisia prekonzultovať s príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie uvedenými v článku 7.

2. Vykonávacie akty uvedené v odseku 1 sa prijímajú v súlade s konzultačným postupom uvedeným v článku 29 ods. 2.

3. Štandardný dotazník sa týka vykonávania príslušných právnych predpisov a organizačných a technických prostriedkov, ktoré sú k dispozícii na vykonávanie schengenského *acquis*, vrátane tých, ktoré sú uvedené v príručkách a schengenských katalógoch, a príslušných štatistických údajov.

4. Komisia každoročne do 1. augusta zašle štandardný dotazník tým členským štátom, ktoré sa podľa ročného programu hodnotenia podrobia v nasledujúcom roku pravidelným hodnoteniam.

   Uvedené členské štáty predložia Komisii svoje odpovede do troch mesiacov od doručenia štandardného dotazníka.

   Komisia sprístupní tieto odpovede ostatným členským štátom.

5. Hodnotené členské štáty pred vykonaním konkrétnych hodnotení aktualizujú na žiadosť Komisie svoje odpovede v štandardom dotazníku a na požiadanie zodpovedia doplňujúce otázky, pričom zároveň predložia zistenia z vnútroštátnych mechanizmov kontroly kvality a vnútorných auditov.

KAPITOLA III

SPOLOČNÉ USTANOVENIA PRE HODNOTIACE A MONITOROVACIE ČINNOSTI

Článok 15

Experti z členských štátov

1. Experti z členských štátov, ktorí sa zúčastňujú na hodnotiacich a monitorovacích činnostiach, musia mať primeranú kvalifikáciu vrátane dôkladných teoretických znalostí a praktických skúseností v oblastiach zahrnutých do hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu, ako aj dôkladné znalostí zásad, postupov a techník hodnotenia, pričom sú schopní efektívne komunikovať v spoločnom jazyku.

2. Experti z členských štátov, ktoré sú v súlade s príslušným aktom o pristúpení viazané schengenským *acquis*, ale ktoré ho v plnom rozsahu ešte neuplatňujú, sa môžu

zúčastňovať na hodnotiacich a monitorovacích činnostiach týkajúcich sa všetkých častí schengenského *acquis*.

Článok 16

Odborná príprava expertov

1. Členské štáty a Komisia v spolupráci s príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie zabezpečia, aby experti z členských štátov a zástupcovia Komisia absolvovali náležitú odbornú prípravu potrebnú na to, aby sa stali schengenskými hodnotiteľmi.

   Súčasťou kurzov odbornej prípravy pre schengenských hodnotiteľov je aj zložka základných práv vypracovaná v súčinnosti s Agentúrou Európskej únie pre základné práva.

   Komisia v spolupráci s príslušnými orgánmi, úradmi a agentúrami Únie aktualizuje učebné osnovy počiatočnej odbornej prípravy a v prípade potreby poskytuje nadväznú a aktualizačnú odbornú prípravu.

2. Na účely odbornej prípravy môže byť súčasťou každého tímu, ktorý vykonáva pravidelné hodnotenie, pozorovateľ z členského štátu alebo Komisie.

Článok 17

Rezerva expertov z členských štátov

1. Komisia každoročne v spolupráci s členskými štátmi vytvorí rezervu expertov, ktorých odborný profil pokrýva konkrétne prioritné oblasti stanovené vo viacročnom programe hodnotenia.

2. Súbežne so stanovením ročného programu hodnotenia v súlade s článkom 13 ods. 1 členské štáty na výzvu Komisie vymenujú pre každú konkrétnu oblasť stanovenú vo viacročnom programe hodnotenia aspoň jedného kvalifikovaného experta, ktorý bude súčasťou rezervy expertov na nasledujúci rok.

3. V závislosti od hodnotení zahrnutých do ročného programu hodnotenia môže Komisia vo výzve podrobnejšie vymedziť odborné požiadavky na expertov, ktorí majú byť vymenovaní.

4. Členské štáty vymenujú expertov do štyroch týždňov od doručenia výzvy uvedenej v odseku 2.

5. Členské štáty zabezpečia, aby vymenovaní experti spĺňali podmienky uvedené v článku 15 a špecifické požiadavky stanovené vo výzve na vytvorenie rezervy.

6. Experti, ktorí absolvovali náležitú odbornú prípravu uvedenú v článku 16, sú vymenovaní do rezervy expertov vytvorenej na rok, ktorý nasleduje po roku, v ktorom absolvovali príslušný kurz odbornej prípravy.

7. Komisia môže vyzvať aj orgány, úrady a agentúry Únie uvedené v článku 7, aby vymenovali expertov do rezervy.

8. Komisia posúdi vymenovaných expertov a do jedného týždňa potvrdí výber expertov do rezervy.

9. Ak žiaden z expertov na konkrétnu oblasť nespĺňa požiadavky uvedené v odseku 3, Komisia vyzve dotknutý členský štát, aby pre príslušnú konkrétnu prioritnú oblasť vymenoval nového experta.

10. Členské štáty zabezpečia, aby vymenovaní experti boli k dispozícii na vykonávanie hodnotení.

Ak už expert nie je pre potreby rezervy k dispozícii, dotknutý členský štát okamžite vymenuje jeho náhradu.

11. Komisia aktualizuje zoznam expertov v rezerve a informuje členské štáty o počte expertov vymenovaných za jednotlivé členské štáty a ich profiloch.

Článok 18

Zostavovanie tímov

1. Komisia stanoví počet expertov z členských štátov a zástupcov Komisie, ktorí budú súčasťou tímu, na základe špecifík a potrieb hodnotiacej a monitorovacej činnosti. Komisia vyberie expertov z rezervy expertov, aby sa stali členmi tímu.

2. Pri výbere expertov zohľadňuje Komisia profily, ktoré sú potrebné pre konkrétnu hodnotiacu a monitorovaciu činnosť, pričom prihliada na potrebu zabezpečiť geografickú vyváženosť a vyváženosť odborných skúseností, ako aj na kapacitu orgánov štátnej správy.

Experti z členských štátov sa nesmú zúčastňovať na práci tímu, ktorý vykonáva hodnotiacu a monitorovaciu činnosť v členskom štáte, v ktorom sú zamestnaní.

3. Komisia pozve vybratých expertov okamžite po stanovení dátumu hodnotiacej a monitorovacej činnosti, najneskôr však desať týždňov pred plánovaným začiatkom hodnotiacej a monitorovacej činnosti. Pozvaní experti po dohode so svojím menovacím orgánom odpovedia na toto pozvanie do jedného týždňa od jeho doručenia.

4. V prípade neohlásených návštev zašle Komisia pozvanie najneskôr dva týždne pred plánovaným začiatkom návštevy. Experti po dohode so svojím menovacím orgánom odpovedia na toto pozvanie do 72 hodín od jeho doručenia.

5. Komisia môže vyzvať príslušné orgány, úrady a agentúry Únie uvedené v článku 7, aby vymenovali zástupcu s príslušnými odbornými a praktickými skúsenosťami, ktorý sa na hodnotiacej a monitorovacej činností zúčastní ako pozorovateľ. Na pozvanie a odpoveď sa uplatňujú lehoty stanovené v odsekoch 3 a 4.

6. Ak má členský štát v úmysle vymenovať pozorovateľa na účely odbornej prípravy, ako sa uvádza v článku 16 ods. 3, túto skutočnosť oznámi Komisii aspoň šesť týždňov pred plánovaným začiatkom hodnotenia.

7. Pozorovatelia uvedení v odsekoch 5 a 6 poskytujú tímu podporu podľa požiadaviek vedúcich expertov, nesmú sa však zúčastňovať na internom rozhodovacom procese tímu.

8. Ak Komisii nie je doručené potvrdenie o účasti od požadovaného počtu expertov z rezervy aspoň šesť týždňov pred plánovaným začiatkom hodnotiacej alebo monitorovacej činnosti, resp. aspoň jeden týždeň v prípade neohlásených návštev, Komisia bezodkladne vyzve všetky členské štáty k tomu, aby na neobsadené miesta nominovali kvalifikovaných expertov mimo rezervy.

9. Členské štáty odpovedia na túto výzvu do 72 hodín od jej doručenia.

Komisia vymenuje vedúceho experta z Komisie a navrhne vedúceho experta z členských štátov. Vedúceho experta z členských štátov vymenujú členovia tímu čo najskôr po zostavení tímu.

Vedúci experti zodpovedajú podľa potreby predovšetkým za celkové plánovanie, prípravné činnosti, organizáciu tímu, vykonávanie hodnotení, koordináciu pri vypracúvaní hodnotiacich správ, kontrolu kvality a za ďalší postup a príslušné monitorovacie činnosti.

Článok 19

Vykonávanie návštev

1. Tímy vykonajú všetky prípravné činnosti, ktoré sú potrebné na zabezpečenie efektívnosti, presnosti a dôslednosti návštev.

2. Podrobný program návštev v členskom štáte alebo na jeho konzulárnych úradoch vypracuje Komisia v úzkej spolupráci s vedúcimi expertmi a dotknutým členským štátom.

   Môžu byť do neho zahrnuté návštevy a stretnutia so zástupcami vnútroštátnych orgánov a úradov, mimovládnych a medzinárodných organizácií, ako aj subjektov, agentúr a inštitúcií, ktoré sú v rámci spolupráce s členským štátom, ktorý je predmetom hodnotiacej a monitorovacej činnosti, zapojené do vykonávania schengenského *acquis*, resp. ktoré sa na vykonávaní schengenského *acquis* zúčastňujú alebo ktorých sa vykonávanie schengenského *acquis* dotýka.

3. V prípade ohlásených návštev prekonzultuje Komisia s dotknutým členským štátom harmonogram a podrobný program a oznámi mu tento harmonogram a program aspoň štyri týždne predtým, ako sa má návšteva vykonať. Vopred poskytne mená členov tímu a pozorovateľov. Dotknutý členský štát stanoví kontaktný bod na účely praktickej prípravy návštevy.

4. Neohlásené návštevy sa vykonávajú bez toho, aby boli dotknutému členskému štátu vopred oznámené. Výnimočne môže Komisia neohlásenú návštevu dotknutému členskému štátu oznámiť aspoň 24 hodín pred jej vykonaním, ak je hlavným účelom takejto návštevy náhodne overiť vykonávanie schengenského *acquis*.

   Komisia vypracuje podrobný program neohlásených návštev. V prípade, že bola takáto návšteva členským štátom oznámená, môže Komisia s dotknutým členským štátom prekonzultovať harmonogram a podrobný program.

5. Komisia môže v úzkej spolupráci s členskými štátmi vypracovať a aktualizovať usmernenia na vykonávanie neohlásených návštev.

Článok 20

Metódy vykonávané na diaľku

Komisia môže v spolupráci s členskými štátmi vypracovať usmernenia na vykonávanie hodnotiacich a monitorovacích činností na základe dotazníka alebo iných metód vykonávaných na diaľku.

Článok 21

Hodnotiace správy

1. V nadväznosti na každé hodnotenie vypracuje tím hodnotiacu správu.

   Komisia prijme hodnotiacu správu prostredníctvom vykonávacieho aktu v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 3. Hodnotiaca správa sa prijme do štyroch mesiacov od ukončenia hodnotiacej činnosti.

Komisia postúpi hodnotiacu správu národným parlamentom, Európskemu parlamentu a Rade.

2. Pri príprave hodnotiacej správy prihliada tím na odpovede v štandardnom dotazníku, na akékoľvek ďalšie informácie získané podľa článkov 7, 8, 9, 10 a 11 a na zistenia z hodnotiacej činnosti. Súčasťou hodnotiacej správy môžu byť dokumentačné a digitálne materiály na podporu zistení. Ak sa hodnotenie vykonáva formou návštevy, tím vypracuje hodnotiacu správu počas návštevy.

   Tím nesie celkovú zodpovednosť za vypracovanie hodnotiacej správy a za zabezpečenie jej celistvosti a kvality. V prípade rozporu sa tím usiluje o dosiahnutie kompromisu.

3. V hodnotiacej správe sa analyzujú kvalitatívne, kvantitatívne, operatívne, administratívne a organizačné aspekty a uvádzajú sa v nej nedostatky, oblasti vyžadujúce si zlepšenie a najlepšie postupy zistené počas hodnotenia.

4. Zisteniam možno priradiť jedno z týchto hodnotení:

   a) najlepší postup;

   b) v súlade, ale je potrebné zlepšenie;

   c) nie je v súlade.

5. Hodnotiaca správa obsahuje odporúčania na nápravné opatrenie zamerané na riešenie nedostatkov a oblastí vyžadujúcich si zlepšenie, ktoré boli zistené počas hodnotenia, a uvádza priority na ich vykonanie. V hodnotiacej správe sa môžu stanoviť lehoty na vykonanie odporúčaní. Ak bol pri hodnotení zistený závažný nedostatok, uplatňujú sa osobitné ustanovenia uvedené v článku 23.

6. Návrh hodnotiacej správy postúpi Komisia hodnotenému členskému štátu do štyroch týždňov od ukončenia hodnotiacej činnosti. Hodnotený členský štát sa k návrhu hodnotiacej správy vyjadrí do dvoch týždňov od jej doručenia. Na žiadosť hodnoteného členského štátu sa k návrhu správy uskutoční konzultačné stretnutie, a to najneskôr do piatich pracovných dní od doručenia vyjadrenia členského štátu. Vyjadrenie hodnoteného členského štátu možno v návrhu hodnotiacej správy zohľadniť.

Článok 22

Ďalší postup a monitorovanie

1. Hodnotený členský štát do dvoch mesiacov od prijatia hodnotiacej správy predloží Komisii a Rade akčný plán na vykonanie všetkých odporúčaní uvedených v hodnotiacej správe.

2. Komisia po konzultácii s tímom, ktorý vykonával hodnotiacu činnosť, predloží svoje pripomienky k primeranosti akčného plánu a do jedného mesiaca od predloženia tohto plánu informuje hodnotený členský štát o svojich pripomienkach. Rada môže vyzvať členské štáty, aby sa k akčnému plánu vyjadrili.

   Ak sa Komisia domnieva, že na všetky odporúčania nebolo nájdené dostatočné riešenie, hodnotený členský štát predloží do jedného mesiaca od doručenia pripomienok prepracovaný akčný plán.

3. Hodnotený členský štát predkladá Komisii a Rade správu o vykonávaní svojho akčného plánu každých šesť mesiacov od prijatia hodnotiacej správy, a to dovtedy, kým nie je akčný plán podľa názoru Komisie úplne vykonaný. V závislosti od

povahy nedostatkov a stavu vykonávania odporúčaní môže Komisia od hodnoteného členského štátu vyžadovať, aby správy predkladal v iných intervaloch.

Ak sa Komisia domnieva, že akčný plán bol úplne vykonaný, informuje hodnotený členský štát o tom, že akčný plán bol uzavretý.

O stave vykonávania akčných plánov informuje Komisia aspoň dvakrát ročne Európsky parlament a Radu. Komisia informuje najmä o svojich pripomienkach k primeranosti akčných plánov, ako sa uvádza v odseku 2, o výsledku opätovných návštev a overovacích návštev, ako aj o tom, či pri vykonávaní akčného plánu zaznamenala výrazne nedostatočný pokrok.

KAPITOLA IV

ZÁVAŽNÝ NEDOSTATOK A OSOBITNÉ FORMY HODNOTENÍ

Článok 23

Osobitné ustanovenia pre prípad, že sa v hodnotiacej správe poukazuje na závažný nedostatok

1. V prípade hodnotení, pri ktorých bol zistený závažný nedostatok, sa uplatňujú pravidlá stanovené v odsekoch 2 až 7.

2. Na konci hodnotiacej činnosti vedúci experti z Komisie a členských štátov informujú v mene tímu hodnotený členský štát o tom, že bol zistený závažný nedostatok.

   Hodnotený členský štát prijme okamžité nápravné opatrenia, pričom v prípade potreby mobilizuje všetky dostupné operatívne a finančné prostriedky. O prijatých alebo plánovaných okamžitých nápravných opatreniach hodnotený členský štát bezodkladne informuje Komisiu a členské štáty. Súbežne s tým informuje Komisia o závažnom nedostatku príslušné orgány, úrady a agentúry Únie uvedené v článku 7, aby hodnotenému členskému štátu mohli poskytnúť prípadnú podporu. Komisia zároveň informuje Radu a Európsky parlament.

3. Hodnotiaca správa vypracovaná v súlade s článkom 21 ods. 2, ods. 3 a ods. 4 sa zameriava na zistenia, ktoré viedli k určeniu závažného nedostatku. Neobsahuje odporúčania. Návrh hodnotiacej správy postúpi Komisia hodnotenému členskému štátu do dvoch týždňov od ukončenia hodnotiacej činnosti.

   Hodnotený členský štát sa k návrhu hodnotiacej správy vyjadrí do piatich pracovných dní od jej doručenia.

   Z riadne odôvodnených vážnych a naliehavých dôvodov týkajúcich sa závažného nedostatku prijme Komisia hodnotiacu správu do šiestich týždňov od ukončenia hodnotiacej činnosti prostredníctvom vykonávacieho aktu v súlade s postupom uvedeným v článku 29 ods. 4.

4. Na základe zistení vypracuje tím odporúčania na nápravné opatrenie zamerané na riešenie závažného nedostatku, na ktorý sa poukazuje v návrhu hodnotiacej správy.

   Komisia predloží Rade návrh na prijatie predmetných odporúčaní.

5. Rada prijme odporúčania do dvoch týždňov od doručenia návrhu.

   Odporúčania postúpi Európskemu parlamentu a národným parlamentom.

Rada stanoví lehoty na vykonanie odporúčaní týkajúcich sa závažného nedostatku a určí intervaly, v akých má hodnotený členský štát predkladať Komisii a Rade správy o vykonávaní svojho akčného plánu.

6. Hodnotený členský štát predloží svoj akčný plán Komisii a Rade do jedného mesiaca od prijatia odporúčaní. Komisia uvedený akčný plán postúpi Európskemu parlamentu.

   Komisia poskytne hodnotenému členskému štátu svoje pripomienky k primeranosti akčného plánu do dvoch týždňov od jeho predloženia. Komisia postúpi svoje pripomienky Rade a Európskemu parlamentu.

7. Na overenie pokroku pri vykonávaní odporúčaní týkajúcich sa závažného nedostatku zorganizuje Komisia opätovnú návštevu, ktorá sa vykoná do jedného roka od dátumu hodnotiacej činnosti.

   Komisia prijme správu z opätovnej návštevy prostredníctvom vykonávacieho aktu v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 3. Správu z opätovnej návštevy Komisia predloží Rade.

8. Rada vyjadrí k správe svoju pozíciu.

9. Komisia informuje Európsky parlament a Radu o svojom úmysle uzavrieť akčný plán.

   Komisia vyzve Radu, aby k navrhovanému uzavretiu akčného plánu vyjadrila svoju pozíciu.

   Komisia pri prijímaní rozhodnutia o uzavretí akčného plánu na uvedenú pozíciu prihliada.

10. Ak závažný nedostatok predstavuje vážne ohrozenie verejného poriadku alebo vnútornej bezpečnosti v priestore bez kontroly vnútorných hraníc, alebo vážne a systematické porušovanie základných práv, Komisia o tom z vlastnej iniciatívy, resp. na žiadosť Európskeho parlamentu alebo členského štátu okamžite informuje Európsky parlament a Radu.

Článok 24

Osobitné ustanovenia pre prvotné hodnotenia

1. V prípade prvotných hodnotení sa uplatňujú pravidlá stanovené v odsekoch 2 a 3.

2. Hodnotiaca správa vypracovaná v súlade s článkom 21 ods.2, 3 a 4 neobsahuje odporúčania. Na základe zistení vypracuje tím odporúčania na nápravné opatrenie zamerané na riešenie nedostatkov, na ktoré sa poukazuje v návrhu hodnotiacej správy. Uplatňujú sa lehoty stanovené v článku 21 ods. 1 a 6.

   Komisia predloží Rade návrh na prijatie predmetných odporúčaní.

3. Rada prijme odporúčania do dvoch mesiacov od doručenia návrhu.

   Odporúčania postúpi Európskemu parlamentu a národným parlamentom.

   Rada môže stanoviť lehoty na vykonanie konkrétnych odporúčaní.

   Ak sa v hodnotiace správe dospelo k záveru, že hodnotený členský štát nesplnil podmienky potrebné na uplatňovanie schengenského acquis, Komisia zorganizuje opätovnú návštevu. Komisia prijme správu z opätovnej návštevy prostredníctvom

vykonávacieho aktu v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 29 ods. 3. Správu z opätovnej návštevy Komisia predloží Rade.

4. Pred uzavretím akčného plánu vykoná Komisia overovaciu návštevu.

Komisia informuje Európsky parlament a Radu o výsledku overovacej návštevy a o svojom úmysle uzavrieť akčný plán.

5. Komisia vyzve Radu, aby k navrhovanému uzavretiu akčného plánu vyjadrila svoju pozíciu.

Komisia pri prijímaní rozhodnutia o uzavretí akčného plánu na uvedenú pozíciu prihliada.

Článok 25

Osobitné ustanovenia pre tematické hodnotenia

Na tematické hodnotenia sa uplatňuje článok 24 ods. 2 a 3.

Ak bol pri tematickom hodnotení zistený závažný nedostatok, uplatňuje sa článok 23.

KAPITOLA V

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 26

Citlivé informácie

1. Tímy považujú všetky informácie, ktoré získali v priebehu vykonávania svojich povinností, za citlivé informácie.

2. Stupeň utajenia správ sa určí v súlade s rozhodnutím (EÚ, Euratom) 2015/444. Na základe riadne odôvodnenej žiadosti hodnoteného členského štátu im možno priradiť aj stupeň utajenia „EU RESTRICTED/RESTREINT UE“.

3. K prenosu utajovaných skutočností a dokumentov a manipulácii s nimi na účely tohto nariadenia dochádza v súlade s uplatniteľnými bezpečnostnými predpismi. Takéto predpisy nesmú brániť v tom, aby boli informácie sprístupnené Európskemu parlamentu a príslušným orgánom, úradom a agentúram Únie uvedeným v článku 7.

Článok 27

Podmienky účasti Írska

1. Experti z Írska sa zúčastňujú len na hodnotení tej časti schengenského *acquis,* na ktorej je Írsko oprávnené sa zúčastňovať.

2. Hodnotenia Írska sa týkajú len účinného a efektívneho uplatňovania tej časti schengenského *acquis*, na ktorej je Írsko oprávnené sa zúčastňovať.

3. Írsko sa zúčastňuje na prijímaní odporúčaní v Rade len v súvislosti s tou časťou schengenského *acquis,* na ktorej je oprávnené sa zúčastňovať.

Článok 28

Predkladanie správ Európskemu parlamentu a Rade

Komisia každoročne predloží Európskemu parlamentu a Rade komplexnú správu o hodnoteniach vykonaných podľa tohto nariadenia. Uvedená správa sa zverejní, pričom bude

obsahovať informácie o hodnoteniach vykonaných za predchádzajúci rok, záveroch, ktoré z nich vyplývajú a o aktuálnom stave prijímania nápravných opatrení členskými štátmi Komisia túto správu postúpi národným parlamentom. Rada správu prediskutuje a prijme závery.

Článok 29

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011. Ak výbor nevydá žiadne stanovisko, Komisia neprijme návrh vykonávacieho aktu a uplatňuje sa článok 5 ods. 4 tretí pododsek nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 5.

Článok 30

Preskúmanie

Komisia preskúma uplatňovanie tohto nariadenia a predloží Rade správu do šiestich mesiacov od prijatia všetkých hodnotiacich správ týkajúcich sa hodnotení, ktoré sú zahrnuté do prvého viacročného programu hodnotenia prijatého v súlade s týmto nariadením. Toto preskúmanie sa vzťahuje na všetky prvky tohto nariadenia vrátane fungovania postupov na prijímanie aktov v rámci hodnotiaceho mechanizmu. Komisia predloží túto správu Európskemu parlamentu.

Článok 31

Prechodné ustanovenia

1. Prvý viacročný program hodnotenia podľa tohto nariadenia sa vypracuje do [1. novembra 2022] a začne sa realizovať [1. januára 2023].

   Uvedený program zohľadňuje hodnotenia, ktoré sa už vykonali v rámci druhého viacročného programu hodnotenia prijatého podľa nariadenia (EÚ) č. 1053/2013, a je vypracovaný ako pokračovanie uvedeného programu.
2. Štandardný dotazník prijatý podľa nariadenia (EÚ) č- 1053/2013 sa používa dovtedy, kým nie je stanovený štandardný dotazník podľa článku 14 tohto nariadenia.

Článok 32

Zrušenie

Nariadenie Rady (EÚ) č. 1053/2013 sa od [1. septembra 2022] zrušuje.

Odkazy na zrušené nariadenia sa považujú za odkazy na toto nariadenie a znejú v súlade s tabuľkou zhody uvedenou v prílohe.

Článok 33

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie.*

Uplatňuje sa od [1. septembra 2022].

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné v členských štátoch v súlade so zmluvami.

V Bruseli

Za Radu
predseda

LEGISLATÍVNY FINANČNÝ VÝKAZ

1. RÁMEC NÁVRHU/INICIATÍVY

1.1. Názov návrhu/iniciatívy

Návrh NARIADENIA RADY o vytvorení a prevádzke hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu na overenie uplatňovania schengenského *acquis* a zrušení nariadenia (EÚ) č. 1053/2013 zo 7. októbra 2013

1.2. Príslušné oblasti politiky

Okruh 4 – Migrácia a riadenie hraníc

1.3. Hlava 11 – Riadenie hraníc

Návrh/iniciatíva sa týka:

☐ **novej akcie**

☐ **novej akcie, ktorá nadväzuje na pilotný projekt/prípravnú akciu**[49]

☑ **predĺženia trvania existujúcej akcie**

☐ **zlúčenia jednej alebo viacerých akcií do ďalšej/novej akcie alebo presmerovania jednej alebo viacerých akcií na ďalšiu/novú akciu**

1.4. Ciele

1.4.1. Všeobecné ciele

Schengen podporuje významný súbor opatrení, ktorými sa kompenzuje absencia kontroly vnútorných hraníc a zabezpečuje vysoká miera bezpečnosti. Všeobecným cieľom tohto návrhu je zabezpečiť, aby členské štáty v plnej miere, správne a účinne vykonávali tento súbor právnych predpisov známych ako schengenské *acquis*, ktoré umožňujú správne fungovanie schengenského priestoru.

Schengenské *acquis* zahŕňa tieto tri piliere:

1. opatrenia na vonkajších hraniciach (riadenie vonkajších hraníc),

2. kompenzačné opatrenia (spoločná vízová politika, policajná spolupráca, politika návratu a Schengenský informačný systém), ako aj požiadavky na ochranu osobných údajov a základných práv a

3. spoľahlivý monitorovací mechanizmus.

Všeobecným cieľom tejto iniciatívy je zlepšiť schengenský hodnotiaci a monitorovací mechanizmus, ktorý predstavuje tretí pilier. Cieľom návrhu je zefektívniť mechanizmus zvýšením pružnosti voči neustále sa meniacim skutočnostiam a jeho zrýchlením, aby ho bolo možné týmto meniacim sa skutočnostiam včas a správne prispôsobiť, a to bez potreby častých následných zmien.

1.4.2. Špecifické ciele

V súlade s pracovným programom Komisie na rok 2021 je tento návrh súčasťou politického cieľa týkajúceho sa podpory nášho európskeho spôsobu života, najmä

[49] Podľa článku 58 ods. 2 písm. a) alebo b) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

iniciatívy 34 schengenského balíka, písmena b) Zmena nariadenia, ktorým sa zriaďuje schengenský hodnotiaci mechanizmus.

Komisia v súlade s článkom 22 nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2013 vykonala preskúmanie vykonávania nariadenia do šiestich mesiacov od prijatia všetkých hodnotiacich správ v rámci prvého viacročného programu hodnotenia (2015 – 2019). Preskúmanie sa týkalo všetkých častí nariadenia vrátane fungovania postupov na prijímanie aktov v rámci mechanizmu. Komisia predložila svoje preskúmanie v správe[50] a sprievodnom pracovnom dokumente útvarov[51] 25. novembra 2020. Pri preskúmaní sa zistilo, že mechanizmus už priniesol hmatateľné výsledky vo vykonávaní schengenského *acquis* členskými štátmi. Zistilo sa však niekoľko nedostatkov, ktoré by sa mali riešiť:

1. neprimerane dlhé trvanie hodnotiaceho procesu (10 – 12 mesiacov) a obdobia, ktoré má členský štát na vykonanie odporúčaní (2 roky),

2. nedostatočný počet expertov na účasť na hodnoteniach, pričom päť členských štátov poskytuje tretinu všetkých expertov a existuje dlhodobý nedostatok expertov v konkrétnych oblastiach politiky,

3. suboptimálne využitie a účinnosť neohlásených návštev, ako aj iných nástrojov na hodnotenie a monitorovanie, najmä tematických hodnotení,

4. pomalý ďalší postup a vykonávanie akčných plánov a absencia komplexného a súdržného prístupu k monitorovaniu a vykonávaniu,

5. posúdenie dodržiavania základných práv pri vykonávaní schengenského *acquis* nie je, s výnimkou hodnotenia požiadaviek na ochranu osobných údajov, dostatočne začlenené do mechanizmu.

V správe sa naznačuje, že niektoré z týchto nedostatkov je možné vyriešiť na operatívnej úrovni, pri iných by sa však vyžadovali legislatívne zmeny na objasnenie a posilnenie existujúcich pravidiel a postupov s cieľom dosiahnuť, aby bol mechanizmus vhodný na daný účel.

V nadväznosti na závery prvého schengenského fóra z 30. novembra 2020 a v súlade s nimi Komisia uskutočnila sériu technických konzultácií so zainteresovanými stranami a pripravila posúdenie vplyvu, ktoré je priložené k tomuto návrhu.

Komisia na základe výsledkov týchto iniciatív a záverov schengenskej správy určila tieto špecifické ciele, ktoré sa majú súčasným návrhom vyriešiť:

1. Špecifický cieľ 1: ***Zvýšiť strategické zameranie mechanizmu a zabezpečiť primeranejšie a strategickejšie využívanie jednotlivých nástrojov na hodnotenie a monitorovanie:*** Očakáva sa, že sa to dosiahne udržaním rozsahu hodnotení a zlepšením jeho adaptability na nové a neustále sa meniace skutočnosti, stanovením pružnejších pravidiel programovania a predĺženého trvania hodnotiaceho cyklu.

2. Špecifický cieľ 2: ***Skrátiť a zjednodušiť postupy s cieľom vytvoriť účinnejší a efektívnejší proces, ako aj zvýšiť vzájomný partnerský tlak*** na účely riešenia neprimerane dlhého trvania postupov a administratívneho zaťaženia s nimi

[50] Správa Komisie Rade a Európskemu parlamentu o fungovaní schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu podľa článku 22 nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2013. COM(2020) 779 final.

[51] SWD(2020) 327 final.

spojeného. Prinášajú revidované rozhodovanie so zameraním na úlohu Rady v najdôležitejších politicky relevantných prípadoch, vylepšené pravidlá týkajúce sa ďalšieho postupu, ako aj výrazné zjednodušenia (napr. spravidla odtajnenie hodnotiacich správ, znížená frekvencia povinností predkladať správy členskými štátmi, určité záväzné lehoty na urýchlenie procesu).

3. Špecifický cieľ 3: ***Posilniť hodnotenie dodržiavania záruk základných práv podľa schengenského acquis*** zavedením cielených opatrení na lepšiu integráciu a racionalizáciu ochrany základných práv v mechanizme v reakcii na dlhodobé výzvy zainteresovaných strán.

4. Špecifický cieľ 4: ***Optimalizovať účasť expertov z členských štátov a spoluprácu s orgánmi, úradmi a agentúrami Únie, ako aj synergiu s inými hodnotiacimi a monitorovacími mechanizmami, na účely cielenejších, strategickejších a prispôsobenejších hodnotení:*** Je to potrebné na riešenie nedostatku kvalifikovaných expertov na hodnotenia a nerovnováhy, pokiaľ ide o príspevky členských štátov, ako aj na lepšie využitie zdrojov dostupných na úrovni EÚ a na vnútroštátnej úrovni a na zvýšenie synergie s inými nástrojmi. Návrhom sa zriaďuje každoročná stála rezerva expertov riadená Komisiou, poskytuje sa flexibilita, pokiaľ ide o veľkosť tímov a zvyšujú sa stimuly pre účasť. Navrhované zmeny maximalizujú podnety a zlepšujú koordináciu s orgánmi, úradmi a agentúrami Únie a inými mechanizmami kontroly kvality zlepšenou analýzou rizík, lepšou koordináciou a posilnenou účasťou s novými právnymi povinnosťami.

1.4.3. Očakávané výsledky a vplyv:

Uveďte, aký vplyv by mal mať návrh/iniciatíva na prijímateľov/cieľové skupiny.

Voľný pohyb je neoddeliteľnou súčasťou nášho európskeho spôsobu života. Ak ho chceme zachovať, EÚ musí zabezpečiť, aby členské štáty správne a v plnom rozsahu uplatňovali schengenské *acquis*.

Počas posledných rokov bol schengenský priestor voľného pohybu vystavený skúške v podobe niekoľkých výziev rôzneho charakteru, ktoré zahŕňajú migračnú krízu, teroristické hrozby a dôsledky šírenia ochorenia COVID-19. Novými skutočnosťami, ktorým čelil, sa zdôraznila potreba zlepšiť štruktúru riadenia a dostupné nástroje na zabezpečenie bezproblémového fungovania Schengenu. Predsedníčka Komisie von der Leyenová vo svojej správe o stave Únie v roku 2020[52] na riešenie týchto výziev oznámila novú schengenskú stratégiu s cieľom zabezpečiť plne funkčný priestor voľného pohybu. Komisia v Novom pakte o migrácii a azyle naznačila, že stratégia spojí legislatívne a operatívne iniciatívy zamerané na vytvorenie silnejšieho a odolnejšieho Schengenu. Takouto legislatívnou iniciatívou je revízia mechanizmu.

Pracovný program Komisie na rok 2021[53] potvrdzuje, že na zachovanie a zlepšenie fungovania schengenského priestoru je potrebné zaviesť nové pravidlá. V rámci politického cieľa „Podpora európskeho spôsobu života“ sa Komisia zaväzuje k tomu, že predloží schengenský balík (opatrenie 34), ktorého súčasťou je zmena nariadenia, ktorým sa zriaďuje schengenský hodnotiaci mechanizmus, ktorý sa má prijať v druhom štvrťroku 2021.

52 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/sk/SPEECH_20_1655.

53 COM(2020) 690 final.

Tento návrh je základným prvkom novej schengenskej stratégie Komisie. Jeho cieľom je zabezpečiť, aby členské štáty účinne uplatňovali schengenské pravidlá, čo by zlepšilo vzájomnú dôveru medzi nimi a prispelo k dobrému fungovaniu priestoru voľného pohybu.

1.4.4. Ukazovatele výkonnosti

Uveďte ukazovatele na monitorovanie pokroku a dosiahnutých výsledkov.

Na sledovanie dosiahnutia navrhovaných zmien bol vypracovaný neúplný zoznam kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov, ktorý sa použije na preskúmanie nariadenia.

Na meranie oblastí administratívneho zjednodušenia sa predkladajú tieto ukazovatele:

- Počet zmien programu hodnotenia
- Počet výziev na expertov
- Počet návrhov odporúčaní Komisie
- Počet odporúčaní Rady
- Počet akčných plánov na posúdenie (oznámenia Komisie)
- Počet správ o pokroku

Na účely merania úspechu podľa špecifického cieľa, ktorému zodpovedá operatívny cieľ, boli vypracované nasledujúce ukazovatele:

- Počet neohlásených a tematických hodnotení (ročný priemer za cyklus) – špecifický cieľ 1
- Diskusia na ministerskej úrovni o zisteniach alebo súčasnom stave odporúčaní – špecifický cieľ 1
- Priemerná dĺžka hodnotiaceho procesu – špecifický cieľ 2
- Nedostatky zistené schengenským hodnotiacim mechanizmom, ktorých odstránenie sa očakáva na konci roka – špecifický cieľ 2
- Počet pozorovateľov FRA v schengenských hodnoteniach – špecifický cieľ 3
- Počet expertov vyškolených v oblasti základných práv – špecifický cieľ 3
- Priemerný počet expertov potrebných na hodnotiacu návštevu– špecifický cieľ 4
- Pomer určených/požadovaných expertov – špecifický cieľ 4
- Počet analýz rizík alebo iných správ – špecifický cieľ 4

Komisia je okrem toho v procese vývoja nového IT nástroja na modernizáciu monitorovania vykonávania akčných plánov členskými štátmi. Očakáva sa, že tento nástroj bude uvedený do prevádzky v priebehu roku 2021.

1.5. Dôvody návrhu/iniciatívy

1.5.1. Potreby, ktoré sa majú uspokojiť v krátkodobom alebo dlhodobom horizonte vrátane podrobného harmonogramu prvotnej fázy vykonávania iniciatívy

Všeobecným cieľom schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu je overiť správne uplatňovanie schengenského *acquis* a v prípade potreby odporučiť zlepšenia a zabezpečiť ich vykonávanie.

Zachovanie schengenského priestoru ako priestoru voľného pohybu bez kontrol na vnútorných hraniciach závisí od účinného a efektívneho mechanizmu na hodnotenie opatrení, ktoré sa majú vykonávať na vonkajších hraniciach EÚ, a od kompenzačných opatrení zameraných na zabezpečenie slobody pohybu a vysokej úrovne bezpečnosti a spravodlivosti v oblasti bez kontrol vnútorných hraníc.

Schengenský priestor je založený na vzájomnej dôvere medzi členskými štátmi v ich schopnosť plne vykonávať určité opatrenia na vonkajších hraniciach a kompenzačné opatrenia na ich územiach, ktoré umožňujú zrušenie kontrol vnútorných hraníc. Počiatky schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu majú medzivládny charakter, ktorý siaha do 90. rokov, keď boli hodnotenia úplne v rukách členských štátov, pričom Komisia sa na nich zúčastňovala ako pozorovateľ. Schengenské *acquis* sa stalo súčasťou rámca Európskej únie nadobudnutím účinnosti Amsterdamskej zmluvy v roku 1999, ktorou sa otvorila možnosť prijať právny základ v súčasnosti platného mechanizmu prenesením zodpovednosti za jeho koordináciu a celkovú organizáciu na Komisiu.

EÚ čelila od prijatia nariadenia o schengenskom hodnotiacom a monitorovacom mechanizme[54] v roku 2013 sérii nových výziev. Zažila bezprecedentnú migračnú krízu, ktorej dôsledky priniesli nové skutočnosti a sériu teroristických útokov. Bola konfrontovaná s pandémiou COVID-19, ktorá stále pokračuje a blokuje normálne fungovanie každodenného života občanov. Všetky tieto skutočnosti odhalili, že súčasné pravidlá nie sú dostatočné na to, aby pomohli Schengenu vyrovnať sa s novými vznikajúcimi tlakmi. V dôsledku toho prijala EÚ značné množstvo iniciatív v oblasti vnútorných záležitostí, vrátane právnych predpisov, aby pomohla účinne riešiť nové vznikajúce potreby.

Schengenský hodnotiaci a monitorovací mechanizmus však zostal nezmenený a jeho schopnosť zohľadniť najnovší vývoj v oblasti právnych predpisov a politík bola spochybnená.

V súlade s článkom 22 nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2012 vykonala Komisia analýzu fungovania schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu. Vo výsledkoch tohto preskúmania[55] sa dospelo k záveru, že mechanizmus už preukázal svoju významnú pridanú hodnotu a prispel k zlepšeniu vykonávania schengenského *acquis* členskými štátmi. Potvrdilo sa ním, že členské štáty celkovo uplatňujú schengenské *acquis* primerane a závažné nedostatky boli rýchlo odstránené. Napriek tomuto pokroku sa v správe dospelo k záveru, že v členských štátoch stále existujú určité nedostatky a veľa rozdielnych postupov, ktoré by mohli mať v budúcnosti vplyv na integritu a fungovanie schengenského priestoru.

[54] Nariadenie Rady (EÚ) č. 1053/2012.
[55] COM(2020) 779 final.

V nadväznosti na oznámenie predsedníčky von der Leyenovej s cieľom predstaviť novú schengenskú stratégiu a diskusie na vysokej politickej úrovni na prvom schengenskom fóre 30. novembra 2020 uskutočnila Komisia hĺbkové posúdenie vplyvu a komplexné konzultácie so zainteresovanými stranami. Vo výsledkoch sa dospelo k záveru, že s určitosťou je možné potvrdiť pozitívne vplyvy mechanizmu a preukázať jeho pridanú hodnotu. Poukazuje sa v nich však na to, že aby bol mechanizmus účinnejší a efektívnejší, mal by sa revidovať spôsobom, ktorý umožní jeho vhodnosť na riešenie nových výziev a prispôsobenie sa novým skutočnostiam. Niektoré procedurálne aspekty na zlepšenie jeho praktického fungovania boli takisto identifikované ako výsledok skúseností z prvého päťročného hodnotiaceho cyklu.

Komisia na tomto základe vyvíja iniciatívu s cieľom predložiť súčasný návrh. Navrhované nariadenie sa má prijať podľa v rámci osobitného legislatívneho postupu v súlade s článkom 70 ZFEÚ.

1.5.2. Prínos zapojenia Únie (môže byť výsledkom rôznych faktorov, napr. lepšej koordinácie, právnej istoty, väčšej účinnosti alebo komplementárnosti). Na účely tohto bodu je „prínos zapojenia Únie“ hodnota vyplývajúca zo zásahu Únie, ktorá dopĺňa hodnotu, ktorú by inak vytvorili len samotné členské štáty.

Pridaná hodnota EÚ spojená s iniciatívou vyplýva predovšetkým z koordinovanej účasti členských štátov, priamo a prostredníctvom Rady, čo vytvára silný základ na vytvorenie vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi v porovnaní s hodnoteniami na úrovni členských štátov. Hodnotenia koordinované na úrovni EÚ umožňujú porovnanie postupov vykonávania v jednotlivých členských štátoch a posúdenie kombinovaných účinkov vykonávania v jednotlivých členských štátoch. Umožňujú takisto určiť nedostatky, ktoré vyplývajú z asymetrií a rozdielov pri vykonávaní schengenského *acquis*, ktoré môžu ohroziť integritu Schengenu. Vzájomný partnerský tlak vyplývajúci z mechanizmu môže vytvoriť ďalší stimul pre správne vykonávanie schengenského *acquis*. Iniciatíva znižuje riziko, že fungovanie mechanizmu bude neúmerne zaťažovať niekoľko členských štátov.

Cieľom návrhu je presunúť zameranie mechanizmu na nedostatky, ktoré môžu mať nepriaznivé účinky na dobré fungovanie Schengenu ako celku. Otázky obmedzeného rozsahu by sa mali riešiť na vnútroštátnej úrovni.

Navrhované opatrenia neprekračujú rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie všeobecných a špecifických cieľov, pričom sa zohľadní zásada subsidiarity, a to stanovením základu pre lepšiu koordináciu s hodnoteniami, ktoré sa vykonávajú v rámci vnútroštátnych mechanizmov kontroly kvality.

1.5.3. Poznatky získané z podobných skúseností v minulosti

Tento návrh vychádza z poznatkov získaných pri vykonávaní nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2013, ktorým sa ustanovuje vykonávanie schengenských hodnotení na základe päťročného hodnotiaceho cyklu. Po prvom hodnotiacom cykle, ktoré zahŕňa obdobie 2014 – 2019, Komisia zhodnotila dosiahnutý pokrok a zistené nedostatky a výsledky predložila v schengenskej správe[56]. Komisia pri príprave súčasného návrhu zohľadňuje závery a odporúčania tohto preskúmania, ako aj názor

[56] COM(2020) 779 final.

zainteresovaných strán, s ktorými sa viedli konzultácie po 1. schengenskom fóre. Prihliada aj na nedávno prijaté závery Rady[57] o fungovaní schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu [nariadenie Rady (EÚ) č. 1053/2013] z 19. apríla 2021, ktoré potvrdzujú rozhodujúcu úlohu mechanizmu pri zabezpečovaní účinného a efektívneho uplatňovania schengenského *acquis* a vysokú úroveň vzájomnej dôvery medzi členskými štátmi v oblasti voľného pohybu. V týchto záveroch sa zároveň Komisia vyzýva, aby predložila iniciatívy na zlepšenie celkovej účinnosti mechanizmu a zároveň zabezpečila jeho flexibilitu.

1.5.4. Zlučiteľnosť s viacročným finančným rámcom a možná synergia s inými vhodnými nástrojmi

Komisia predkladá tento návrh ako podstatný prvok schengenskej stratégie, ktorý okrem iných dokumentov obsahuje aj politické oznámenie o Schengene. Nadväzuje na Nový pakt o migrácii a azyle zo septembra 2020.

Tento návrh, ktorý predstavuje tretí pilier správy schengenského priestoru, nemá vplyv na právne predpisy príslušné pre prvé dva piliere Schengenu (vonkajšie hranice a kompenzačné opatrenia), jeho cieľom je však prispieť k ich lepšiemu vykonávaniu zo strany členských štátov.

V minulých rokoch nadobudla úloha orgánov a agentúr Únie zapojených do vykonávania schengenského *acquis* ďalší význam. S cieľom zohľadniť tento vývoj sa v návrhu stanovuje do istej miery hodnotenie a monitorovanie činností príslušných orgánov, úradov a agentúr Únie, pokiaľ ich zamestnanci vykonávajú činnosti v mene členských štátov.

Mechanizmus poskytuje spoľahlivý právny rámec, ktorý je zároveň pružný na to, aby mohol pokrývať všetky neustále sa meniace právne predpisy o fungovaní schengenského priestoru. Keďže tieto právne predpisy prešli v poslednom období dynamickým vývojom, od ktorého sa dá očakávať, že bude pokračovať aj v budúcnosti, tento návrh je koncipovaný tak, aby sa mechanizmus mohol prispôsobiť budúcemu vývoju schengenského *acquis* bez toho, aby bolo potrebné následne meniť pravidlá jeho hodnotenia a monitorovania.

Niektoré z právnych aktov v oblastiach politiky, na ktoré sa vzťahuje mechanizmus, obsahujú vlastné hodnotiace a monitorovacie nástroje. Ustanoveniami návrhu sa zabezpečujú synergie s cieľom zabrániť zdvojovaniam a čo najlepšie využívať sektorové monitorovacie nástroje.

Činnosti, ktoré majú finančné dôsledky relevantné pre tento návrh, sú v úplnom súlade s viacročným finančným rámcom. Medzi tieto činnosti patrí financovanie hodnotiacich kontrol expertom z členských štátov a Komisie. Doposiaľ boli hodnotiace návštevy podľa nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2013 financované v rámci opatrení Únie z Fondu pre vnútornú bezpečnosť/hranice a víza. Po nadobudnutí účinnosti nariadenia sú hodnotiace návštevy, organizované v rámci jeho pôsobnosti, oprávnené na financovanie z tematického nástroja v rámci nástroja na riadenie hraníc a víza. Členské štáty okrem toho majú povinnosť využiť zdroje zo svojich programov v rámci BMVI pri vykonávaní odporúčaní s cieľom adekvátne riešiť akékoľvek zraniteľné miesta alebo riziká, ktoré boli identifikované na základe schengenského hodnotenia. Napokon sa predĺžením hodnotiacich cyklov z päť- na

[57] https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7939-2021-INIT/sk/pdf

sedemročné obdobia poskytuje v rámci mechanizmu potenciál na zabezpečenie lepších synergií s viacročným finančným rámcom.

Návrh neobsahuje žiadne navýšenie nevyhnutných finančných prostriedkov v porovnaní s financovaním hodnotiacich návštev podľa nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2013. Navrhujú sa v ňom nové pravidlá, ktorých cieľom je zvýšiť účinnosť a efektivitu na dosahovanie lepších výsledkov s rovnakými finančnými zdrojmi.

1.5.5. Posúdenie rôznych disponibilných možností financovania vrátane možnosti prerozdelenia

Cieľom reformy je zefektívniť mechanizmus pre všetky zapojené strany (členské štáty, Komisiu, príslušné orgány, úrady a agentúry Únie). Základným cieľom z hľadiska zdrojov je lepšie využívať dostupné zdroje, pričom sa nepresiahnu existujúce ľudské a rozpočtové zdroje.

Dôležité je objasniť, že mechanizmus nepredstavuje drahý nástroj. Ročné náklady na to, aby Komisia zorganizovala hodnotiace a monitorovacie kontroly, v skutočnosti dosahujú približne 2 milióny EUR.

Súčasťou navrhovaných nových pravidiel vykonávania hodnotiacich a monitorovacích kontrol budú predĺženie hodnotiacich cyklov z piatich na sedem rokov, ako aj zníženia priemernej dĺžky návštev a priemernej veľkosti hodnotiacich a monitorovacích tímov. Očakáva sa, že týmito zmenami sa znížia celkové náklady návštev.

Komisia odhaduje, že náklady ohlásených hodnotení (najdrahšie z dôvodu ich trvania a počtu zapojených expertov) sa znížia približne o tretinu v porovnaní so súčasným stavom vďaka kombinovanému účinku zníženého trvania návštev, zníženému počtu expertov (flexibilita veľkosti tímu) a nižšiemu počtu ohlásených hodnotení (predĺženie hodnotiaceho cyklu). Zohľadniť by sa malo aj to, že nový mechanizmus je navrhnutý tak, aby hodnotil nový vývoj schengenského *acquis*, ktoré počas posledných rokov prešlo podstatným vývojom. Účinnosť nového mechanizmu sa bude preto naďalej zvyšovať, keďže pri znížených nákladoch sa ním bude hodnotiť viac legislatívnych povinností pre členské štáty v porovnaní so súčasným fungujúcim mechanizmom. Mechanizmus.

1.6. Trvanie a finančný vplyv návrhu/iniciatívy

☐ **obmedzené trvanie**

– ☐ v platnosti od [DD/MM]RRRR do [DD/MM]RRRR

– ☐ Finančný vplyv na viazané rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR a na platobné rozpočtové prostriedky od RRRR do RRRR.

☑ **neobmedzené trvanie**

Počiatočná fáza vykonávania bude trvať od nadobudnutia účinnosti a potom bude vykonávanie pokračovať v plnom rozsahu.

1.7. Plánovaný spôsob riadenia[58]

☑ **Priame riadenie** na úrovni Komisie

[58] Vysvetlenie spôsobov riadenia a odkazy na nariadenie o rozpočtových pravidlách sú k dispozícii na webovom sídle BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx.

– ☐ prostredníctvom jej útvarov vrátane zamestnancov v delegáciách Únie,

– ☐ prostredníctvom výkonných agentúr.

☐ **Zdieľané riadenie** s členskými štátmi

☐ **Nepriame riadenie**, pri ktorom sa plnením rozpočtu poveria:

– ☐ tretie krajiny alebo subjekty, ktoré tieto krajiny určili,

– ☐ medzinárodné organizácie a ich agentúry (uveďte),

– ☐ Európska investičná banka (EIB) a Európsky investičný fond,

– ☐ subjekty uvedené v článkoch 70 a 71 nariadenia o rozpočtových pravidlách,

– ☐ verejnoprávne subjekty,

– ☐ súkromnoprávne subjekty poverené vykonávaním verejnej služby, pokiaľ tieto subjekty poskytujú primerané finančné záruky,

– ☐ súkromnoprávne subjekty spravované právom členského štátu, ktoré sú poverené vykonávaním verejno-súkromného partnerstva a ktoré poskytujú primerané finančné záruky,

– ☐ osoby poverené vykonávaním osobitných činností v oblasti SZBP podľa hlavy V Zmluvy o Európskej únii a určené v príslušnom základnom akte.

– *V prípade viacerých spôsobov riadenia uveďte v oddiele „Poznámky“ presnejšie vysvetlenie.*

Poznámky

Komisia je zodpovedná za celkové riadenie činností, ktoré majú finančné dôsledky a ktoré sú priamo spojené s operatívnym vykonávaním nariadenia. Patrí medzi ne financovanie organizovania hodnotiacich a monitorovacích návštev, ako aj náklady na dopravu a ubytovanie expertov z členských štátov a Komisie vrátane expertov, ktorí majú postavenie pozorovateľa.

Očakáva sa, že úroveň výdavkov sa nezmení v porovnaní so zdrojmi používanými na vykonávanie hodnotiacich a monitorovacích návštev podľa nariadenia Rady (EÚ) č. 1053/2013.

2. OPATRENIA V OBLASTI RIADENIA

2.1. Opatrenia týkajúce sa monitorovania a predkladania správ

Uveďte frekvenciu a podmienky, ktoré sa vzťahujú na tieto opatrenia.

Pravidlá monitorovania a predkladania správ sú stanovené v článkoch 28 a 30 návrhu.

Komisia sa zaväzuje, že každý rok vypracuje Európskemu parlamentu a Rade komplexnú správu o hodnoteniach vykonaných počas predchádzajúceho roka, o záveroch, ktoré z nich vyplývajú, a o súčasnom stave v súvislosti s nápravnými opatreniami, ktoré členské štáty prijali. Správa sa oznámi národným parlamentom.

Novonavrhovaný schengenský hodnotiaci a monitorovací mechanizmus funguje na základe sedemročných viacročných hodnotiacich cyklov. Komisia po skončení prvého cyklu a šesť mesiacov od prijatia všetkých správ v rámci tohto cyklu vykoná preskúmanie vykonávania nariadenia.

Ako súčasť posúdenia vplyvu a v súlade s pravidlami lepšej tvorby práva sa vypracoval neúplný zoznam kvalitatívnych a kvantitatívnych ukazovateľov, ktoré sa použijú na preskúmanie tohto nariadenia. Komisia je okrem toho v procese vývoja nového IT nástroja na modernizáciu monitorovania vykonávania akčných plánov členskými štátmi. Očakáva sa, že tento nástroj začne fungovať už v priebehu roka 2021.

2.2. Systémy riadenia a kontroly

2.2.1. Opodstatnenie navrhovaných spôsobov riadenia, mechanizmov vykonávania financovania, spôsobov platby a stratégie kontroly

Na základe kladných skúseností s vykonávaním schengenského hodnotiaceho a monitorovacieho mechanizmu a jeho financovania v rámci opatrení Únie z Fondu pre vnútornú bezpečnosť/hranice a víza prostredníctvom priameho riadenia Komisia predpokladá zachovanie zásad financovania nového mechanizmu. V súlade s novým VFR sa mechanizmus podporí prostredníctvom priameho riadenia z tematického nástroja v rámci nástroja na riadenie hraníc a víza.

2.2.2. Informácie o zistených rizikách a systémoch vnútornej kontroly zavedených na ich zmierňovanie

Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti zaviedlo systém vnútornej kontroly prispôsobený jeho konkrétnym vlastnostiam a okolnostiam, pričom pravidelne posudzuje jeho vykonávanie a celkové fungovanie.

Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti sa vo svojich výdavkových programoch nestretlo so závažnými rizikami chybovosti. Potvrdzuje to aj opakujúca sa absencia významných zistení vo výročných správach Dvora audítorov.

Prostredníctvom priameho riadenia Komisia podporuje opatrenia, ktoré prispievajú k spoločným cieľom politiky Únie. Jedným z týchto cieľov je správne, včasné a účinné vykonávanie schengenského *acquis* členskými štátmi, ktoré je zabezpečené schengenským hodnotiacim a monitorovacím mechanizmom.

Financovanie súčasného mechanizmu bolo pokryté v rámci opatrení Únie z Fondu pre vnútornú bezpečnosť/hranice a víza na roky 2014 – 2020. Od roku 2021 sa mechanizmus podporí prostredníctvom priameho riadenia z tematického nástroja v rámci nástroja na riadenie hraníc a víza. Budúci revidovaný mechanizmus bude aj naďalej financovaný prostredníctvom priameho riadenia v rámci nového tematického nástroja.

2.2.3. Odhad a opodstatnenie nákladovej účinnosti kontrol (pomer medzi nákladmi na kontroly a hodnotou súvisiacich riadených finančných prostriedkov) a posúdenie očakávaných úrovní rizika chyby (pri platbe a uzavretí)

Komisia sa usiluje dosiahnuť najvyššie štandardy finančného riadenia. Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti zaviedlo dôkladné kontroly a jasné vzťahy zodpovednosti s cieľom zabezpečiť, že zdroje sa použili v súlade so zásadami správneho finančného riadenia a že nákladovo efektívne kontroly poskytujú nevyhnutné záruky zákonnosti a správnosti príslušných transakcií. Komisia s cieľom preukázať svoj záväzok k čo najlepšiemu využívaniu finančných zdrojov stanovila ako jeden zo svojich strategických cieľov veľmi nízku mieru chybovosti. Generálne

riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti zaviedlo na dosiahnutie tohto cieľa opatrenia s cieľom zabezpečiť správne finančné riadenie v rámci celého riadenia transakcií.

2.3. Opatrenia na predchádzanie podvodom a nezrovnalostiam

Uveďte existujúce a plánované preventívne a ochranné opatrenia, napr. zo stratégie na boj proti podvodom.

Generálne riaditeľstvo pre migráciu a vnútorné záležitosti vypracovalo a vykonáva svoju vlastnú stratégiu na boj proti podvodom založenú na metodike, ktorú poskytuje úrad OLAF a ktorá je v súlade so stratégiou Komisie pre boj proti podvodom (CAFS). Jej cieľom je zabezpečiť, aby jeho interné kontroly proti podvodom boli plne v súlade so stratégiou Komisie pre boj proti podvodom a aby sa jeho prístup k riadeniu rizík podvodu zameriaval na identifikovanie oblastí rizika podvodov a primerané odozvy.

Vo výročnej správe o činnosti Generálneho riaditeľstva pre migráciu a vnútorné záležitosti za rok 2019 sa dospelo k záveru, že procesy v oblasti predchádzania podvodom a ich odhaľovania fungovali uspokojivo, a preto prispeli k istote v dosahovaní cieľov vnútornej kontroly.

Stratégia Generálneho riaditeľstva pre migráciu a vnútorné záležitosti na boj proti podvodom v súčasnosti prechádza procesom revízie zameranej na jej zosúladenie s aktualizovanou stratégiou Komisie pre boj proti podvodom, pričom kontroly na boj proti podvodom sa lepšie prispôsobujú oblastiam politiky a operáciám GR, zvyšujúc a tým sa zvyšuje ich účinnosť a efektivita.

3. ODHADOVANÝ FINANČNÝ VPLYV NÁVRHU/INICIATÍVY

3.1. Príslušné okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky výdavkov

- Existujúce rozpočtové riadky

V poradí, v akom za sebou nasledujú okruhy viacročného finančného rámca a rozpočtové riadky.

Okruh viacročného finančného rámca	Rozpočtový riadok	Druh výdavkov	Príspevky			
	Číslo	DRP/NRP [59]	krajín EZVO[60]	kandidátskych krajín[61]	tretích krajín	v zmysle článku 21 ods. 2 písm. b) nariadenia o rozpočtových pravidlách
4	11 02 01 – Nástroj na riadenie hraníc a víza (BMVI)	DRP	NIE	NIE	ÁNO	NIE

Poznámka: Je potrebné poznamenať, že rozpočtové prostriedky požadované v súvislosti s návrhom sú kryté rozpočtovými prostriedkami už plánovanými v legislatívnom finančnom výkaze na základe nariadenia o nástroji na riadenie hraníc a víza. V kontexte tohto legislatívneho návrhu sa nevyžadujú žiadne dodatočné finančné ani ľudské zdroje.

[59] DRP = diferencované rozpočtové prostriedky / NRP = nediferencované rozpočtové prostriedky.
[60] EZVO: Európske združenie voľného obchodu.
[61] Kandidátske krajiny a prípadne potenciálni kandidáti zo západného Balkánu.

3.2. Odhadovaný finančný vplyv návrhu na rozpočtové prostriedky

3.2.1. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na operačné rozpočtové prostriedky

– ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov.

– ☑ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie operačných rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Okruh viacročného finančného rámca	4	Migrácia a riadenie hraníc

GR: HOME			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	**SPOLU**
• Operačné rozpočtové prostriedky										
Rozpočtový riadok[62] 11 02 01 Nástroj na riadenie hraníc a víza (BMVI)	Záväzky	(1a)			2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	10 025
	Platby	(2a)			2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	10 025
	Záväzky									
	Platby									
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov[63]										
neuplatňuje sa		(3)								
Rozpočtové prostriedky pre GR HOME **SPOLU**	Záväzky	= 1a + 1b + 3			2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	10 025
	Platby	= 2a + 2b + 3			2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	10 025

62 Podľa oficiálnej rozpočtovej nomenklatúry.

63 Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie vykonávania programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

• Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU		(6)								
Rozpočtové prostriedky OKRUHU 4 viacročného finančného rámca **SPOLU**	Záväzky	= 4 + 6			2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	10 025
	Platby	= 5 + 6			2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	10 025

• Operačné rozpočtové prostriedky SPOLU (všetky operačné okruhy)	Záväzky	(4)			2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	10 025
	Platby	(5)			2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	10 025
Administratívne rozpočtové prostriedky financované z finančného krytia na vykonávanie osobitných programov SPOLU (všetky operačné okruhy)		(6)								
Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 6 viacročného finančného rámca **SPOLU** (referenčná suma)	Záväzky	= 4 + 6			2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	10 025
	Platby	= 5 + 6			2 005	2 005	2 005	2 005	2 005	10 025

Okruh viacročného finančného rámca	**7**	„Administratívne výdavky“

Tento oddiel treba vyplniť s použitím rozpočtových údajov administratívnej povahy, ktoré sa najprv uvedú v prílohe k legislatívnemu finančnému výkazu (príloha V k vnútorným pravidlám), ktorá sa na účely medziútvarovej konzultácie nahrá do aplikácie DECIDE.

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

		2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**SPOLU**
GR: HOME									
• Ľudské zdroje		Neuplatňuje sa		2 488	2 488	2 488	2 488	2 488	**12 440**
• Ostatné administratívne výdavky		**Neuplatňuje sa**							
GR HOME SPOLU	Rozpočtové prostriedky	neuplatňuje sa							

Rozpočtové prostriedky OKRUHU 7 viacročného finančného rámca **SPOLU**	(Záväzky spolu = Platby spolu)	Neuplatňuje sa		2 488	2 488	2 488	2 488	2 488	**12 440**

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtové prostriedky OKRUHOV 1 až 7 viacročného finančného rámca **SPOLU**	Záväzky			4 493	4 493	4 493	4 493	4 493	22 465
	Platby			4 493	4 493	4 493	4 493	4 493	22 465

3.2.2. Odhadované výsledky financované z operačných rozpočtových prostriedkov

viazané rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Uveďte ciele a výstupy ⇩			2021		2022		2023		2024		2025		2026		2027		SPOLU	
	VÝSTUPY																	
	Druh[64]	Priemerné náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet	Náklady	Počet spolu	Náklady spolu
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 1[65] Zabrániť medzerám a zvýšiť strategické zameranie																		
– Výstup	Rokovania na ministerskej úrovni o zisteniach týkajúcich sa súčasného stavu		1															
– Výstup	Podávanie správ Komisiou o mechanizme ročne		1															
Špecifický cieľ č. 1 medzisúčet																		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 2 Racionalizovať rozdelenie úloh a zodpovednosti a zjednodušiť a zrýchliť proces a postupy																		
– Výstup	Priemerná dĺžka hodnotiaceho procesu – prijatie hodnotiacej správy do 4 mesiacov od hodnotiacej kontroly		4 mesiace															

64 Výstupy sú produkty, ktoré sa majú dodať, a služby, ktoré sa majú poskytnúť (napr.: počet financovaných výmen študentov, vybudované cesty v km atď.).

65 Ako je uvedené v bode 1.4.2. „Špecifické ciele...“.

- Výstup	Počet tematických hodnotení ročne	0 142		–		–	1	0 142	1	0 142	1	0 142	1	0 142	1	0 142	5	0 710
- Výstup	Počet expertov zúčastnených na ohlásených návštevách a opätovných návštevách	0 005				–	338	1 601	338	1 601	338	1 601	338	1 601	338	1 601	1 687,5	8 005
- Výstup	Ďalší postup – členské štáty majú do 2 mesiacov od prijatia hodnotiacej správy predložiť akčný plán na riešenie odporúčaní		2 mesiace															
Špecifický cieľ č. 2 medzisúčet								1 743		1 743		1 743		1 743		1 743		8 715
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 3 Posilniť vykonávanie záruk základných práv v rámci schengenského *acquis*																		
– Výstup	Počet analýz rizík alebo iných správ ročne	4																
– Výstup	Počet školení o základných právach ročne	1																
Špecifický cieľ č. 3 medzisúčet																		
ŠPECIFICKÝ CIEĽ č. 4 Optimalizovať účasť expertov z členských štátov a zapojenie orgánov, úradov a agentúr																		

EÚ.																		
– Výstup	Pomer menovaných/požadovaných expertov	1 alebo viac																
– Výstup	IT nástroj Koel	0 110					1	0 110	1	0 110	1	0 110	1	0 110	1	0 110	1	0 550
– Výstup	Počet školení vrátane tých o základných právach ročne	0 012		–		–	1	0 012	1	0 012	1	0 012	1	0 012	1	0 012	5	0 060
– Výstup	Odborná príprava týkajúca sa víz	0 140		–		–	1	0 140	1	0 140	1	0 140	1	0 140	1	0 140	5	0 700
Špecifický cieľ č. 4 medzisúčet								0 262		0 262		0 262		0 262		0 262		1 310
SPOLU								**2 005**		**2 005**		**2 005**		**2 005**		**2 005**		**10 025**

3.2.3. Zhrnutie odhadovaného vplyvu na administratívne rozpočtové prostriedky

– ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov.

– ☑ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie administratívnych rozpočtových prostriedkov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	2021[66]	2022	2023	2024	2025	2026	2027	**SPOLU**
OKRUH 7: viacročného finančného rámca SPOLU			2 488	2 488	2 488	2 488	2 488	12 440
Ľudské zdroje								
Ostatné administratívne výdavky								
Medzisúčet OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU			2 488	2 488	2 488	2 488	2 488	**12 440**

Mimo OKRUHU 7[67] of the multiannual financial framework								
Ľudské zdroje								
Ostatné administratívne výdavky								
Medzisúčet mimo OKRUHU 7 viacročného finančného rámca SPOLU								

SPOLU			2 488	2 488	2 488	2 488	2 488	**12 440**

Rozpočtové prostriedky potrebné na ľudské zdroje a na ostatné administratívne výdavky budú pokryté rozpočtovými prostriedkami GR, ktoré už boli pridelené na riadenie akcie a/alebo boli prerozdelené v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov a v závislosti od rozpočtových obmedzení.

66 Rok N je rokom, v ktorom sa návrh/iniciatíva začína vykonávať. Nahraďte „N“ očakávaným prvým rokom vykonávania (napríklad: 2021). To isté urobte aj pri nasledujúcich rokoch.

67 Technická a/alebo administratívna pomoc a výdavky určené na financovanie vykonávania programov a/alebo akcií Európskej únie (pôvodné rozpočtové riadky „BA“), nepriamy výskum, priamy výskum.

3.2.3.1. Odhadované potreby ľudských zdrojov

– ☐ Návrh/iniciatíva si nevyžaduje použitie ľudských zdrojov.

– ☑ Návrh/iniciatíva si vyžaduje použitie ľudských zdrojov, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Odhady sa vyjadrujú v jednotkách ekvivalentu plného pracovného času

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
• Plán pracovných miest (úradníci a dočasní zamestnanci)								
20 01 02 01 (ústredie a zastúpenia Komisie)				14,7	14,7	14,7	14,7	14,7
20 01 02 03 (delegácie)								
01 01 01 01 (nepriamy výskum)								
01 01 01 11 (priamy výskum)								
Iné rozpočtové riadky (uveďte)								
• Externí zamestnanci (ekvivalent plného pracovného času: FTE)[68]								
20 02 01 (ZZ, VNE, DAZ z celkového finančného krytia)				3	3	3	3	3
20 02 03 (ZZ, MZ, VNE, DAZ, PED v delegáciách)								
XX 01 xx **yy zz** [69]	– ústredie							
	– delegácie							
01 01 01 02 (ZZ, VNE, DAZ – nepriamy výskum)								
01 01 01 12 (ZZ, VNE, DAZ – priamy výskum)								
Iné rozpočtové riadky (uveďte)								
SPOLU				**17,7**	**17,7**	**17,7**	**17,7**	**17,7**

Potreby ľudských zdrojov budú pokryté úradníkmi GR, ktorí už boli pridelení na riadenie akcie a/alebo boli interne prerozdelení v rámci GR, a v prípade potreby budú doplnené zdrojmi, ktoré sa môžu prideliť riadiacemu GR v rámci ročného postupu prideľovania zdrojov v závislosti od rozpočtových obmedzení.

Opis úloh, ktoré sa majú vykonať:

Úradníci a dočasní zamestnanci	Zamestnanci kategórie AD: Vymedziť, vykonávať a koordinovať politický, legislatívny a operačný vývoj týkajúci sa schengenského hodnotiaceho mechanizmu, riadenia vonkajších hraníc a správy Schengenu, ako aj vykonávania schengenského *acquis* v relevantných oblastiach politiky. Zamestnanci kategórie AST: Starať sa o operačnú a administratívnu podporu, ako aj riadiť organizáciu a plánovanie schengenského hodnotenia. Zamestnanci kategórie SC: Poskytovať operačnú a administratívnu podporu útvaru a pomáhať vedúcemu oddelenia.
Externí zamestnanci	Vymedziť, vykonávať a koordinovať politický, legislatívny a operačný vývoj týkajúci sa schengenského hodnotiaceho mechanizmu, riadenia vonkajších hraníc a správy Schengenu, ako aj vykonávania schengenského *acquis* v relevantných oblastiach politiky.

[68] ZZ = zmluvný zamestnanec; MZ = miestny zamestnanec; VNE = vyslaný národný expert; DAZ = dočasný agentúrny zamestnanec; PED = pomocný expert v delegácii.

[69] Čiastkový strop pre externých zamestnancov financovaných z operačných rozpočtových prostriedkov (pôvodné rozpočtové riadky „BA“).

3.2.4. Súlad s platným viacročným finančným rámcom

Návrh/iniciatíva:

– ☑ môže byť v plnej miere financovaná prerozdelením v medziach príslušného okruhu viacročného finančného rámca (VFR).

Vysvetlite požadovanú zmenu v plánovaní a uveďte príslušné rozpočtové riadky a zodpovedajúce sumy. V prípade väčšieho preprogramovania poskytnite tabuľku vo formáte Excel.

– ☐ si vyžaduje použitie nepridelenej rezervy v rámci príslušného okruhu VFR a/alebo použitie osobitných nástrojov vymedzených v nariadení o VFR.

Vysvetlite potrebu a uveďte príslušné okruhy, rozpočtové riadky, zodpovedajúce sumy a nástroje, ktorých použitie sa navrhuje.

– ☐ si vyžaduje revíziu VFR.

Vysvetlite potrebu a uveďte príslušné okruhy, rozpočtové riadky a zodpovedajúce sumy.

3.2.5. Príspevky od tretích strán

Návrh/iniciatíva:

– ☑ nezahŕňa spolufinancovanie tretími stranami

– ☐ zahŕňa spolufinancovanie tretími stranami, ako je odhadnuté v nasledujúcej tabuľke:

rozpočtové prostriedky v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

	Rok **N**[70]	Rok **N + 1**	Rok **N + 2**	Rok **N + 3**	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)			Spolu
Uveďte spolufinancujúci subjekt								

[70] Rok N je rokom, v ktorom sa návrh/iniciatíva začína vykonávať. Nahraďte „N“ očakávaným prvým rokom vykonávania (napríklad: 2021). To isté urobte aj pri nasledujúcich rokoch.

Prostriedky zo spolufinancovania SPOLU								

3.3. Odhadovaný vplyv na príjmy

– ☑ Návrh/iniciatíva nemá finančný vplyv na príjmy.

– ☐ Návrh/iniciatíva má finančný vplyv na príjmy, ako je uvedené v nasledujúcej tabuľke:

☐ vplyv na vlastné zdroje,

☐ vplyv na iné príjmy,

2. uveďte, či sú príjmy pripísané rozpočtovým riadkom výdavkov ☐

v mil. EUR (zaokrúhlené na 3 desatinné miesta)

Rozpočtový riadok príjmov:	Rozpočtové prostriedky k dispozícii v bežnom rozpočtovom roku	Vplyv návrhu/iniciatívy[71]						
		Rok **N**	Rok **N + 1**	Rok **N + 2**	Rok **N + 3**	Uveďte všetky roky, počas ktorých vplyv trvá (pozri bod 1.6)		
Článok …….								

V prípade pripísaných príjmov uveďte príslušné rozpočtové riadky výdavkov.

Ďalšie poznámky (napr. spôsob/vzorec použitý na výpočet vplyvu na príjmy alebo akékoľvek ďalšie informácie).

[71] Pokiaľ ide o tradičné vlastné zdroje (clá, odvody z produkcie cukru), uvedené sumy musia predstavovať čisté sumy, t. j. hrubé sumy po odčítaní 20 % na náklady na výber.